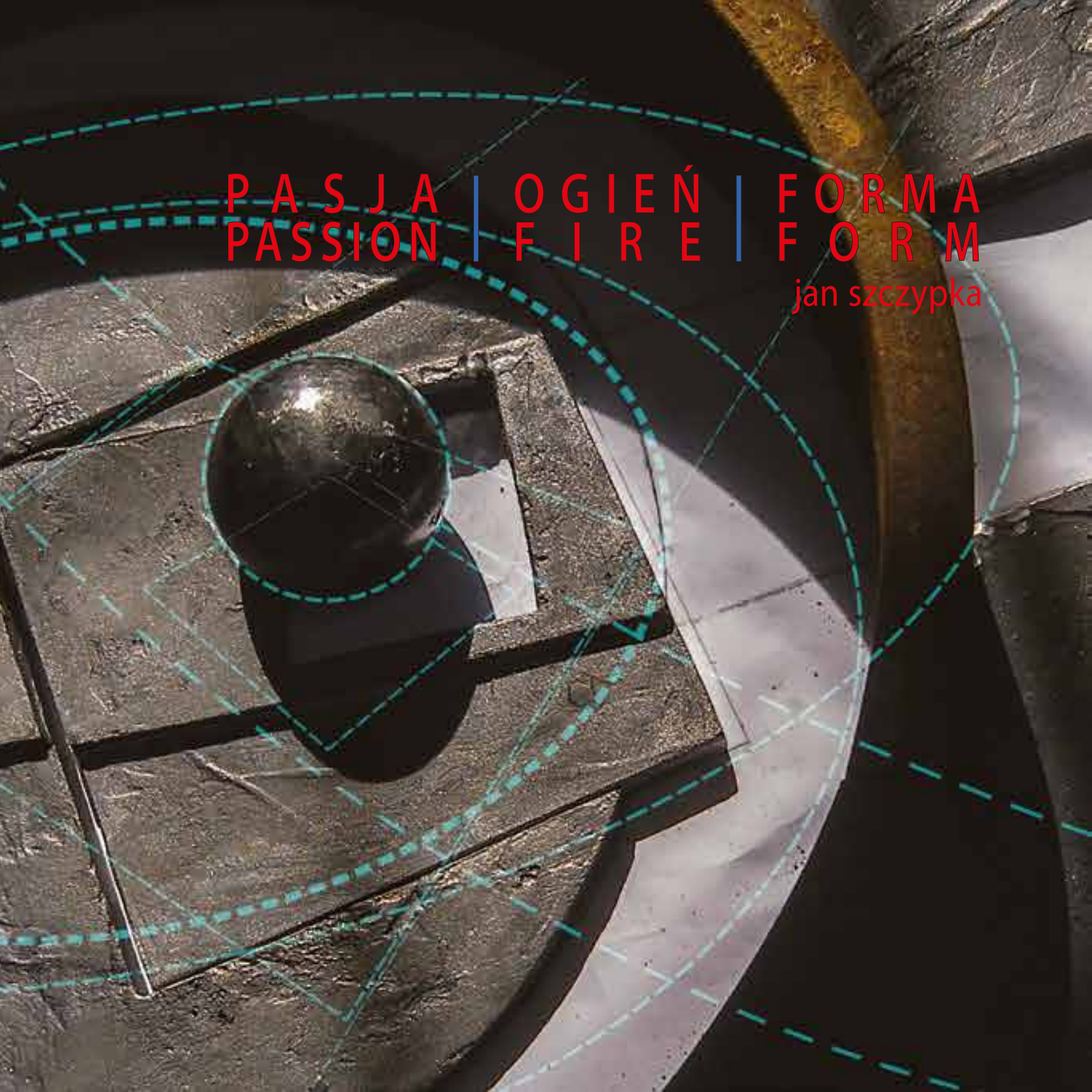

PASJA | OGIEŃ | FORMA
PASSION | FIRE | FORM

jan szczypka

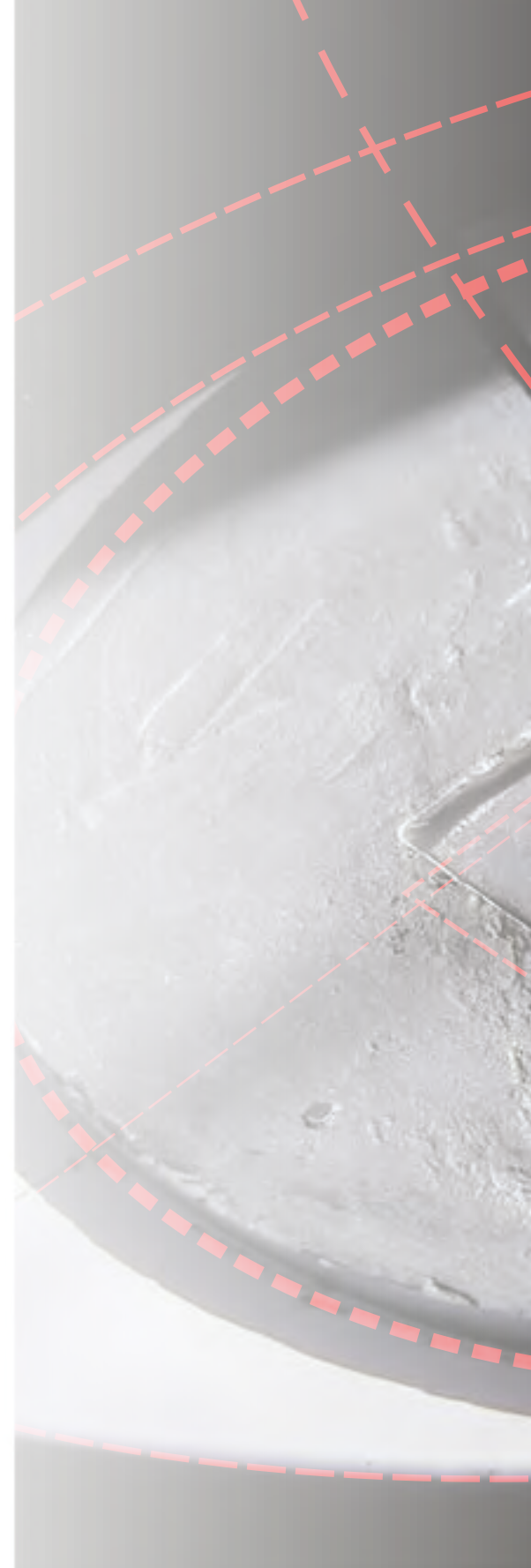
jan szczypka

PASJA | OGIENŃ | FORMA
PASSION | FIRE | FORM

Gdańsk 2020

• Autoreferat. Jan Szczypka	5
• Autobiographical reflections of the artist. Jan Szczypka	90
• Fragmenty z recenzji artystycznej do tytułu Profesora. Prof. Joanna Bebarska Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń	119
• Excerpts from an artistic peer review for the title of Professor. Prof. Joanna Bebarska The Nicolaus Copernicus University in Toruń	125
• <i>Jan szczypka – głębia. Pamięć. Lekkość struktur</i> dr Dorota Grubba-Thiede	129
• Fragmenty z recenzji artystycznej do tytułu Profesora. Prof. Wiesław Koronowski Uniwersytet Artystyczny w Poznaniu	149
• Excerpts from an artistic peer review for the title of Professor. Prof. Wiesław Koronowski The University of the Arts in Poznań	150
• Fragmenty z recenzji artystycznej do tytułu Profesora. Prof. Jerzy Nowakowski Akademia Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie	153
• Excerpts from an artistic peer review for the title of Professor. Prof. Jerzy Nowakowski The Jan Matejko Academy of Fine Arts in Cracow	157
• Fragmenty z recenzji artystycznej do tytułu Profesora. Prof. Andrzej Szarek Uniwersytet Śląski w Katowicach Instytut Sztuki w Cieszynie	162
• Excerpts from an artistic peer review for the title of Professor. Prof. Andrzej Szarek The University of Silesia in Katowice Institute of Arts in Cieszyn	162
• <i>Connecting Line</i> Jan Szczypka	168
• nota biograficzna/biographical note. Jan Szczypka	178
• Szczegółowe dane osiągnięć artystycznych, dydaktycznych i organizacyjnych z lat 1987–2020 /Detailed record of artistic, didactic and organizational accomplishments from years 1987–2020	183
• Bibliografia / Bibliography	190

jan szczyпка

P A S J A | O G I E Ń | F O R M A
P A S S I O N | F I R E | F O R M

WORLD HERITAGE
THE
AT
N
A
P
O
R
Y

■ Rzeźba współczesna jest ekspansywna. Z powodzeniem wchłania inne dyscypliny sztuki, wchodzi w mariaż z nauką, anektuje nowe technologie i sięga po współczesne środki wyrazu. Jednak zmiany te są stosunkowo niedawne i stanowią zaledwie część wielowiekowej historii sztuki, w której rzeźba – tworzona z tradycyjnych materiałów takich jak: kamień, ceramika, drewno, brąz – funkcjonowała od tysięcy lat. W moich poszukiwaniach rzeźbiarskich, w których szczególną rolę odgrywa metal, jestem eksperymentującym tradycjonalistą.

FASCYNACJE

■ Od zawsze fascynuje mnie materia. Wieloletnie doświadczenia w Pracowni Medalierstwa i Małych Form Rzeźbiarskich, prowadzenie zajęć z zakresu technologii odlewniczych, badania i eksperymenty w odlewni, miały wpływ na wybór ulubionego materiału oraz na moją osobistą twórczość. Z perspektywy wielu lat pracy doszedłem również do wniosku, że być może mam genetyczną skłonność do pracy w metalu, ponieważ mój pradziadek i dziadek byli kowalami. Metal pojawił się niespodziewanie na mojej drodze nawet w zakopiańskim liceum imienia Kenara, słynącego przecież z rzeźby w drewnie. To tam po raz pierwszy zetknąłem się z technologią odlewów na tracony wosk, która była dla mnie czymś zupełnie nowym i ekscytującym. Dawała wręcz nieograniczone możliwości konstruowania w wosku rzeźb finezyjnych, lekkich, jakże innych od tych, które powstawały w drewnie. Z technologią tą zapoznał nas znany rzeźbiarz Bronisław Krzysztof, wówczas świeży absolwent ASP w Warszawie, i skutecznie niektórych nią zaraził na wiele lat. Pierwsze w życiu samodzielne odlewy wykonał z kolegami w internacie „Borku”, topiąc brąz w porcelanowym kubku zabranym ze szkolnej stołówki, w rozpalonym do granic możliwości niewielkim piecu kaflowym. Emocje były tym większe, że działo się to w drewnianej, pamiętającej witkiewiczowskie czasy, góralskiej chałupie i oczywiście – w pełnej tajemnicy. Mieliśmy świadomość, że mieszkający zaledwie piętro niżej Władysław Hasior, pomimo iż kochał żywioł ognia i często po niego sięgał w swojej twórczości, nie podzielałby naszego entuzjazmu.

■ Rzeźba w metalu stała się moją fascynacją, odżyły wspomnienia z dzieciństwa, długie godziny spędzane w kuźni, usytuowanej *vis-à-vis* rodzinnego domu. To tam zrodził się mój szacunek do metalu jako materii trwałej, ale dającej się kształtować ogniem. Z przyjemnością spędzałem w kuźni każdą wolną chwilę, obserwując zręczne dłonie kowala, wykuwające z enigmatycznych kawałków stali różne, zazwyczaj użytkowe narzędzia i przedmioty. Moja nieskrępowana dziecięca wyobraźnia pozwalała widzieć w tych kształtach znacznie więcej, niż oczekiwał zamawiający. Z perspektywy czasu mogę zdecydowanie powiedzieć, że była to pierwsza galeria sztuki abstrakcyjnej, z jaką się zetknąłem.

WYBRANE CYKLE RZEŹBIARSKIE

■ Od samego początku mojej twórczości pracowałem i nadal pracuję cyklami, eksplorując obszar nurtujących mnie problemów tak długo, aż poczuję, że wewnętrzna potrzeba wypowiedania się na dany temat została zaspokojona.

Baśnie

■ W latach 1992–1997 powstał cykl kilkunastu prac, które nazwałem cyklem baśniowym. Były to dla mnie interesujące eksperymenty technologiczne, ale przede wszystkim formalne. W tym czasie, w mojej twórczości często sięgałem po przedmioty gotowe, znalezione, wyeksploatowane. Były dla mnie inspiracją do budowania baśniowo-poetyckich kontekstów i skojarzeń. Przetwarzałem je, częściowo gubiąc ich pierwotny kształt, pozbawiając dawnej funkcji, nadawałem im nowe wartości i znaczenia. Uciekałem we własny świat wyobraźni i wspomnień i jeśli nawet ten cykl jest przedstawiający, nigdy nie kopiowałem natury. Moje prace nie są zwierciadłem rzeczywistości; tworzą własną rzeźbiarską rzeczywistość pozbawioną bezpośrednich odniesień do otaczającego nas świata. W cyklu baśniowym niemal zawsze pojawiała się postać. Sylweta odrealniona, przetworzona, często w groteskowej, humorystycznej sytuacji. Chciałem uwolnić moje prace od ciężaru przekazu poważnych ideologicznych czy filozoficznych treści, a z odbiorcą podzielić się radością z zabawy, która mi towarzyszyła w czasie ich tworzenia. Powstały wtedy prace *Wodolot*, *Jeździec I*, *Jeździec II*, cztery wersje *Pary królewskiej* i inne.

■ *Para królewska IV*, 1996
brąz, metale różne, wys. 42 cm

■ *Król*, 1997
brąz, metale różne, wys. 58 cm

■ *Latarnik*, 1997
metale kolorowe, wys. 58 cm

■ *Para królewska II*, 1994
metale kolorowe, wys. 39 cm

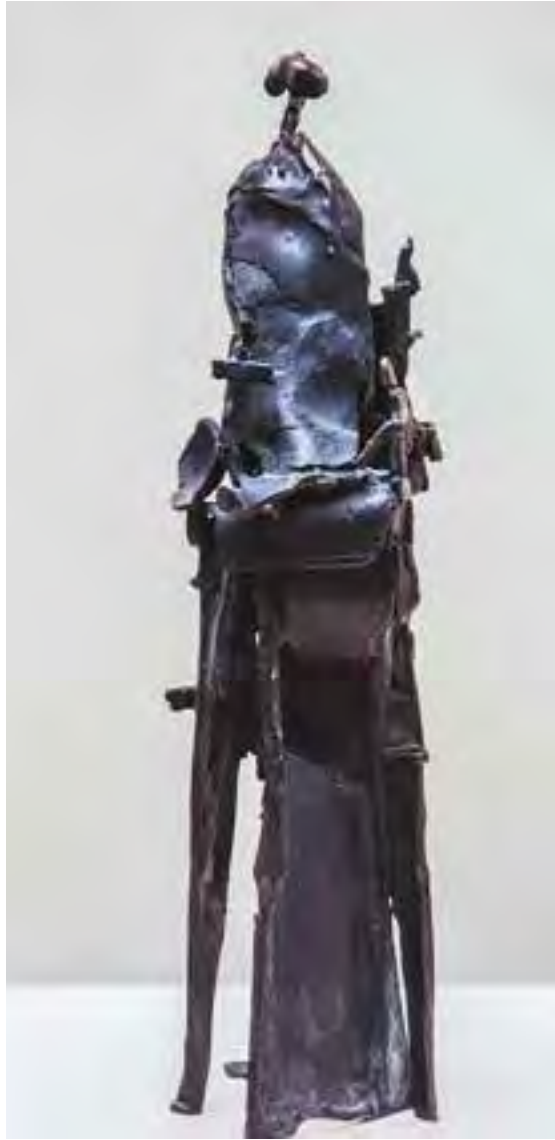

■ *Para królewska III*, 1995
metale kolorowe, wys. 39 cm

■ *Obserwator II*, 1992
brąz, srebro, wys. 47 cm

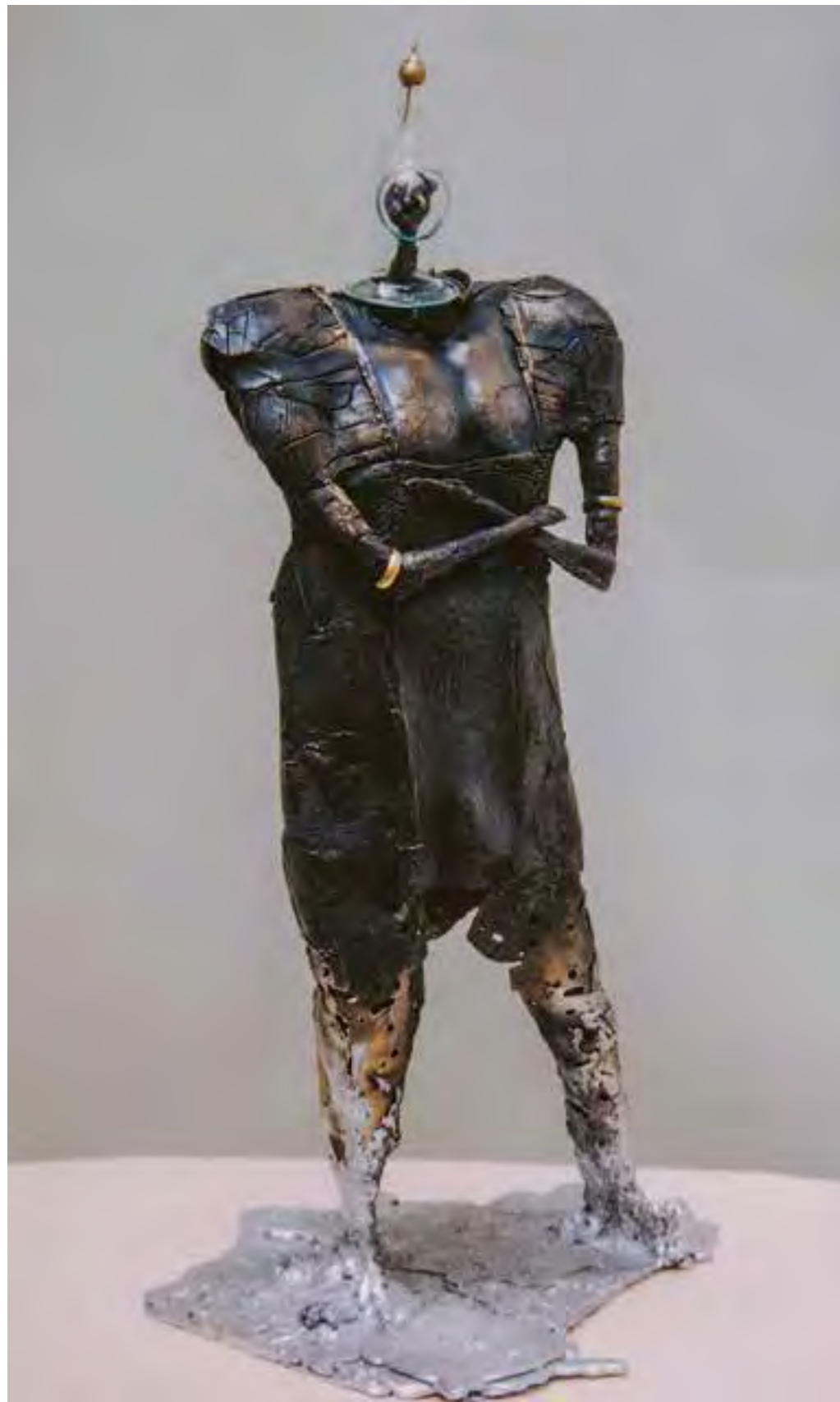

■ *Obserwator I*, 1992
brąz, wys. 40 cm

- *Dżin*, 1996
brąz, metale różne, szkło, wys. 55 cm

■ *Dzin +*, 1996
brąz, cynk, szkło, wys. 66 cm

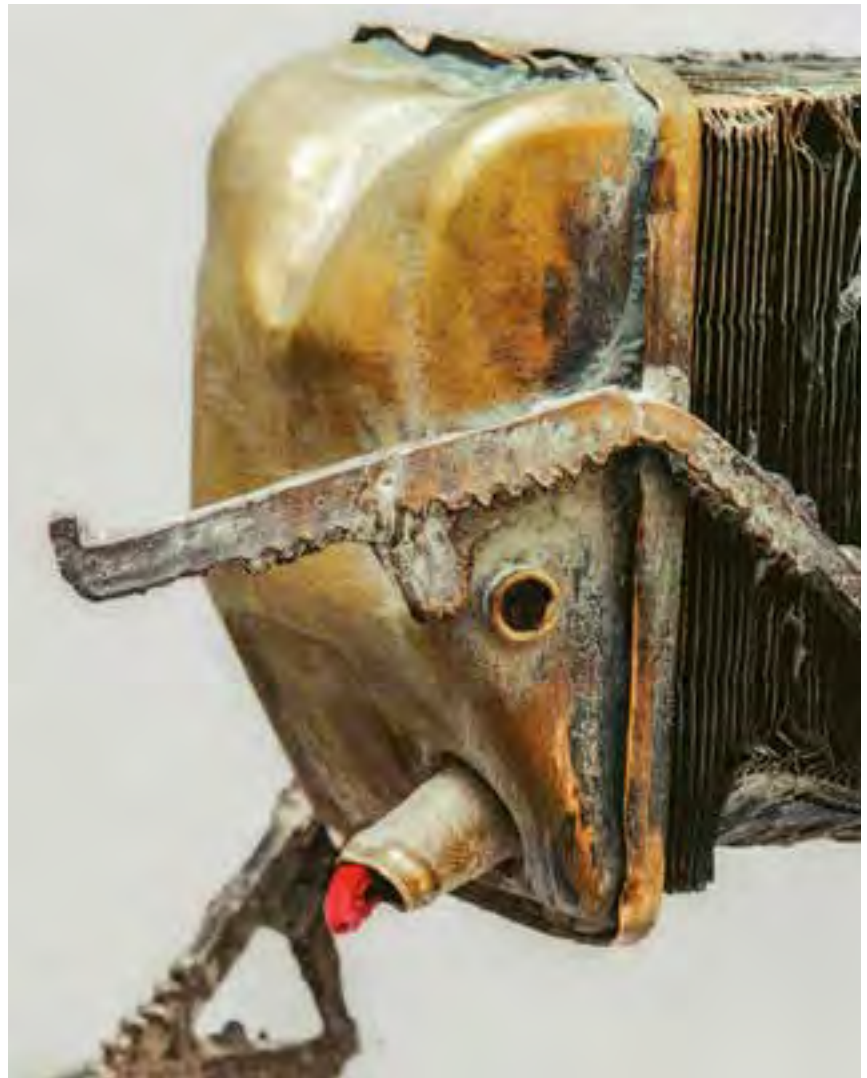

■ *Jeździec*, 1995
brąz, wys. 40 cm

■ *Jeździec II*, 1997
brąz, metale różne, wys. 59 cm

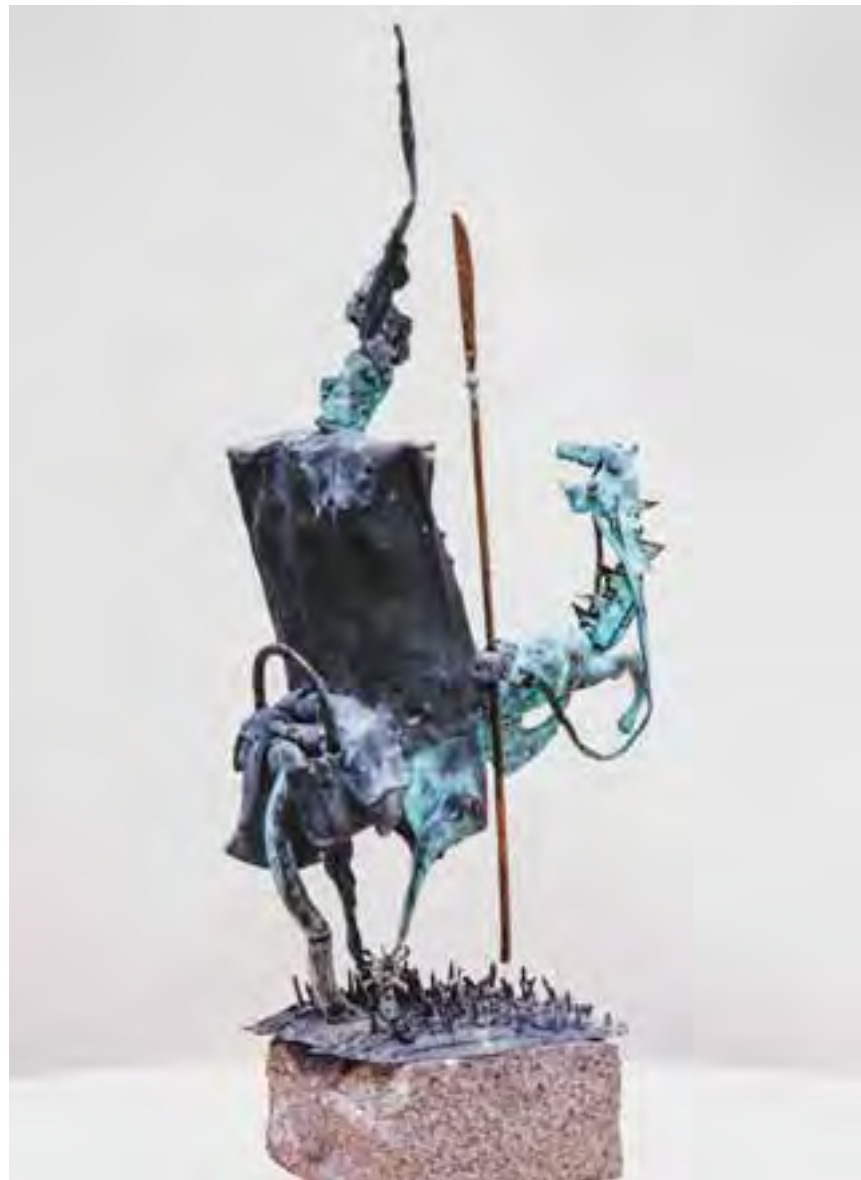
■ *Wodolot II*, 1994
metale kolorowe, wys. 43 cm

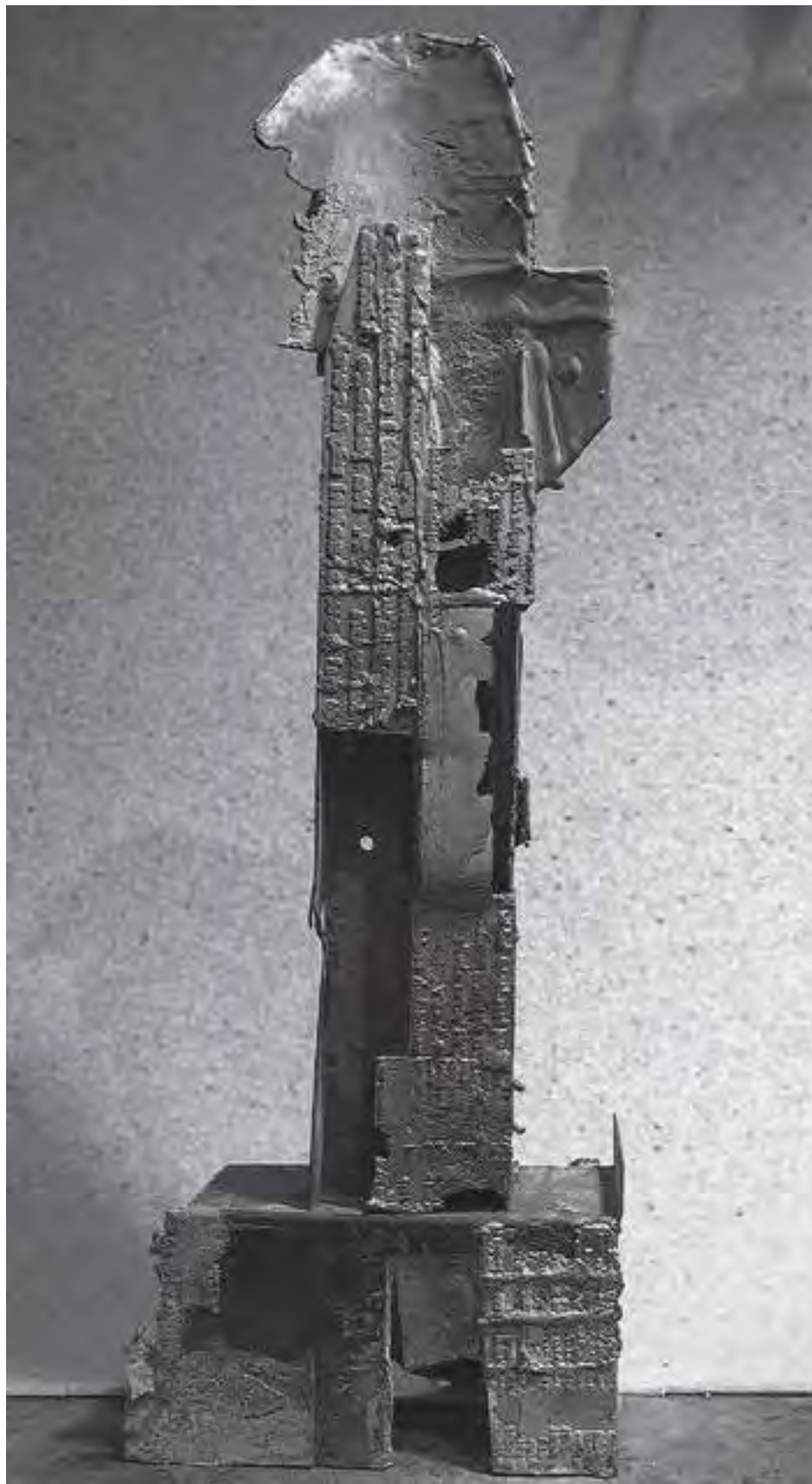

■ *Husarz*, 1995
metale różne, wys. 58 cm

■ Życie jednak dość szybko zweryfikowało wstępne założenia. W miarę upływu lat i osobistych przeżyć, moje prace ewoluowały. Przypadkowe, anonimowe przedmioty ustąpiły miejsca pamiątkom po bliskich mi osobach, przedmiotom bardzo osobistym, którym towarzyszyła refleksja nad kruchością życia i jego przemijaniem. W późniejszych pracach cyklu baśniowego pojawiły się więc fragmenty wysłużonych maszyn liczących z wielocyfrowymi liczbami, obrotowe płaszczyzny i inne ruchome elementy. Zabiegi te nieuchronnie zmierzały w stronę kolejnego cyklu, któremu nadałem tytuł *Zegary*.

■ *Wieża*, 1993
aluminium, cynk, wys. 42 cm

Obserwator IV, 1993 ■
cynk, stal wys. 38 cm

■ Plakietka pamiątkowa, 1995
cynk patynowany, wys. 17 cm

■ *Miasto*, 2009
żeliwo, 80 × 60 cm

■ Plakietka pamiątkowa, 2004
brąz, wys. 25 cm

Zegary

■ W muzeum zegarów wieżowych zobaczyłem kiedyś kilka zagadkowych konstrukcji. Były to niesprawne już, zardzewiałe mechanizmy zegarów, które kiedyś służyły do odmierzania czasu publicznego. Te piękne obiekty same w sobie były dziełami sztuki i mimo iż nie kręciły się w nich już zębate koła, a wahadła trwały w bezruchu, każda sprężyna, każdy zardzewiały tryb nosiły w sobie piętno minionego czasu. Efekt ten potęgowała rdza na nieszlachetnych powierzchniach i absolutna, niczym niezmacona cisza. Poczulem się dobrze w towarzystwie tych niemych świadków historii, może dlatego, że kierunek moich poszukiwań rzeźbiarskich w zakresie formy i tematu był w tym czasie bardzo zbieżny. Czas, przemijanie, odradzanie, proces, który bezustannie dzieje się wokół nas i w nas. W latach 2000–2006 zrealizowałem kilkanaście prac, które nazwałem zegarami, starając się w nich zapisać w sposób rzeźbiarski osobiste przeżycia i emocje. Problem eschatologiczny, który mnie nurtował, stał się przyczynkiem do poszukiwań nowej formy przekazu. Czas jako pewien nieustający proces, nawarstwianie, rodzaj zapisu, ale przede wszystkim jako pojęcie abstrakcyjne potrzebował nowej równie abstrakcyjnej formy rzeźbiarskiej. Szukałem także dla moich prac nowego i bardziej drapieżnego tworzywa.

- **Zegary**, wystawa indywidualna, 2005
Galeria Oficyna, Gdańsk

■ *Zegar III*, 2002
miedź, cynk, wys. 80 cm

■ *Zegar VII*, 2003
zeliwo, wys. 67 cm

■ *Zegar II*, 2001
mosiądz, wys. 89 cm

■ *Zegar XI*, 2005
żeliwo, cynk, wys. 49 cm

Zegar XI ■
styropian (studium projektowe)

■ *Zegar I*, 2001
mosiądz, cynk, wys. 41 cm

■ *Zegar VIII*, 2003
żeliwo, wys. 56 cm

■ *Zegar VIII*
styropian (studium projektowe)

Zegar VI
styropian (studium projektowe)

Zegar VI, 2003
żeliwo, wys. 100 cm

- *Zegar XII*, 2005
żeliwo, brąz, cynk, wys. 32 cm

■ *Zegar IV*, 2003
stal, cynk, kamień
wys. 49 cm

■ *Zegar IX*, 2005
żeliwo, wys. 45 cm

■ *Zegar „X”*, 2005
żeliwo, wys. 52 cm

■ *Zegar X*
styropian (studium projektowe)

■ *Zegar X*, 2005
żeliwo, wys. 52 cm

■ Zegar „Y”, 2006
żeliwo, wys. 60 cm

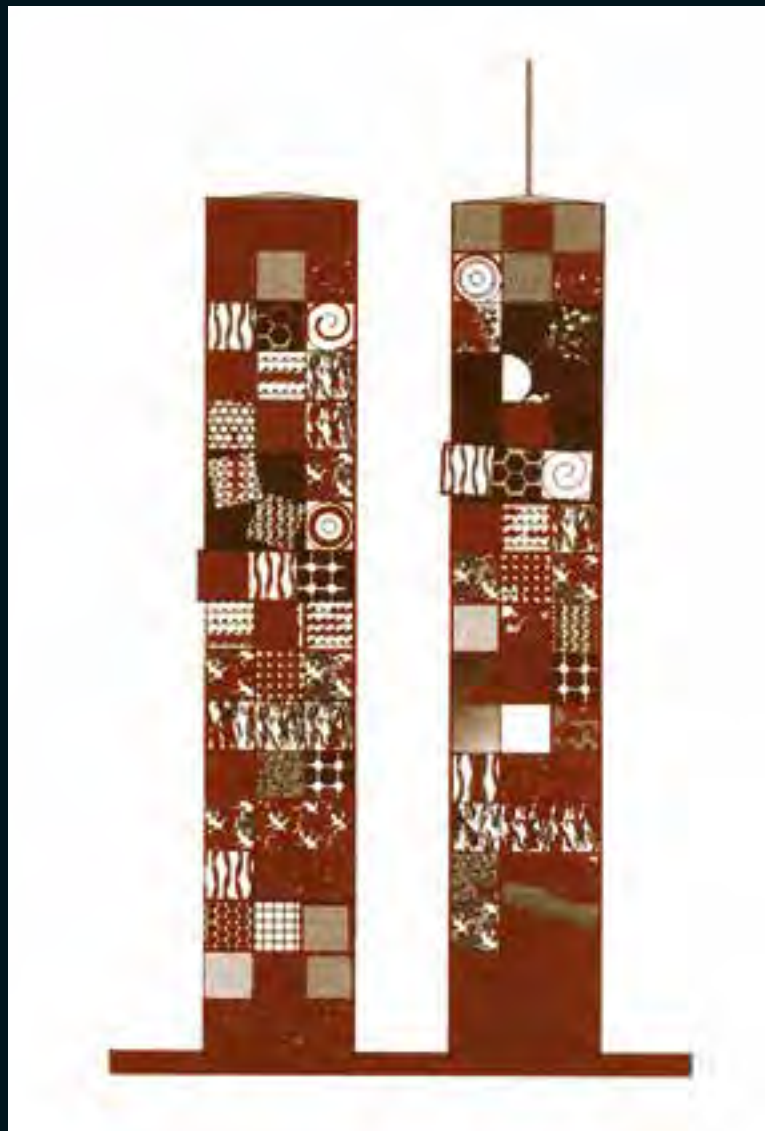
■ *Wystawa rzeźby*
wystawa indywidualna, 2016
Galeria Refektarz, Kartuzy

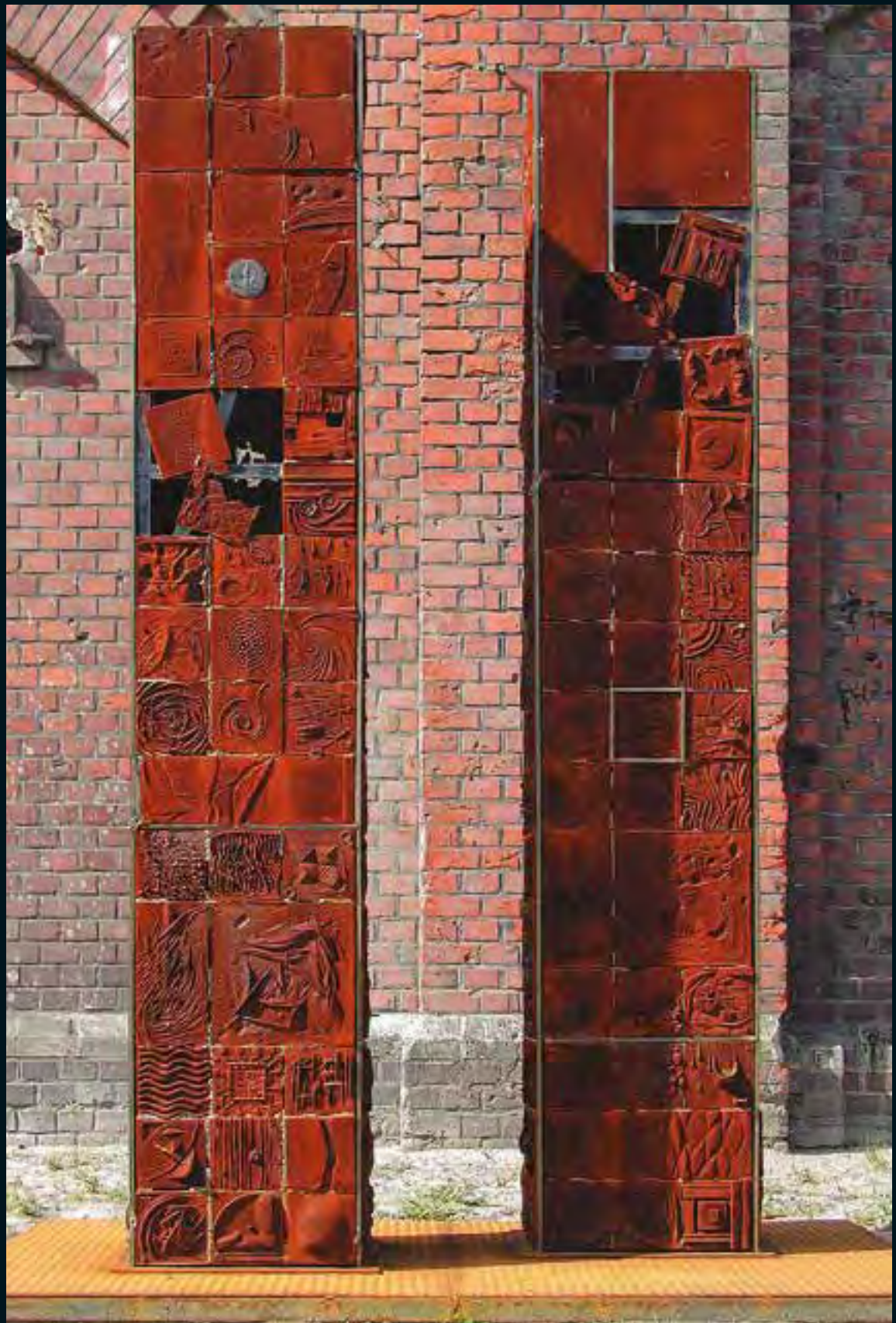

WARSZTATY ODLEWNICZE

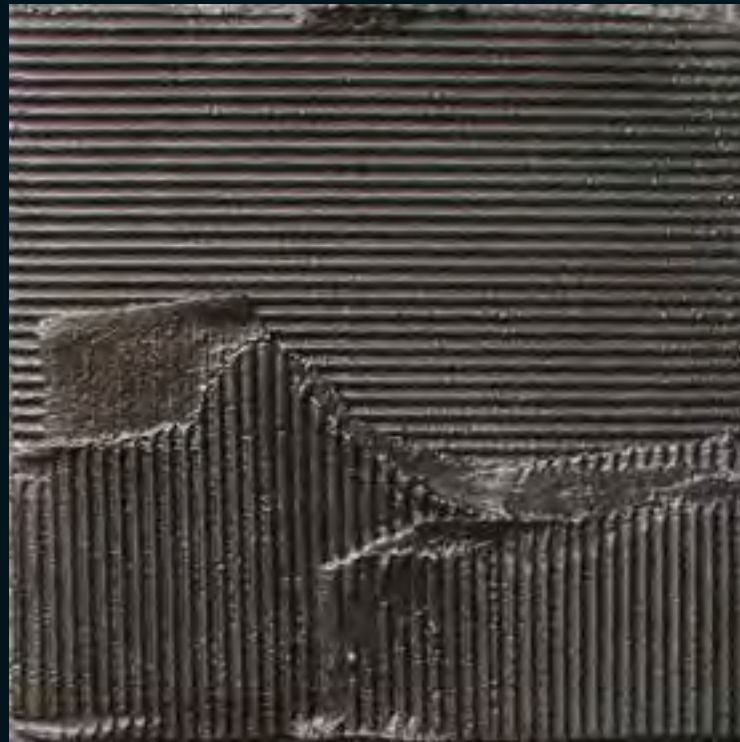
■ W 2000 roku zobaczyłem krótki, amatorski film z akcji odlewania żeliwa w jednym z krakowskich liceów. Film ten zafascynował mnie do tego stopnia, że postanowiłem osobiście poznać głównego bohatera – amerykańskiego rzeźbiarza Ricka Battena i zaprosić go do realizacji wspólnego projektu w Gdańsku. Na dziedzińcu Wydziału Rzeźby ASP w roku 2001 zbudowaliśmy piec do wytopu żeliwa. Z pomocą studentów i pedagogów, wykorzystując ich prace oraz swoje własne, zrealizowałem w żelwie pilotażowy projekt – złożone łącznie z kilkuset elementów *Dwie wieże*. Niemal natychmiast w prasie pojawiły się na ten temat artykuły obwołujące projekt pomnikiem ofiar pamiętnego zamachu terrorystycznego z 11 września 2001 roku, ale nie takie było moje założenie. Ten edukacyjny projekt był pretekstem skupiającym uwagę studentów na konkretnym celu i zapoczątkował cykl spotkań, które przekształciły się w Międzynarodowe Warsztaty Odlewnicze. Warsztaty to nie tylko poligon doświadczalny, lecz przede wszystkim uporządkowana oferta technologiczna, dostosowana do indywidualnych potrzeb każdego z uczestników. Dzięki nim odkryłem dla siebie nowy materiał – żeliwo. Ten z pozoru mało szlachetny, korodujący materiał, przez ludzkość wyrwany Ziemi, pozostaje w ciągłym procesie erozji, powoli do niej powracając. Mówi się o żelwie, że płacze rdzawymi łzami. Chropowatość, surowość faktury i rdza pasowały do moich koncepcji składających się na kolejny cykl rzeźbiarski. Do modelowania zacząłem używać mało popularnego w środowisku rzeźbiarskim styropianu. Tym razem sięgnąłem nie po przedmiot, a raczej po jego opakowanie, wycisk pozostawiony po obiekcie, negatywowo zapis jego kształtu, swoistego rodzaju „sarkofag” przedmiotu. Niezbędną technologię doprowadziłem do maksymalnego skrótu. Styropianowy model zasypywany piaskiem w formie i zalany płynnym żelivem ulega „zgazowaniu” bez żadnych dodatkowych procesów. Ponadto struktura styropianu złożona z tysięcy drobnych cząsteczek połączonych ze sobą ziarno obok ziarna jak cząsteczki atomu, jak komórki organizmów, trafnie obrazowały pojęcie czasu – tysiące sekund, minut, godzin i zdarzeń następujących po sobie i składających się na powieść życia.

■ Projekt *Dwie wieże*, 2002
żeliwo (około 450 plakiet), wys. 250 cm
ASP Gdańsk

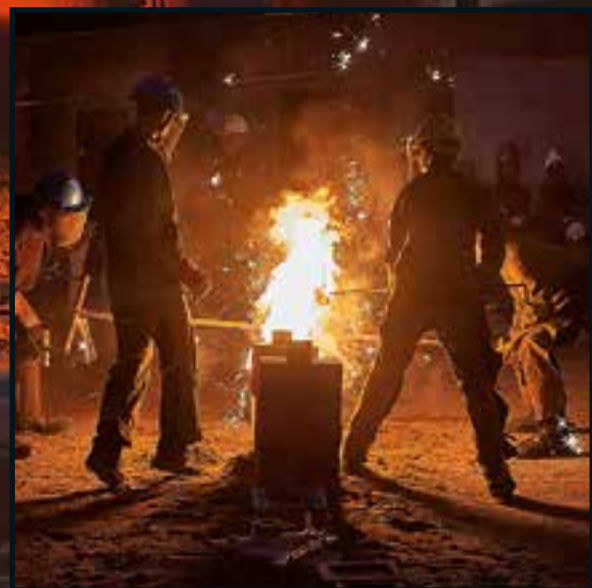

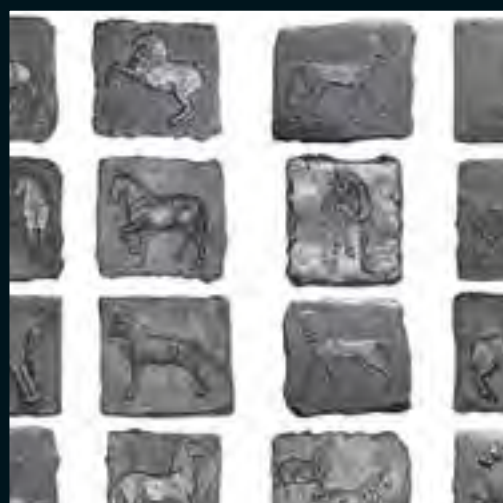

■ Międzynarodowe Warsztaty Odlewnicze
ASP Gdańsk

Międzynarodowe Warsztaty Odlewnicze, ASP Gdańsk

COALBROOKDALE OPEN AIR MUSEUM

RECEPTION

- *Astrolabium*, projekt

IRONBRIDGE, ANGLIA

Ważnym momentem w mojej twórczości było przyjęcie zaproszenia Dyrektora Muzeum Stali w Ironbridge – Coalbrookdale i miesięczny pobyt na warsztatach w środkowej Anglii w 2006 roku. Międzynarodową konferencję poprzedziło trzytygodniowe sympozjum rzeźbiarskie, podczas którego zrealizowałem w dużej skali, na terenie muzeum, rzeźbę *Astrolabium*. W 1777 roku Abraham Darby III skonstruował w Ironbridge żeliwny most, którego koronkowe przęsła zostały w całości odlane w miejscowej odlewni. Pozostawił on także potomnym pamiątkę w postaci profilu swojej twarzy, rysowanego na tle nieba przez odpowiednio dobrane elementy konstrukcyjne. Zmodyfikowałem swój projekt, podejmując dialog z tym miejscem. W bocznym widoku mojej rzeźby zobaczyć można również profil twarzy. *Astrolabium* było moim podsumowaniem cyklu *Zegary*, który kontynuowałem od jakiegoś czasu. Jego główny element stanowiła płaska, stalowa powierzchnia, pocięta fragmentami „żeliwnych orbit”, na których pojawiły się kule i cyfry. Cyfry te były zapiskiem istotnych zdarzeń i stanowiły dla mnie osobisty kod. Ekspozowana w świetle słonecznym rzeźba wzbogacona została cieniem linii i profili na płaszczyźnie. W założeniu miała to być rzeźba kinetyczna, której „serce” złożone z wielu elementów miało być mobilne, jednak ze względów bezpieczeństwa musiałem je unieruchomić. Ta zmiana nie wpłynęła istotnie na kształt pracy, a dla mnie była to ważna realizacja, podczas której zdobyłem wiele nowych doświadczeń. Sklasyfikowany przez wielu jako rzeźbiarz form kameralnych, potrzebowałem zmierzyć się z taką złożoną realizacją w dużej skali. Powszechnie wiadomo, że skala w rzeźbie jest tematem bardzo częstych dyskusji. Osobiście uważam, że większość artystycznych koncepcji powstających w sferze wyobraźni dotyczy raczej kształtu i nie posiada skali. Pojawia się ona dopiero w momencie materializowania koncepcji w tworzywie i jest istotna przede wszystkim w realizacjach do konkretnej przestrzeni publicznej lub wnętrza.

- *Astrolabium*, 2006
żeliwo, stal, 210 × 230 cm
Coalbrookdale Museum of Iron, Anglia

- *Astrolabium*, 2006
želiwo, stal, 210 × 230 cm
Coalbrookdale Museum of Iron, Anglia

Przejście, Rozwarstwienie, Riders

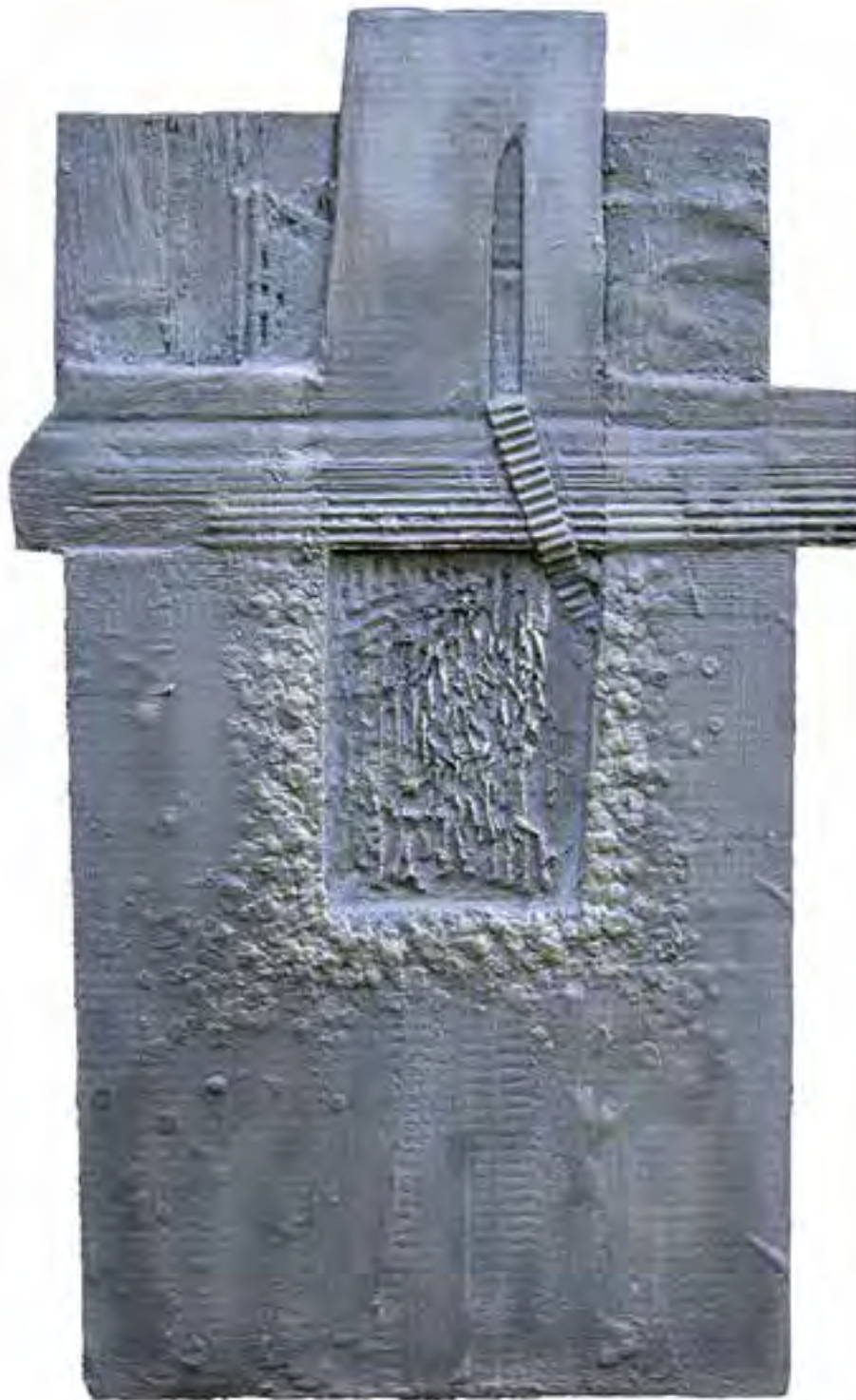
■ W ostatnich latach mojej twórczości więcej uwagi poświęcam rozwiązaniom na płaszczyźnie. W latach 2011–2015 powstały trzy cykle prac. Po stracie bliskiej mi osoby w 2011 roku, podczas sympozjum w Aizpute na Łotwie, zapoczątkowałem cykl abstrakcyjnych plakieta, któremu nadałem tytuł *Przejście*. W cyklu tym posługuję się autorską technologią pracy. W gniewie i bezsilności rysuję i tnę nożem w wielowarstwowych, kartonowych strukturach motywy kompozycyjne, które później pokrywam warstwą wosku. Po odlewie z czerni patyny przy pomocy refleksów światła wydobywam istotne fragmenty kompozycji. W roku 2013 powstał cykl dziesięciu prac o tytule *Rozwarstwienie*. W pracach tych zacząłem docierać do wyciętego rysunku z drugiej strony, rozwarstwiając kartonowe struktury. Na każdym etapie pracy uważnie analizuję otrzymane efekty i często wykonuję gipsowy negatyw, aby zatrzymać proces w kilku momentach jego przebiegu. Pracuję intuicyjnie, mając w głowie jedynie ogólny zarys koncepcji. Nigdy do końca nie wiem, jak ma wyglądać moja praca, ale wiem, jak wyglądać nie powinna, i to mi wystarczy. W cyklu tym eksperymentuję również z kolorem. Laserunkowe, prześwitujące powłoki naniesione na warstwę aluminium dopełniają reliefy. Często sięgam po błękity z całą ikonograficzną symboliką tego koloru. Cykl *Rozwarstwienie* dość płynnie przechodzi w 2014 roku w cykl *Riders*, w którym pojawia się nowa odsłona motywu jeźdźca, obecnego w moich realizacjach przestrzennych od lat dziewięćdziesiątych. „W głębi duszy jesteśmy wędrowcami”, to słowa, które są idealnym mottem do moich najnowszych prac. Cykl *Riders* to podróż w głąb siebie, tam, gdzie – jak w tyglu – mieszają się skrajne emocje. Nie brak w nim zawirowań i sztormów. *Riders* to bardzo płaskie, niemal rysunkowe kompozycje, oparte na różnorodności faktur i struktur, związanych z głównym motywem kompozycyjnym, ukazanym w sposób abstrakcyjny, niejednoznaczny i niedopowiedziany. W pracach dążę do uproszczeń i oddania idei ruchu. W plakiecie *Riders XV*, docho- dzę do takiej formy wyabstrahowania motywu, że po odwróceniu o sto osiemdziesiąt stopni, po niewielkiej korekcie tworzę z niej kolejną wersję. Charakterystyczne dla reliefów z tego cyklu jest dążenie do łączenia różnych fakturalnych powierzchni oraz eksperymentowanie grą światła i cienia na płaszczyźnie. Ostatnie cztery prace nazywam *Riders 3D* i powracam z płaszczyzny do sylwetowych rozwiązań przestrzennych, które zamierzam kontynuować.

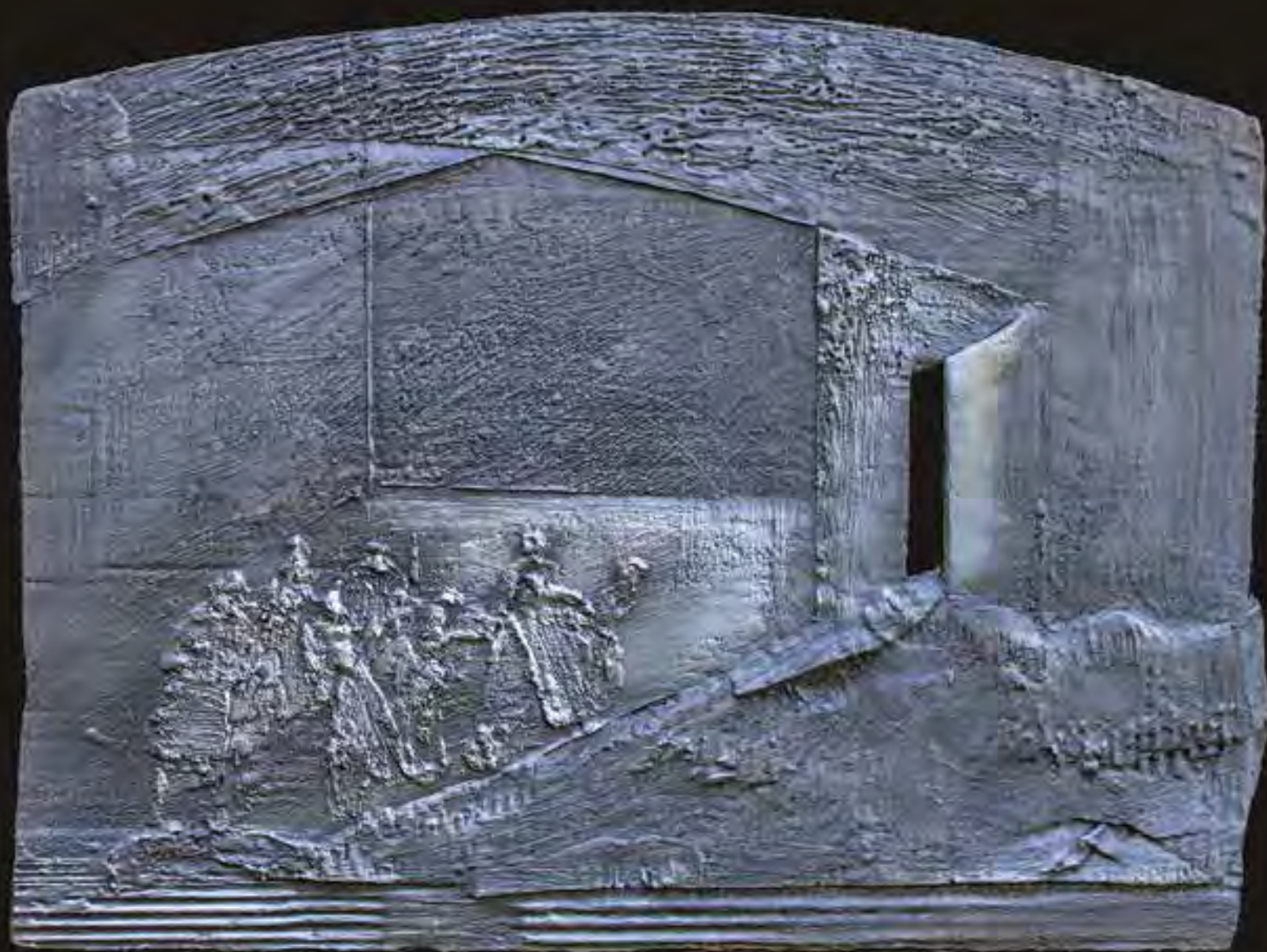
■ *Przejście VIII*, 2012
cynk, aluminium, 40 × 70 cm

- Wystawa rzeźby, 2016
Galeria Refektarz, Kartuzy

■ *Przejście VI*, 2011
aluminium, 40 × 66 cm

■ *Przejsie V*, 2011
aluminium, 42 × 56 cm

■ *Przejście III*, 2011
żeliwo, 35 × 60 cm

■ *Przejście II*, 2011
żeliwo, 35 × 60 cm

KONKURSY RZEŹBIARSKIE

■ Równoległe do głównego nurtu mojej twórczości, czyli kolejnych cykli twórczych poszukiwań i wypowiedzi, brałem udział w wielu konkursach rzeźbiarskich, architektoniczno-rzeźbiarskich i medalierskich. W sumie było ich szesnaście. Konkursy rzeźbiarskie są miejscem, w którym zderzyć się musi wizja artysty z wizją zamawiającego, ukształtowaną już często w chwili ogłaszania konkursu. To interesująca forma sprawdzianu możliwości kreatywnych każdego artysty. Skupię się na skomentowaniu tylko kilku z nich ze względu na różnorodność zaproponowanych rozwiązań formalnych. W latach dziewięćdziesiątych brałem udział w dwóch konkursach, dotyczących rozwiązań wnętrz w nowych obiektach sakralnych. Jednym z obiektów konkursowych był kościół św. Bernarda w Sopocie, który ma całkowicie przeszklone prezbiterium i jest trudnym obiektem dla rzeźbiarza. Zdałem sobie sprawę, że w takim wnętrzu rzeźba musi działać symbolem, sylwetą, znakiem, a nie być kolejnym powieleniem gotowych rozwiązań. Po analizie wnętrza zaproponowałem abstrakcyjne rozwiązanie głównego motywu rzeźbiarskiego. Jury doceniło mój projekt, co było dla mnie istotnym i ważkim komunikatem, gdyż oznaczało pewien przełom i gotowość na współczesne formy we wnętrzach sakralnych.

■ *Przejście I*, 2011
żeliwo, 35 × 60 cm

■ W 2005 roku zrealizowałem w śródmieściu Gdańska pomnik Jana Heweliusza. Tym razem oczekiwania zamawiającego były wyraźnie ukierunkowane na formę realistyczną. Spośród dwudziestu siedmiu projektów, które wpłynęły na ogólnopolski konkurs, jury przyznało mi pierwszą nagrodę i tym samym wskazało mój projekt do realizacji. Z perspektywy trzydziestu lat twórczości jest to dla mnie najbardziej prestiżowe i najważniejsze osiągnięcie artystyczne. Kompozycja pomnika jest dość nietypowa. Odwróciłem postać siedzącego astronoma pod pewnym kątem w stosunku do głównej osi placu. Dzięki uzyskanym ażurom kompozycja stała się lżejsza i dobrze koresponduje z fasadą Ratusza Staromiejskiego. Od samego początku zakładałem też wykonanie – w technice sgraffito – mapy nieba z gwiazdozbiorami Heweliusza na ścianie kamienicy sąsiadującej z placem, co udało się dopiero po kilku latach.

■ Z realistyczną formą zmierzyłem się raz jeszcze w ogólnopolskim konkursie na projekt pomnika Kazimierza IV Jagiellończyka w Gdańsku w 2009 roku. Był to bardzo trudny konkurs, który de facto sparaliżowały liczące sto pięćdziesiąt stron materiały zwane pomocniczymi. Wystarczył sprawny rzemieślnik, aby zgodnie z wytycznymi wyrzeźbić model. Podjąłem jednak próbę i za swój projekt otrzymałem trzecią nagrodę. Projekt Medalu Wdzięczności z okazji trzydziestej rocznicy Solidarności, za który otrzymałem wyróżnienie, i konkurs na projekt formy architektoniczno-rzeźbiarskiej, upamiętniającej obecność Jana Pawła II na Westerplatte, oparłem na rozwiązaniach sylwetowych, dla których podstawą była fotografia. Płaszczyzna Medalu Wdzięczności stała się zbiorową historią indywidualnych losów ludzi, uczestniczących w protestach i zamieszkach ulicznych. W drugim konkursie pozytywowym sylwetom, wyciętym z blachy, multiplikowanym i umieszczonym na betonowych ścianach, towarzyszyła jedna inna, wycięta ażurem. Sylweta papieża, zbudowana jedynie za pomocą światła, podkreślała jego obecność i nieobecność zarazem i symbolizowała przekroczenie granicy życia i śmierci.

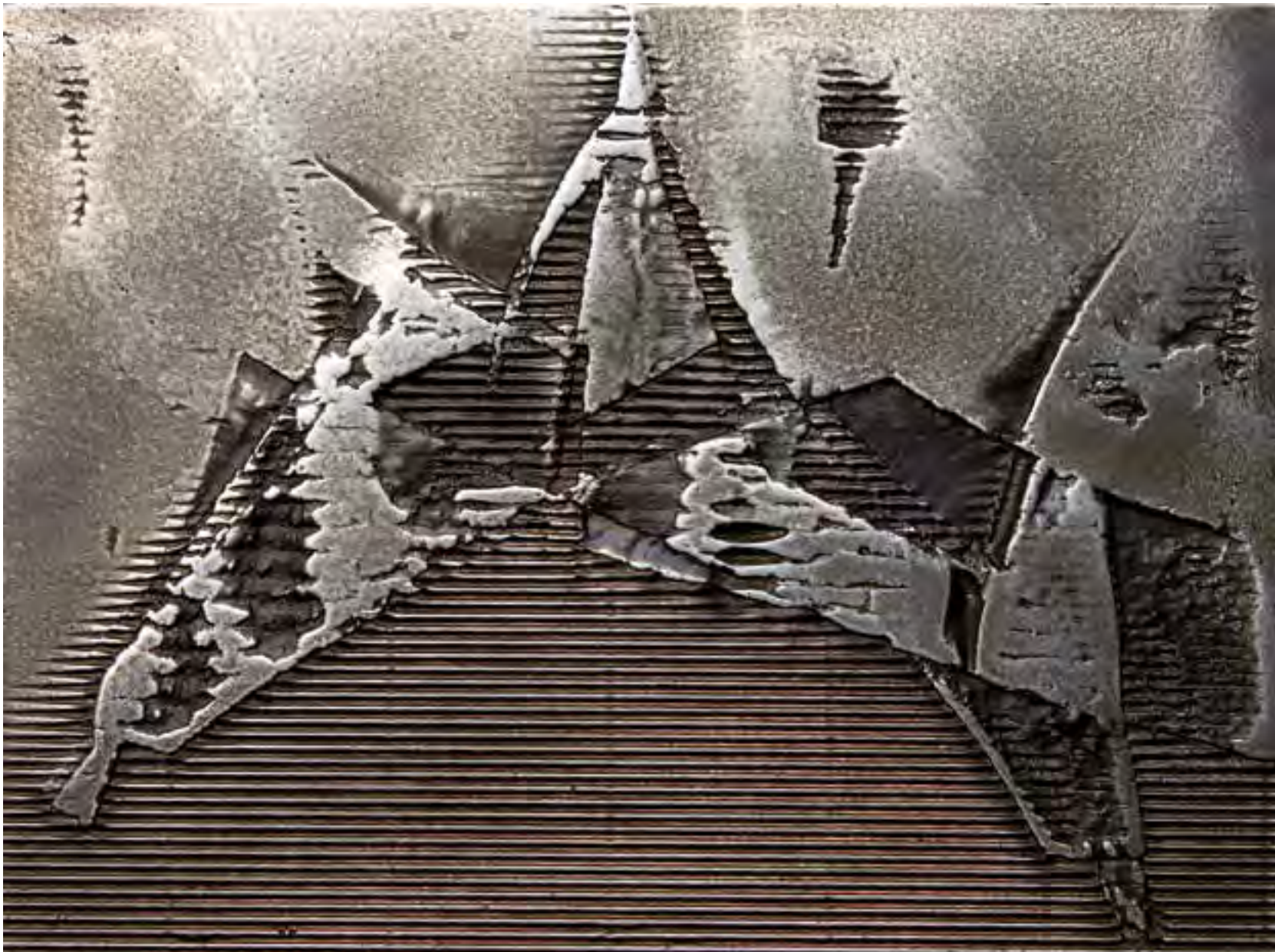

■ *Przejsie IV*, 2011
aluminium, 46 × 58 cm

■ *Riders XIII*, 2015
brąz, 15 × 10 cm

■ *Riders XV*, 2015
brąz, 13 × 18 cm

■ *Riders XI*, 2015
brąz, 15 × 10 cm

■ *Riders XV 2*, 2015
cynk, 13 × 18 cm

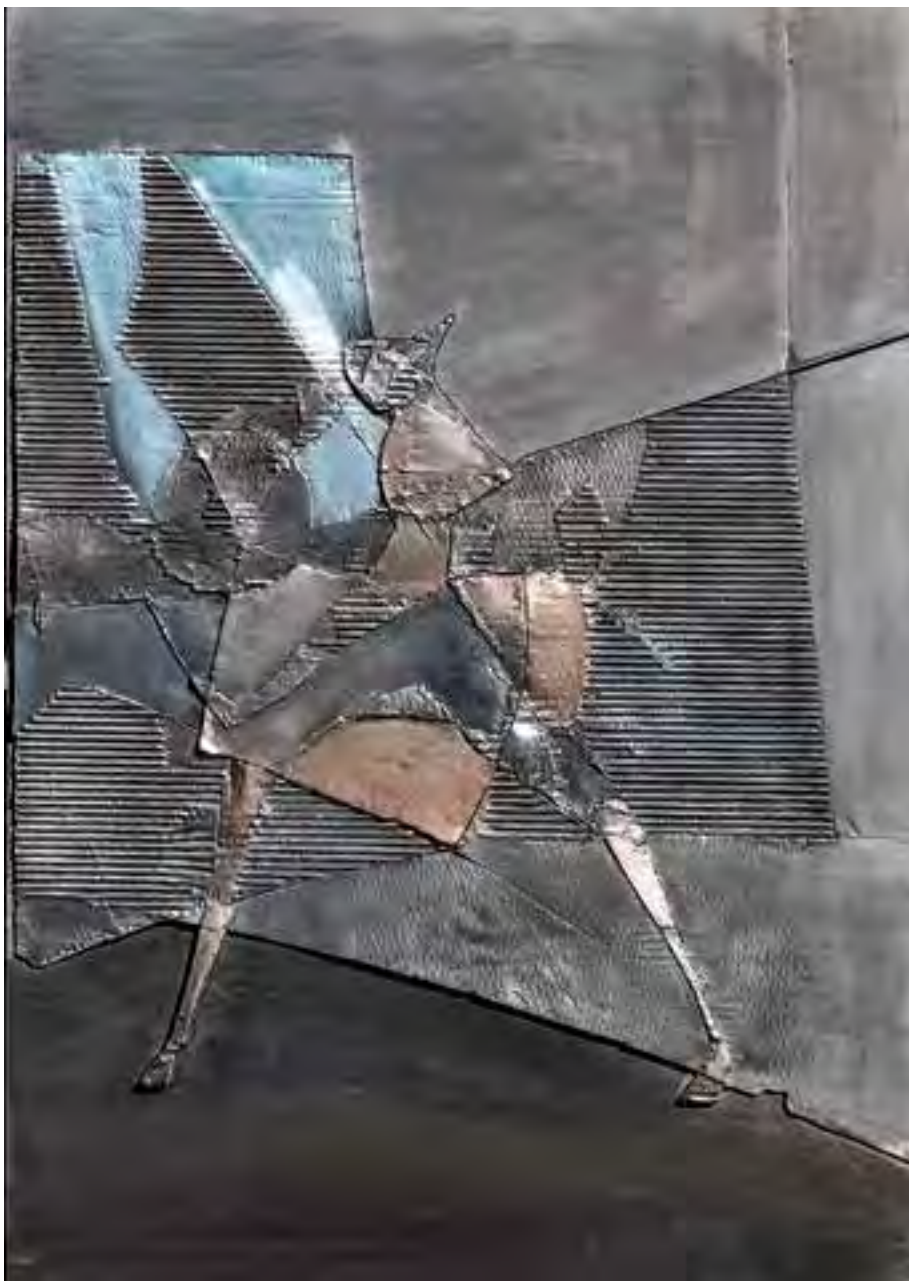
Riders XIX, 2015 ■
aluminium, 60 × 82 cm

■ *Riders – Jerzy, 2013*
aluminium, 60 × 80 cm

■ *Rider– Miedziany, 2013*
aluminium, 70 × 100 cm

KONKURSY RZEŻBY W ŚNIEGU

■ Osobnym rozdziałem w mojej twórczości jest udział w krajowych i zagranicznych konkursach rzeźby w śniegu. Jeżeli ktoś uważa, że taki rodzaj aktywności artystycznej należy traktować z przymrużeniem oka, polecam osobisty udział w tego typu imprezie. Pomimo efemeryczności samego tworzywa mroźny alpejski klimat potrafi nadać twardość niemalże marmuru przygotowanemu wcześniej śnieżnym kubikom. To powoduje, że bryły te traktuje się z należytyym szacunkiem i pokorą. Kubatura dwudziestu siedmiu metrów sześciennych, trzyosobowy zespół i trzy dni pracy to wyzwanie godne każdego rzeźbiarza. Spośród wielu miejsc na świecie, w których organizowane są konkursy śnieżne, niewiele jest takich, gdzie poza biegłością techniczną jurorzy potrafią docenić abstrakcyjne rozwiązania. Takie na pewno jest włoskie Livigno, które odkryłem w 2001 roku. Już wtedy poczułem, że ten typ kreacji twórczej bardzo mi odpowiada. Osiem lat później w tym właśnie miejscu nasza ekipa zdobyła aż dwie główne nagrody. Na jedenaście monumentalnych realizacji z różnymi zespołami, do których zapraszałem również studentów, otrzymałem łącznie dziewięć nagród.

■ *Riders XII*, 2015
brąz, 12,5 × 9,5 cm

Riders VII, 2014 ■
aluminium, 60 × 82 cm

■ *Rozwarstwienie III*, 2013
aluminium, 44 × 55 cm

■ *Riders VI*, 2014
aluminium, 60 × 82 cm

■ *Rozwarstwienie IX*, 2013
aluminium, 70 × 100 cm

■ *Riders X*, 2014
aluminium, 120 × 82 cm

■ *Riders I*, 2014
aluminium, Ø 52 cm

■ *Riders IV*, 2014
aluminium, Ø 52 cm

■ *Riders II*, 2014
aluminium, Ø 52 cm

■ *Riders XVI*, 2014
aluminium, Ø 52 cm

DZIAŁALNOŚĆ POPULARYZUJĄCA NAUKĘ I SZTUKĘ

■ W moim dorobku mam jedenaście wystaw indywidualnych i ponad osiemdziesiąt zbiorowych w Polsce i za granicą. Od 2001 roku zorganizowałem dziesięć edycji Międzynarodowych Warsztatów Odlewniczych. Wzięło w nich udział ponad pięciuset studentów i pedagogów z dziewięciu uczelni polskich i dwudziestu jeden zagranicznych. Dzięki warsztatom studenci i pedagodzy mieli szansę zrealizowania swoich koncepcji artystycznych w żeliwie, a także wzbogacili się o fachową wiedzę technologiczną. Nasze spotkania zainicjowały podobne wydarzenia w Polsce i za granicą. To w gdańskich warsztatach ma rodowód wrocławski, a także słowacki festiwal wysokich temperatur czy gdański festiwal Fahrenheita. Pięć edycji Międzynarodowych Warsztatów Odlewniczych połączonych było z międzynarodowymi konferencjami, których zakres tematyczny dotyczył wielu zagadnień związanych z rzeźbą. Wykłady i prezentacje dotyczyły na przykład najnowszych technologii mennicznych, alternatywnych metod wykonania rzeźby w metalu, zagranicznych sympozjów rzeźbiarskich i medalierskich oraz realizacji artystów amerykańskich, litewskich, łotewskich, ukraińskich i słowackich.

■ W 2012, 2014 i 2016 roku zorganizowałem trzy wystawy pracowników i studentów towarzyszące międzynarodowym konferencjom firmy Hüttenes-Albertus Polska, z którą współpracuję od wielu lat. Wystawy te odbyły się w Zakopanem, Iławie i Lublinie. Byłem koordynatorem dwóch wystaw towarzyszących Międzynarodowej Konferencji GIFA w Düsseldorfie w roku 2015 i 2019. Od 2006 roku przedstawiłem dziewięć wykładów i prezentacji w Gdańsku, Zakopanem, Wrocławiu i Iławie, a także za granicą w Centrum Serde w Aizpute na Łotwie, w Telszach na Litwie i w Bańskiej Bystrzycy na Słowacji. Kontakt ze środowiskami artystycznymi Litwy zaowocował w ciągu ostatnich kilku lat bardzo ciekawą współpracą, której przedmiotem był transfer technologii. Litwa bowiem to kraj, gdzie wciąż z powodzeniem stosuje się zapomniane już u nas techniki, na przykład mokume gane, galwanikę czy emalię. Z kolei, co ciekawe, artyści związani z organizowanym od ponad trzydziestu lat sympozjum medalierskim w Telszach nie znali technik odlewniczych.

Rozwarstwienie X, 2013
aluminium, 70 × 100 cm

■

■ *Rozwarstwienie VIII*, 2013
aluminium, 70 × 100 cm

■ *Rozwarstwienie VII*, 2013
aluminium, 70 × 100 cm

- *Rozwarstwienie II*, 2013
aluminium, 45 × 55 cm
- *Rozwarstwienie VI*, 2013
aluminium, 45 × 55 cm
- *Rozwarstwienie IV*, 2013
aluminium, 45 × 55 cm

Rozwarstwienie I, 2013
aluminium, 39 × 56 cm

- Przez cały mój ponadtrzydziestoletni okres pracy starałem się podejmować także wiele wyzwań służących rozwojowi uczelni. W latach 1999–2002 oraz 2008–2012 dwukrotnie pełniłem funkcję prodziekana Wydziału Rzeźby oraz prorektora ds. studenckich na kadencję 2002–2005. Doprowadziłem do wydania pierwszego kompletnego katalogu ECTS oraz zbudowałem od podstaw biuro wymiany zagranicznej. Podczas mojej kadencji udało się sfinalizować kilka umów z europejskimi uczelniami i rozpocząć pierwsze wyjazdy naszych studentów w ramach programu Erasmus do uczelni zagranicznych. Lata pracy na uczelni to uczestnictwo w wielu zespołach i komisjach. Z ważniejszych pozwolę sobie wymienić zespół do opracowania studiów doktoranckich w ASP w Gdańsku, a także zespół do opracowania specjalności rekonstrukcja rzeźby.
- W pracy pedagogicznej staram się indywidualnie podchodzić do wrażliwości, charakteru i potrzeb każdej studentki i każdego studenta, poświęcić im możliwie dużo uwagi i czasu, również tego poza tak zwaną siatką godzin. Współpracuję z nimi w zespołach, udostępniam moje osobiste kontakty, dzięki którym mogą uczestniczyć w wystawach, sympozjach, konferencjach i warsztatach w Polsce i za granicą.

■ *Contemporary sculpture is expansive. It has successfully absorbed other art disciplines, entered into a marriage with science, annexes new technologies and stretches contemporary means of expression. However, these changes are relatively recent and represent only part of centuries - old art history, in which sculpture - created with traditional materials such as stone, ceramics, wood, bronze - functioned for millennia. Within my search, carving, in which metal plays a special role, I am an experimenting traditionalist.*

■ *Riders 3*, z cyklu *Riders 3D*, 2015
aluminium, 40 × 52 × 51 cm

■ *Riders 2*, z cyklu *Riders 3D*, 2015
aluminium, 45 × 47 × 49 cm

FASCINATION

■ As far back as I can, remember I was always fascinated by materiality. Many years of experience in the Laboratory of Medallic and Small Forms, conducting classes in the field of foundry technology, as well as research and experiments in the foundry, have had an impact on my selection of preferred materials and the form and direction of my personal work. From the perspective of many years of work I also came to the conclusion that I might have a genetic propensity to work in metal because my great-grandfather and grandfather were blacksmiths. Metal appeared prominently in my path at Kenar High School of Zakopane, which after all, is renowned for woodcarving. It was there that I first encountered the lost wax casting technology, which was for me, something new and exciting. The process suggested seemingly unlimited possibilities for constructing wax sculptures of a subtlety and lightness very different from those that were realized in wood. The technology was „brought” from Warsaw by the famous sculptor Bronisław Krzysztof and strongly influenced a number of the students for many years. My first casting was accomplished with colleagues in the dormitory. Our crucible was a porcelain cup appropriated from the school lunchroom, charged with bronze and placed into a small tile stove that had been preheated to a level far beyond its’ thermal capability. Working in complete secrecy, our emotions ran even hotter as we considered the time of Witkiewicz and what sometimes happens in a wooden mountaineers’ cottage. We were also well aware that living just a floor below was Władysław Hasiór, who even though he loved the element of fire, and who frequently referenced it in his work, would possibly be less than enthusiastic about our project.

- *Riders 3*, z cyklu *Riders 3D*, 2015
aluminium, 40 × 52 × 51 cm

■ Sculpture in metal became my fascination, reviving memories of childhood and long hours spent around the forge, located across from our family home, where it pleased me to spend every free moment watching the capable blacksmiths' hands forging enigmatic pieces of steel into utilitarian objects. This is where was born my respect for the metal as a materiality and as a material for artistic creation. The uninhibited imagination of a child allowed me to see within these shapes much more than the craftsman expected or was ever seen by the customer. In retrospect, I can definitely say that this was my foundational gallery of abstract art.

■ *Riders on the Storm* – wystawa indywidualna, 2015
Galeria ASP, Gdańsk

SELECTED SCULPTURAL CYCLES

■ From the very beginning I worked and continue to work in cycles, exploring the areas that haunt me, until I feel that my inner need to express themselves on the topic, has been satisfied.

FAIRY TALE SERIES

■ In 1992-1997 I created a series of several works which I named "Fairy Tale". They were to me interesting technological experiments, but above all, formal expressions. During this time I often utilized ready-made, used or founded objects. They were an inspiration for me to create a sort of fairytale-poetic context and association. I transformed the objects, so they partly lost their original shape in order to deprive them their former function and association. I gave them new values and meanings. I was escaping into my own world of imagination and memories and even if that series is realistic, I didn't copy nature. These works aren't intended to mirror reality; they exist in their own internal reality without direct reference to our surrounding world. In the Fairy Tale series, the figure is almost always present. Its silhouette is Quixotic, transformed, very often in grotesque and humorous situations. I wanted to free my work from the burden of communicating major ideological or philosophical content, and for the recipient to share the joy of play which attended the time of their creation. During that time came into being artworks called "Hydrofoil", "Rider I", "Rider II", four versions of "Royal couple" and various others.

■ *Rider 4*, z cyklu *Riders 3D*, 2015
aluminium, 58 × 48 × 48 cm

■ However, life pretty quickly verified my initial assumptions. Over the years and through the reflections of my personal experiences, my work has evolved. Random, anonymous objects gave way to memorabilia relating to people close to me; very personal objects, which were ever accompanied by confirmation of the fragility of life and its transience. In this subsequent work cycle appeared worn-out pieces of computing machines with two digit numbers, rotary planes and other moving parts. These innovations tended toward the next body of work, "Clocks".

■ *Rider 1*, z cyklu *Riders 3D*, 2015
aluminium, 52 × 52 × 30 cm

CLOCKS SERIES

■ Once, in The Tower Clock Museum, I saw some mysterious constructions. They were inoperative, rusty clock mechanisms, which once served to measure public time. These beautiful objects were themselves works of art; the unmoving sprockets, the durable but still pendulum, every spring, every rusty cog bore and gave witness of the time passed. This effect was heightened by the rust on the base metal surfaces and the absolute and unbroken silence. I felt good associating with these silent witnesses of history, perhaps because the direction of my search for sculptural form and theme was at that time very convergent upon time passing away and rebirth, processes always within our midst. Between 2000 and 2006, I realized several works that I called "Clocks", trying to preserve within them personal experiences and emotions. The eschatological questions that bothered me stimulated the search for new forms of communication. Time as a continuous process, a layering, a type of recording, but primarily as an abstract concept, I required an abstract sculptural form, so I began to search for a new and more predatory material.

■ *Rider 2*, z cyklu *Riders 3D*, 2015
aluminium, 45 × 47 × 49 cm

CASTING WORKSHOPS

■ In 2000, I saw a short film about the producing sculpture in cast iron. This film fascinated me so much that I decided to personally get to know the American sculptor Rick Batten and invite him to participate in a collaborative project. In the courtyard of the Faculty of Sculpture in 2001, we built a cupola furnace for melting iron. With the help of students and fellow teachers, utilizing their work as well as my own, I realized a cast iron pilot project composed of several hundred elements entitled "The Two Towers". The press wrote some articles on that subject calling it memorial for victims of the terrorist attack on the 11th of September 2001, but it was not the idea I meant to primarily convey. This project was a pretext to focus the attention of the community of students toward the true purpose, which was the introduction of the new technologies, and also resulted in a series of meetings which later evolved into the International Iron Workshop. The International Iron Workshop is not only a testing ground for methods and processes, but is primarily a structured technology offering, tailored to the individual needs of each participant. Within these workshops I discovered for myself the new material – cast iron. This seemingly base, corroded material, torn from the ground by mankind and existing in a continuous process of erosion, slowly returning to the ground from which it first emerged, is said to cry rusty tears. Roughness, severity of texture and rust fit into the concept of my formal search as expressed in the next cycle. I started modeling in polystyrene. This time I reached not for the object, but rather for its packaging, the impression left on the object, a negative record of its shape, a kind of sarcophagus for the object. I invested in the necessary technology to maximize the effect of this minimalistic method. Within this "evaporative casting" process the polystyrene model is covered with molding sand, and without any additional processes, the resultant form is flooded with molten iron. The model is vaporized and replaced by the iron. The polystyrene structure composed of thousands of small nodules linked together, grain next to the grain, as atomic particles, as cells of organisms, aptly illustrates the concept of time – the seconds, minutes, hours and events comprising the novelty of life.

Riders XX, 2015 ■
aluminium, 50 × 60 cm

IRONBRIDGE – ENGLAND

■ An important developmental period in my work was initiated in 2006 upon accepting an invitation from the Director of The Ironbridge Outdoor Museum of Steel Sculpture in Coalbrookdale to reside for a month in the English Midlands and joining in a three week international sculptural symposium at the Museum and culminating in the six month Outdoor Invitational Exhibition on the grounds of the Abraham Darby furnace within the Museum of Iron World Heritage Site in Coalbrookdale, these events being components of the Fifth International Conference on Contemporary Cast Iron Art. During this time and in this environment I realized, on a large scale, the sculpture "ASTROLABE".

■ *Riders XXI*, 2015
aluminium, brąz 30 × 50 cm

■ *Riders XXII*, 2018
żeliwo, stal, 70 × 100 cm

- *Riders XXIII*, 2018
żeliwo, stal, 70 × 100 cm

- *Riders cardio*, 2020
żeliwo, 20 × 30 cm

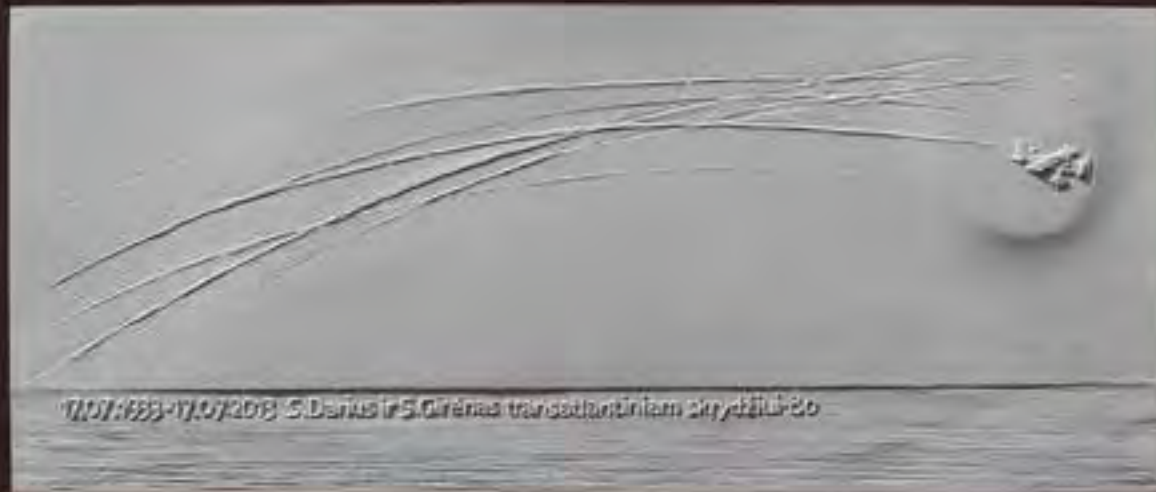
■ *Record 2*, 2019
żeliwo, 37 × 32 cm

■ *Record1*, 2019
żeliwo, 37 × 32 cm

■ In 1777 Abraham Darby III constructed across the River Severn the "Ironbridge" from lacy structural spans all of which were cast at a local foundry. He also left a souvenir in the form of a profile of his face, drawn against the sky, embedded in structural components of the bridge. I modified my project, initiating additional dialogues within the context of that environment. In a side view of my sculpture you may see a facial profile. The Astrolabe was my summary of the clock cycle, which had continued for some time. Its main element was a flat, steel surface and cut fragments of iron orbits on which there appear spheres and numbers. These figures were records of serious adverse events and were for me a personal code. This outdoor sculpture, in the ever changing sunlight, was enriched by shadow, lines and profiles on the plane. In the beginning it

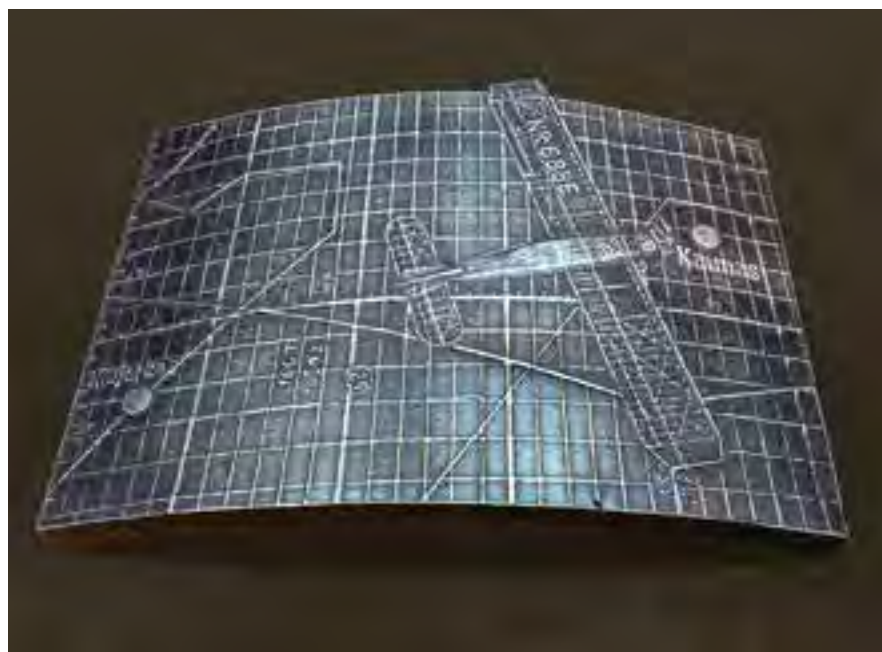
was constructed as a kinetic sculpture and at its "heart" there were placed many movable elements, which unfortunately, due to the nature of the site and in the interest of public safety had to be immobilized. That change didn't fundamentally influence the form of the sculpture and for me it was an important accomplishment, rich with new experiences. Classified by many as a sculptor of intimate forms, I needed such a complex implementation in order to prove mainly to myself that I can find my sculptural „I" also working on a large scale. The scale of the sculpture is a topic of frequent discussion. I personally think that most artistic concepts emerge in the realm of the imagination, refer to the shape and do not have a specific scale. Scale appears in the event that it takes physical form and is important primarily in the execution of the sculpture within a particular public space or interior.

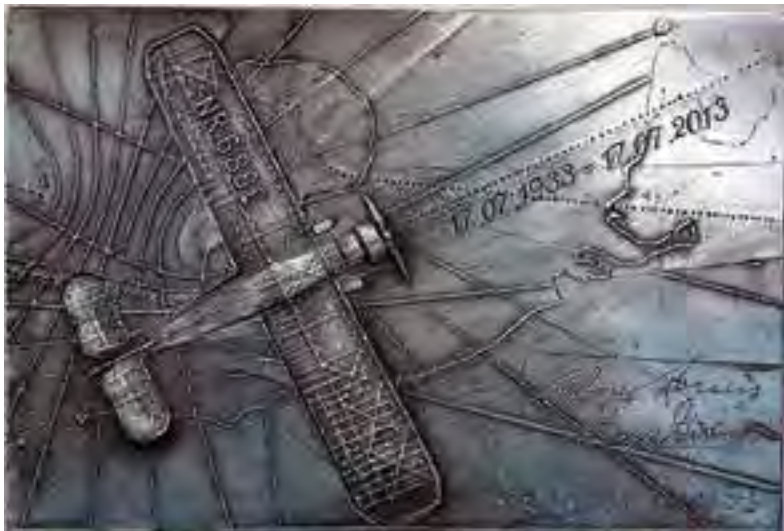
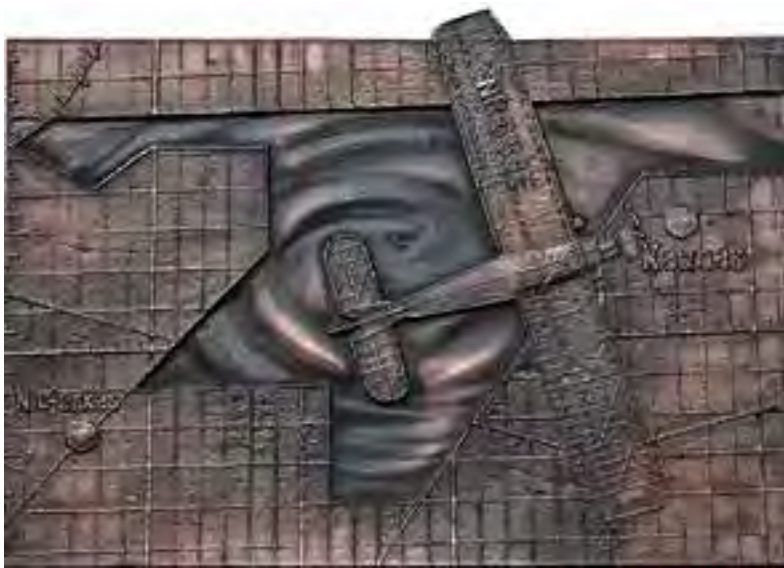
- model plakiety zrealizowanej podczas sympozjum
29th Camp of Lithuania medal creator, Telsiai, Litwa 2013

CYCLES: TRANSITION, STRATIFICATION, RIDERS

■ In my work, in recent years, I've been devoting more attention to solutions on a plane. In the years 2011-2015 emerged three series of works. In 2011, after the loss of a person close to me while I was attending a symposium in Aizpute Latvia, I began a series of abstract plaques which I title "TRANSITION". In this series, I used my own proprietary techniques. In a fury of helplessness I drew and I cut with a knife in multilayered cardboard and assembled composite structures and motifs, which were then covered with a layer of wax. After casting, with black patina with light reflections, I brought out the composition, either in its entirety or just the important sections. In 2013 I created a cycle of ten works titled "STRATIFICATION". In them, I began to extend into cutting the figure through the surface and de-laminating the cardboard structure. At each stage of work, I carefully considered the effects and often make a plaster negative mold to preserve the process at several points in the course of the work. I work intuitively, keeping in mind only a general outline of the concept. I never quite know how the work should look, but I do know how it should not look, and that is close enough for me. In this series also I was experimenting with color, applying glazes and transparent coatings to the aluminum layer of the completed reliefs. Often I select blues with them, the iconographic symbolism these shades imply. In 2014 the Stratification morphed reasonably smoothly, emerging as the "Riders" cycle, in which there is a new edition of the rider motif, revisits my realizations concerning space that have figured into my work since the 1990s. „Deep down we are wanderers” are words that are the perfect motto for my latest works. The Riders cycle is a journey into ourselves, where, as if in a crucible, co-mingle extreme emotions and exists no shortage of turbulence and storms. Riders are very flat, almost drawing-like compositions, based on a diversity of textures and structures related to the main theme of the composition, shown in the abstract, vague and unspoken. In the works, I strive for simplification and a devotion to the idea of movement. The plaque Riders XV reached this form of abstraction an after inverting it and making a few small corrections, making of it another version. Characteristic within this series, is the desire to connect different textural surfaces and experimental play of light and shadow on the plane. The most recent four works are the RIDERS 3D and coming away from the plane and back into to more figurative, and spatial explorations that I intend to continue.

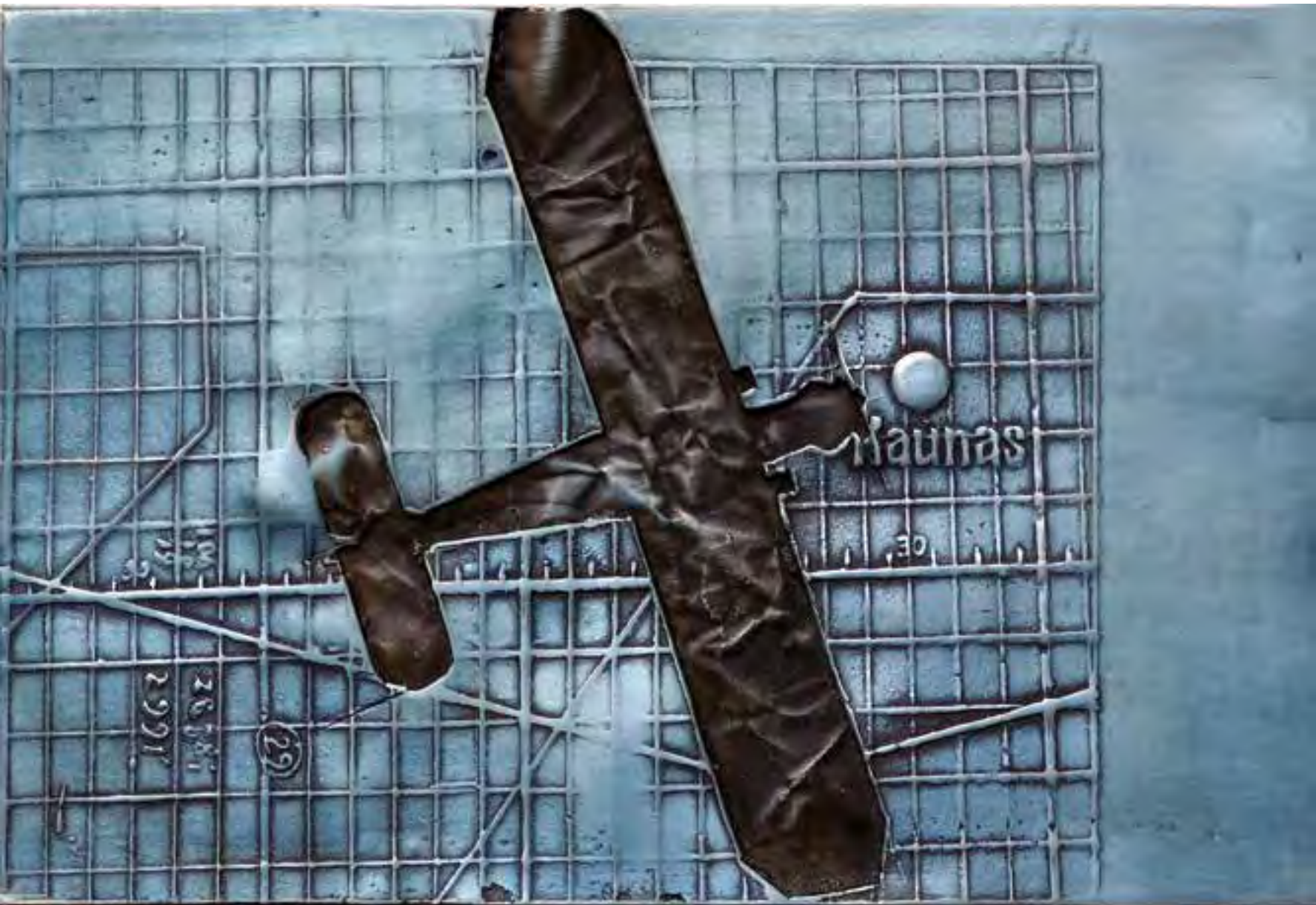
- *plakieta VI*, z cyklu *688-E*, 2013
cynk, 18 × 12 cm

SCULPTURAL COMPETITIONS

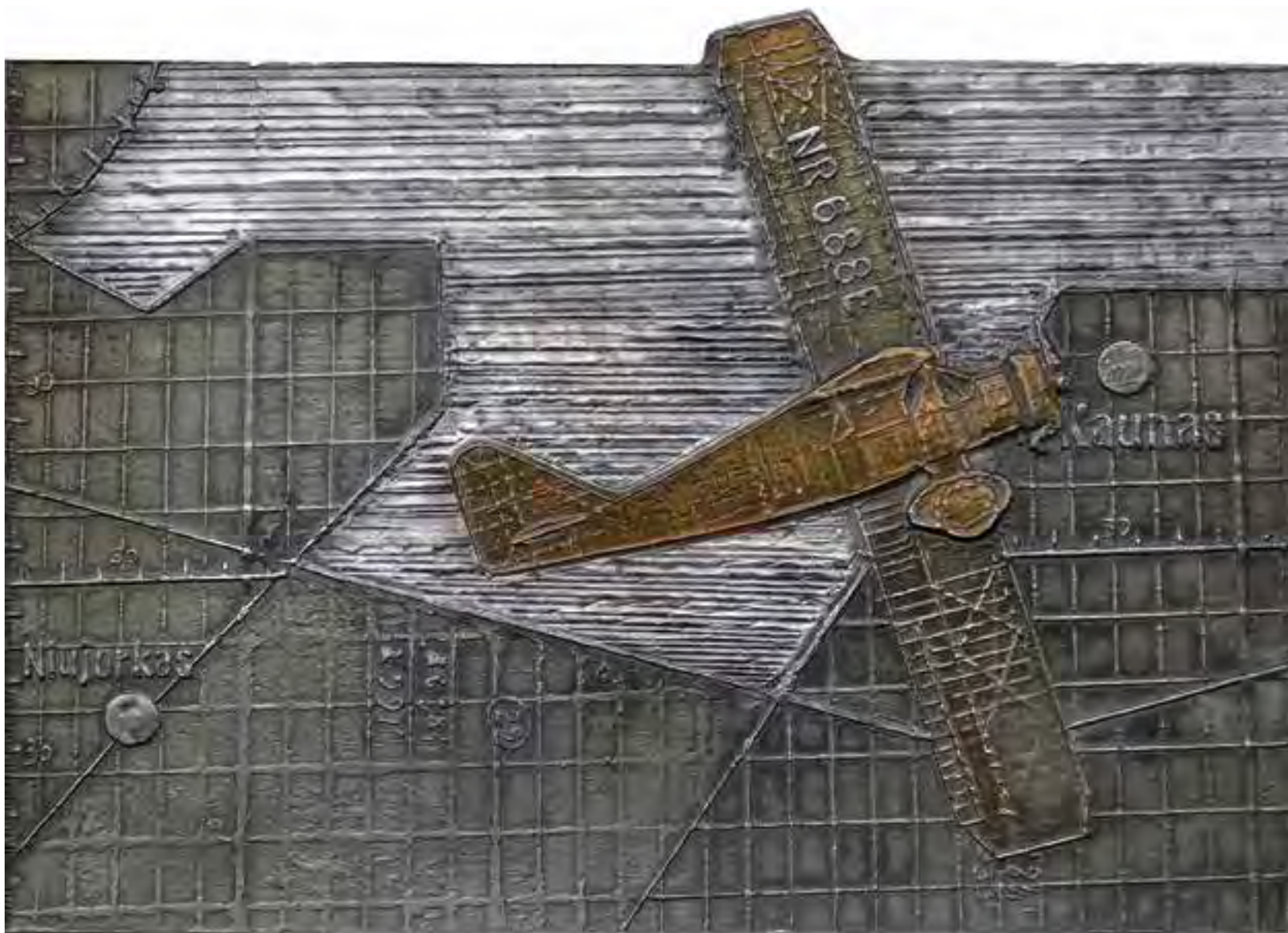
■ In parallel to the mainstream of my work, with further cycles of creative exploration and expression, I took part in a total of 16 sculpture, architectural sculpture and medals competitions. Sculpture competitions are an area where the vision of an artist will invariably collide with the expectations of the organizer, already formed before the announcement of the competition. It's an interesting test of the creative agility of the artist. I will focus on only a few of them, due to the diversity of formal solutions proposed. In the 1990s I took part in two design competitions on projects for new religious buildings. One site of a competition was the Church of St. Bernard in Sopot, which has a completely glazed chancel and is a difficult subject for a sculptor to negotiate. I realized that in this interior the sculpture must act as symbol, silhouette and sign, and not be another reproduction of a ready-made solution. After analyzing the interior, I proposed an abstract solution for the main sculptural theme. The jury appreciated my project which was an important and welcome message, as it suggested a breakthrough in a willingness to place contemporary forms within churches.

■ In 2005 I realized in the downtown of the city of Gdańsk the Jan Heweliusz Monument. This time, the expectations of the organizer were clearly directed toward a realistic form. Out of the 27 projects that were submitted to the national competition, the jury awarded me the 1st prize and commissioned for the realization of the sculpture. From the perspective of 30 years of creativity, for me it is my most prestigious and important artistic achievement. The composition of the monument is quite unusual. I turned the figure of the astronomer an angle relative to the central axis of the square. Through the openness obtained, the composition became lighter and corresponds well with the facade of the Old Town Hall. From the very beginning I planned the execution, utilizing the technique of sgraffito, maps of the sky with Heweliusz's constellations on the walls of the buildings adjacent to the square. This part was completed several years later. I returned to considerations of realistic form in a national competition for the Casimir IV Jagiellonian monument in Gdańsk in 2009. It was a very difficult competition in that the 150 pages of auxiliary guidelines included in the project specifications paralyzed most possibilities for creativity. It was rather a task for proficient craftsman, making models according to the guidelines. But I made an attempt and for my project I received 3rd prize. The next two projects were figurative and based on photography. The first one was a Medal of Gratitude on the occasion of the 30th anniversary of Solidarity for which I received distinction. It referred to a collective history of the individual fates of people that participated in the protests and street riots. The second project was commemoration of the presence of John Paul II at Westerplatte. It featured multiple silhouettes, cut from metal plate that where placed on a concrete wall, they were accompanied by one that was cut as openwork and symbolized John Paul II. The silhouette of the pope was formed only of light and emphasized both his presence and absence simultaneously, crossing the border at the edge life.

- *plakieta VIII*, z cyklu *688-E*, 2013
cynk, brąz, 18 × 12 cm
- *plakieta IV*, z cyklu *688-E*, 2013
cynk, 18 × 12 cm
- *plakieta X*, z cyklu *688-E*, 2013
cynk, 18 × 12 cm

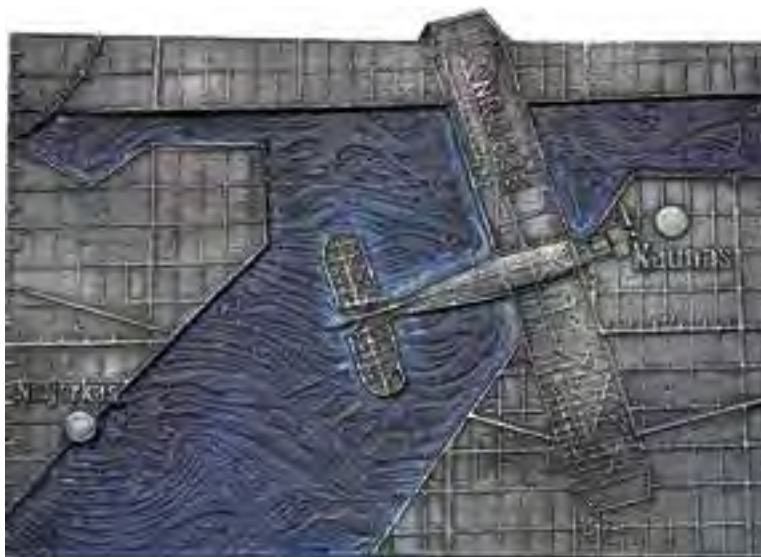
- *plakieta I*, z cyklu *688-E*, 2013
cynk, 18 × 12 cm

■ *plakieta III*, z cyklu *688-E*, 2013
cynk, brąz, 18 × 12 cm

SNOW SCULPTURE COMPETITIONS

■ A separate chapter in my work has been participation in national and international competitions of ice sculpture. To anyone that thinks that this kind of sculptural activity ought to be taken with a grain of salt, I recommend their personal participation in this type of event. Despite the ephemeral nature of the material, the cold, alpine climate can give the ice blocks, that are specially prepared for the event, a nearly marble-like hardness. This is a serious material that deserves to be treated with due respect and humility. The mastering 27 cubic meters of hard and cold ice, with a three-person team, and only three days to work is a challenge worthy of any sculptor. Among the many places in the world where these ice competitions are organized, few are those in which in addition to technical skill, the jury can also appreciate abstract solutions. Such a place is certainly Italian Livigno, which I discovered during my first trip in 2001. Then as now, I felt that this is a kind of artistic activity that is a part of me. Seven years later, in this place, our team received two major awards. At eleven other monumental projects of the various venues, to which I invited the students, we have received a total of 9 awards.

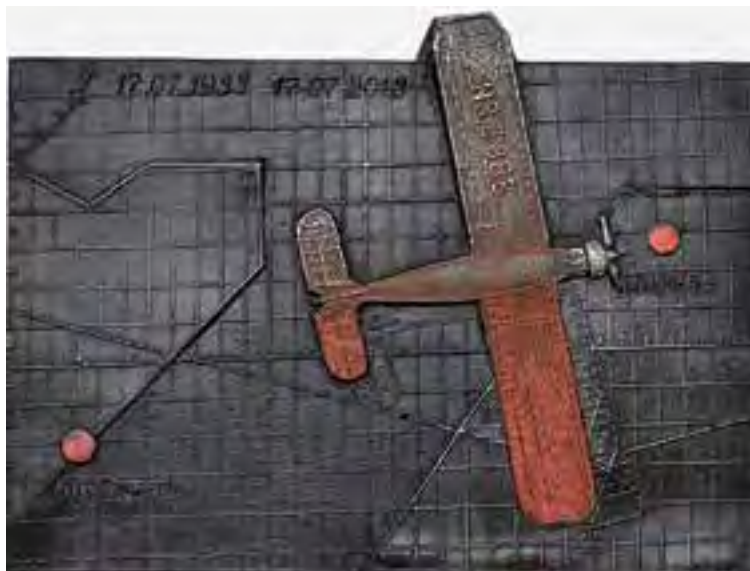

- *plakieta II*, z cyklu 688-E, 2013
cynk, brąz, 18 × 12 cm
- *plakieta VII*, z cyklu 688-E, 2013
cynk, 18 × 12 cm
- *plakieta XI*, z cyklu 688-E, 2013
cynk, 18 × 12 cm

ACTIVITIES POPULARIZING SCIENCE AND ART

■ In my list of achievements I have 11 solo exhibitions and over 80 group exhibitions in Poland and abroad. Since 2001, I have organized the 19th editions of the International Iron Workshop at the Academy of Fine Art in Gdańsk. They have been attended by more than 500 students and teachers from 9 Polish universities and 21 foreign universities. Thanks to the workshop, the students and teachers have had the opportunity to realize some of their artistic ideas in iron and have been enriched with technological expertise. Our meetings have influenced similar events in Poland and abroad such as the Festivals of High Temperatures in Wrocław, and the Académia Banská Bystrica in Slovakia, and the Fahrenheit Festival in Gdańsk. Five editions of the International Iron Workshop were combined with International Conferences, which offered a wide thematic range of issues relating to sculpture. Lectures and presentations were concerned with emerging technologies, alternative methods of implementing sculpture in metal, international symposia of carving and medals, as well as the presentations from various American, Lithuanian, Latvian, Ukrainian and Slovakian artists. In 2012, 2014 and 2016 I organized three exhibitions of faculty and students of the Academy of Fine Arts, Gdansk, in conjunction with international conferences sponsored by Hüttenes-Albertus, a foundry technology company with whom I have worked for many years. These exhibitions were held in Poland: in Zakopane, Iława and Lublin. The other two exhibitions which I coordinated, accompanied the International Conference of GIFA 2015 and 2019 in Dusseldorf. Since 2006, I have presented nine lectures and presentations in Gdańsk, Zakopane, Wrocław and Iława, as well as abroad in Serde Center in Aizpute Latvia, in Telsiai Lithuania and Banská Bystrica in Slovakia. Contact with the artists in Lithuania, has resulted, over the last three years, very interesting cooperation which has resulted in technology transfer. Lithuania is a country where they still are successfully using many techniques which we have long forgotten such as Mokume gane, electroplating and enameling. Paradoxically, the artists associated with the Medals Symposium in Utena, with over 30 years of tradition, were not in possession of casting techniques.

- *plakieta XII*, z cyklu 688-E, 2013
cynk, brąz, 18 × 12 cm
- *plakieta IX*, z cyklu 688-E, 2013
cynk, 18 × 12 cm
- *plakieta V*, z cyklu 688-E, 2013
cynk, 18 × 12 cm

■ Throughout over 30 years of my working career, I have taken on many challenges which have positively contributed to the development of our Academy. I twice, first 1999–2002 and again 2008–2012, was Vice-Dean of the Faculty of Sculpture, and the Vice Chancellor of students for the term 2002–2005 which led to the first complete catalog of credits, and have built, from the ground up, a foreign exchange office. During my tenure I have managed to finalize several agreements with European universities and initiated the first exchange trips to foreign universities for our students under the Erasmus program. In my years of work at the university, participating in panels and committees, I would suggest that among the most important have been in developing Doctoral Studies at the Academy of Fine Arts in Gdańsk and the development of the Sculpture Reconstruction Specialty. In my teaching career, I have always endeavored to individually approach the sensitivity, the nature and needs of each student and to give each of them, as much as possible, my attention and time, often outside of school hours. I cooperate with them both individually and in teams, and share my personal contacts, through which they can participate in exhibitions, symposia, conferences and workshops in Poland and abroad and develop their networking opportunities.

lotnicy: Stasys Girėnas i Steponas Darius

-
- Decydujący wpływ na kształtowanie się drogi twórczej Jana Szczyпки ma fascynacja metalem jako materia i tworzywem rzeźbiarskim. Z technologią odlewniczą zetknął się po raz pierwszy w zakopiańskim liceum im. A. Kenara. Studia na gdańskiej uczelni, a później praca pedagogiczna pozwoliły mu na zgłębianie wiedzy i doświadczeń w tym zakresie. [...]
 - Twórczość Jana Szczyпки to przede wszystkim rzeźba kameralna i medalierstwo. Ta forma wypowiedzi jest mu szczególnie bliska, zapewne wynika z jego refleksyjnej natury, wrażliwości i potrzeby intymności.
 - Tworzy cykle tematyczne prac, bogate w rozwiązania natury estetycznej i semantycznej. [...]
 - *Baśnie* to emanacja wewnętrznego świata wyobraźni, budowanie baśniowo-poetyckich kontekstów i skojarzeń. Niewielkich rozmiarów rzeźby epatowały radością tworzenia i dowcipem. Wkomponowane w formę elementy „znalezione” nadawały pracom charakter surrealistyczny. *Pary królewskie* czy sylwetki husarzy pozbawione pompacyjności i powagi często ukazane są w sytuacjach groteskowych.
 - Znajomość warsztatu rzeźbiarskiego, wynikająca z długoletnich doświadczeń i podejmowanych eksperymentów, pozwala mu na swobodne poruszanie się w obszarze procesów technologicznych związanych z odlewnictwem w metalach kolorowych i uzyskiwaniem kontrolowanych efektów artystycznych, które owocują nowymi rozwiązaniami formalnymi dzieł.
 - *Zegary* to kolejne prace rzeźbiarza, ich powstaniu towarzyszyła refleksja nad kruchością życia i przemijaniem, co ma swoje odzwierciedlenie w poszukiwaniu nowych form artystycznego wyrazu [...].
 - Zgeometryzowane kształty, większa synteza w budowaniu prac i stopniowa eliminacja narracji nadaje dziełom większej mocy i monumentalności. Chropowaty, pokryty rdzą metal podkreśla wartości ekspresyjne przekazu. [...]
 - Nowy etap twórczości stanowią rozwiązania na płaszczyźnie, które są głęboko związane z aktualnymi osobistymi przeżyciami artysty, są wyrazem jego emocji i refleksji [...].
 - Utracie bliskiej osoby towarzyszą smutek, bezsilność, zwątpienie, czasem bunt. Takie uczucia były powodem powstania cyklu *Przejście* (2011–2012). Prace zawierają duży ładunek ekspresji, tworzone są spontanicznie, wynikają z gestu. Cięte nożem wielowarstwowe kartonowe struktury, wzbogacone rysunkiem i fakturą z naniesionego wosku, odlane w metalu i pokryte kolorową patyną, mają ogromną siłę wyrazu. Abstrakcyjna, zgeometryzowana forma plaket otwiera przed odbiorcą duże możliwości interpretacyjne przekazu. W dziesięciu plaketach zatytułowanych *Rozwarstwienie* z 2013 roku w geometryczne podziały płaszczyzn wpisane są sylwetki jeźdźców. Użyte struktury i wprowadzony rysunek budują przestrzenność utworów. [...] Aby osiągnąć zadowalający efekt estetyczny i podkreślić wartości znaczeniowe, rzeźbiarz podejmuje szereg eksperymentów technicznych i technologicznych. Duże znaczenie zaczyna odgrywać kolor i jego symbolika. Laserunkowe, prześwitujące powłoki naniesione na metal dopełniają reliefy i wzbogacają je malarsko.
 - W naturalny sposób artysta przechodzi do cyklu *Riders* (2013–2015). [...] Moją szczególną uwagę zwróciły prace opatrzone numerami I, II, III i IV.
 - Płaskie, niemal graficzne kompozycje z zastosowaniem rastrów i rysunku zachwycają różnorodnością układów kompozycyjnych i subtelnością modelunku. Wpisane w koło, wzbogacone przez kolorowe patyny z granatem, niebieskością i ugiem nabierają charakteru astralnego. Żyjemy we wszechświecie i w każdym z nas jest cząstka kosmosu. [...] Uważam, że jest to interesujący kierunek poszukiwań wartości semantycznych jego twórczości.

■ *Jan Heweliusz*, 2005
pomnik, brąz, wys. 350 cm; Gdańsk

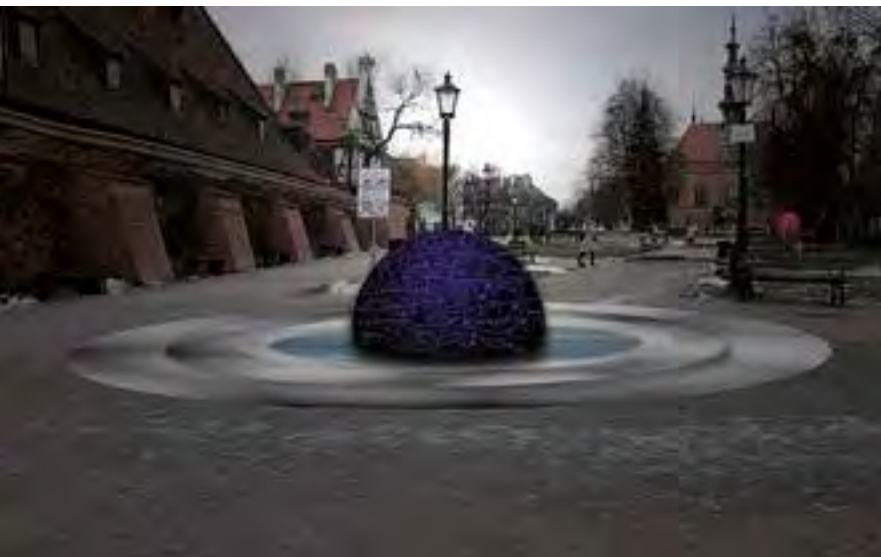

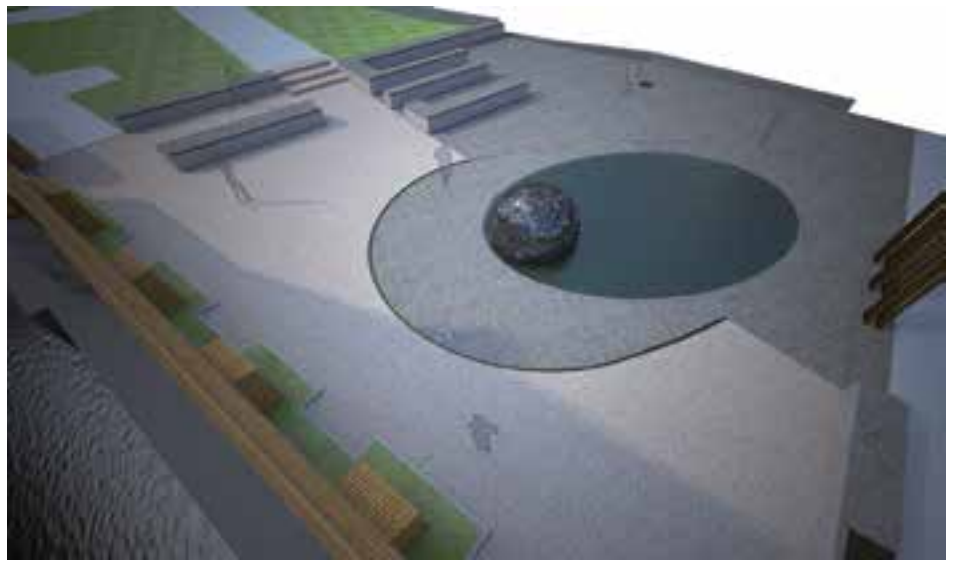
- *Jan Heweliusz*, 2005
pomnik, brąz, wys. 350 cm; Gdańsk

- Fascination with metal – as matter and as sculpting material – seems to have been the major factor forming the artistic path of Jan Szczypka. He first started learning casting techniques at the A. Kenar visual arts high school in Zakopane. Studies and his later pedagogical activity at the Academy of Fine Arts in Gdańsk allowed him to deepen the knowledge and gain vast experience in this field. [...]
- The artwork of Jan Szczypka is represented mainly by small sculptural compositions and medals. He seems to favor such form of expression presumably because it lies in his reflexive, sensitive nature that seeks intimacy.
- He creates cycles of works demonstrating a variety of aesthetic and semantic solutions. [...]
- "Baśnie" [Fairytales] remain the emanation of some inner imaginary worlds, narrative and poetic associations and contexts. These small sculptures beam with the artist's joy of creation and wit. "Found" objects introduced into compositions add some surrealist character to each piece. Pary królewskie [Royal Couples] or silhouettes of horsemen deprived of their pompous seriousness are often presented in grotesque situations.
- The artist's knowledge concerning sculpting techniques, acquired during many years of continuous experiments, allows him to freely move between methods and technologies in the field of casting non-ferrous metals, as well as achieve planned artistic results offering a number of fresh formal solutions present in his pieces.
- "Zegary" [Clocks] is the title of the artist's next cycle stemming from his reflection upon the fragility of life and the nature transience – ideas which made him search for new forms of artistic expression [...].
- Geometric shapes, a more synthetic structure of works and gradually eliminated narrative elements bring more power and monumental character to these pieces. The rough, rusty surface stresses their expressive value. [...]
- Another stage in the artwork of Jan Szczypka is marked by a cycle of reliefs stemming from the artist's personal experiences, representing his emotional state and thoughts. [...] The loss of someone dear is accompanied by sadness, helplessness, sometimes defiance - such emotions drove the artist to create "Przejście" [Transition] (2011–2012). The pieces are very expressive, and seem to be sculpted with broad gestures – structures made by accumulating many layers of cut cardboard with lines and textures of a wax finishing – cast in metal and painted with patina they became very powerful. The abstract, geometric character of these plaques makes them very open to interpretation. In another cycle of reliefs, entitled "Rozwarstwienie" [Stratification], from 2013, the artist drew figures of horsemen amongst geometric sections of certain layers. Drawn figures and the layered structure create the spatial appeal of each piece. [...] In order to achieve the planned visual effect as well as highlight the meaning of each piece the artist performed a number of technical and technological experiments. Color and its symbolic meaning play a significant role here. Transparent layers of patina in different hues complement reliefs with painted effects.
- In a natural way the artist moved on to his next cycle Riders (2013–2015). [...] My attention has been drawn particularly by pieces with numbers I, II, III, IV.
- Flat, almost graphic compositions featuring rasters and drawn elements amaze one with a variety of compositional solutions and subtlety of sculpted elements. Round-shaped, covered with many shades of patina, including navy blue, light blue and ochre, they seem to present some astral character. We are living in a universe, each of us as its particle. [...] I believe this is an interesting direction to follow when analyzing semantic qualities of Jan Szczypka's artwork.

- Projekt fontanny na skwerze Jana Heweliusza w Gdańsku, 2012
praca na konkurs rzeźbiarsko-architektoniczny,
wraz z zespołem: GLD Architekci

JAN SZCZYPKA – GŁĘBIA. PAMIĘĆ. LEKKOŚĆ STRUKTUR

Tym, co wam przekazuję, jest morfologia użycia wyrazu. Pokazuję, że dany wyraz ma zastosowania o jakich wam się nie śniło. W filozofii odczuwa się przymus, aby patrzeć na dane pojęcie w pewien określony sposób. Ja natomiast sugeruję, a nawet wynajduję inne sposoby widzenia tego pojęcia. Wskazuję możliwości, o których wcześniej nie myśleliście.

Ludwig Wittgenstein¹

■ Obcując z rzeźbami, tektonami oraz wirtuozeryjnymi reliefami i innymi – najbliższymi Janowi Szczypce wymiarami sztuki, odbiorcy doświadczają wrażenia uświadomienia „przekraczania grawitacji”, równoległe silnego zbratania ze Światłem i jakby kosmogonicznymi głębiąmi Ciemności. Symbiotyczne przenikanie światła i materii ujmuje także w przemyślanych formalnie rzeźbach niemal architektonicznych i efemerycznych jednocześnie, gdyż wykonanych ze śniegu. Powstają u odbiorców pragnienia o poszukiwaniu materiałów mimetycznych – imitujących śnieg, pozwalających tym rzeźbom na fizyczną, długotrwałą obecność. Opracowane przez rzeźbiarza ascetycznie pięknie kształty są niejako antytezą podejmowanej przez Jana Szczypkę strategii świetnego formalnie neobaroku, którą stosuje w wybranych realizacjach pomnikowych, choć wewnętrzna dynamika, właściwa dla baroku i rokoka, charakteryzowała już jego najwcześniejsze eksperymentalne prace z metalu. Trzeba przypomnieć więc przejmujące w wyrazie kompozycje z cyklu: *Chór* czy *Orkiestra* (tworzone od połowy lat 80. XX wieku), następnie m.in. *Jeźdźcy*, *Husarz* czy relief *August Rodin* (1998).

1 N. Malcolm, *Ludwig Wittgenstein. Wspomnienie*, Lublin 1999, s. 60.

Figuratywne, aluzyjne formy *Chórów* czy *Orkiestr* jakby mierzyły się z ogromem pustej przestrzeni bądź tajemniczymi obiektami quasi-architektury. Figurki wydają się obdarzone silną emocjonalnością, na przykład afirmatywnie muzykują, tańcząc, czy gestykulując, oczekują, budują potencjalną relację z odległą przestrzenią, z niebem, horyzontem, przyszłością. *Chór I* (1988) przypomina o narracji *Czekając na Godota*.

ART IN ICE
LIVIGNO - ITALY
"CANDELABRE"
Jan Szczyłka, Dobrochna Sulpińska, Jacek Borcz
POLAND

ART IN ICE
LIVIGNO - ITALY
"PLANETARIUM"
Jan Szczyłka, Dobrochna Sulpińska, Jacek Borcz
POLAND

- **Planetarium**, 2001
śnieg, 300 × 300 × 300 cm
Snow - Sculptures - International Competition
Livigno, Włochy (praca w zespole)

■ *Obserwator* z 1992 posiada już pewne cechy groteski, szczególnie w partii zaskakująco rozwiązanej, jakby malarskiej głowy na wydłużonej szyi, twarzy zwróconej ku niebu. Sylwetka interpretowana jest organiczno-geometrycznymi płaszczyznami, kierunkami dążącymi niejako do abstrakcji. Pojawiły się w niej strukturalne elementy: (prawie) piony czy linie bliskie horyzontalności. Prace te wydają się mieć korzenie w wirtuozeryjnych rzeźbach Honorého Daumiera (1808–1879), odkrytych dopiero po śmierci tego znamenitego artysty, znanego przede wszystkim z malarstwa i grafiki, w tym swoistych „fraszek” na świat polityków. „Większość wykonywanych przez Daumiera statuetek służyła mu za trójwymiarowe modele do słynnych karykatur litograficznych. Artysta traktował je jako swoistą pomoc warsztatową i nie myślał o ich publicznym eksponowaniu. Z czasem jednak wydobyte na światło dzienne rzeźby Daumiera okazały się wielce inspirujące dla rzeźbiarzy następnych pokoleń, zafascynowanych wnikliwością charakterystyki psychologicznej [...] także szkicowym, pełnym luministycznych niuansów sposobem kształtowania powierzchni². Cykl figurek zatytułowany *Obserwator* wyobrażony przez Jana Szczypkę, wydaje się przypominać o powołanej przez Daumiera symbolicznej postaci Ratapoiła: tajnego agenta z kręgów walczącego o władzę Ludwika Napoleona. Istotną strategią pozostaje anamorfoza i organiczny niemal związek postaci z tajemniczymi mechanizmami, jak to ma miejsce w zachwycającym (w skali, technologii oraz zniuansowanych patynach) wyobrażeniu *świerszcza* (z pracy *Jeździec III*, 1997), eksponowanym na najnowszej wystawie indywidualnej Jana Szczyпки w Galerii Refektarz w Kartuzach. Tu rytm „obiekту gotowego” prowokuje szczególną i poruszającą odbiorców anamorfczność, zarazem koresponduje z zamiłowaniem Ludwiga Wittgensteina, od dzieciństwa pasjonującego się funkcjonowaniem różnych mechanizmów. Wittgenstein już „jako mały chłopiec skonstruował maszynę do szycia, wzbudzając tym wiele podziwu. Nawet w ostatnich latach swojego życia był w stanie spędzić cały dzień nad ukończonymi silnikami parowymi, oglądając je w South Kensington Museum³. Wobec omawianej kompozycji *Jeździec* warto przypomnieć znaczenie *świerszcza* jako symbolu wieczności. Obiekt byłby więc może magicznym zaklaniem dotyczącym tyleż istot żywych, ile bliskich artyście rzeczy.

- 2 P. Szubert, *Rzeźba XIX wieku*, w: *Sztuka świata*, t. 8, Warszawa 1994, s. 212.
- 3 G.H. von Wright, *Ludwig Wittgenstein. Szkic biograficzny*, w: N. Malcolm, *Ludwig Wittgenstein*, op. cit., s. 13.

■ W Galerii Refektarz w Kartuzach swoistymi zwornikami przestrzeni są szczególnie w swojej fizyczno-psychicznej obecności obiekty z cyklu *Zegary*, tworzone przez artystę od 2001 roku. Jan Szczyпка wskazuje w nich – intuicyjnie wyczuwalną także przez odbiorców – semantykę peregrynacyjnych sił Natury. Rzeźby te są swoiście romańskie w proporcjach, przywołują dalekie echo ciężkich okuć drzwi, archaicznych mechanizmów instalowanych na drzwiach, chroniących społeczności przed niebezpieczeństwem (w domu, kościele, osadzie etc.). Jeden z *Zegarów* posiada nawet wahadło, którego ozdobną dekoracją stanowi waśnie klucz: przypominający też „duszę” dzwonu. Przylega on do ażurowej formy za sprawą przyciągania magnetycznego, a nie tradycyjnych łączników, co ma w sobie aspekt innowacyjności technologicznej i znaczeniowej.

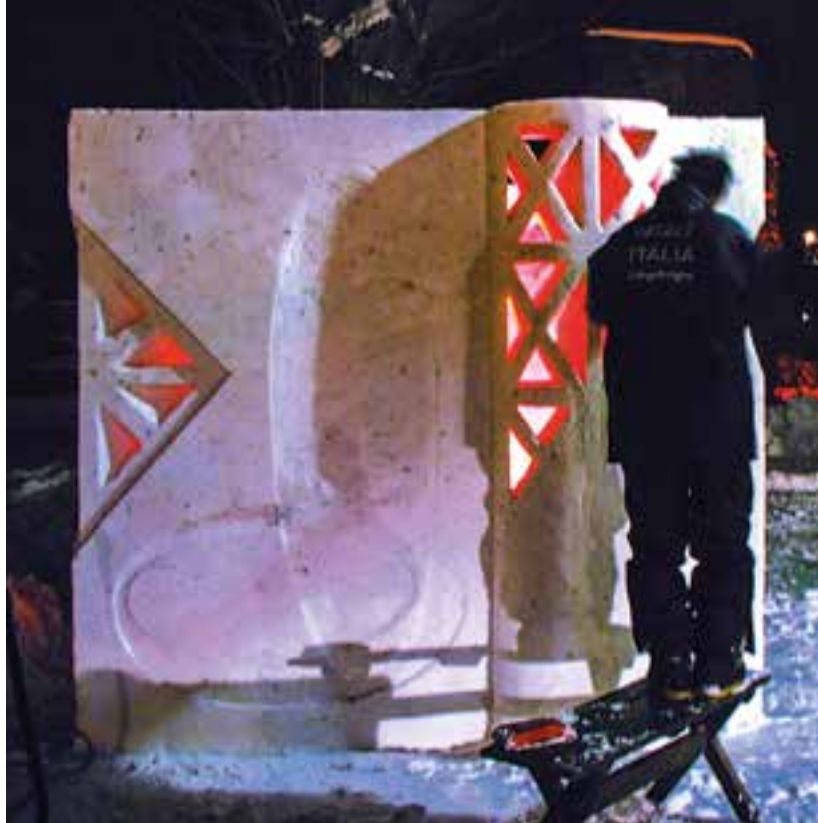
■ Jakieś pokrewne, kommemoratywne siły znajdujemy we wcześniejszym obiekcie pod tytułem *Latarnik* (1997), będącym wyrazem zainteresowania artysty indywidualnym losem konkretnej osoby, której wizerunek (przypominający negatyw dagerotypu) wywyższył, opatrząc dodatkowo repusowaną inskrypcją. Pod portretem znalazły się dwa okrągłe w przekroju pierścienie, tworzące rodzaj hybrydycznej wieży – mauzoleum, do którego przybiły niemal szablonowe „duchy” statków. Wartość stanowią tu również kontrasty barwne: niemal błękitna aura ramy „dagerotypowego” wizerunku, usytuowana jest na jasnych, ciepłych w tonacji, aksamitnordzawych pierścieniach, otoczonych chłodnymi, stalowymi „portretami” okrętów. Forma wydaje się wirować, przypominając o ideach zafascynowanych mechanizacją i przyszłością worytystach, by wspomnieć kompozycje, które tworzył działający w Anglii wybitny rzeźbiarz Henri Gaudier-Brzeska (1891–1915), przedwcześnie zmarły na froncie I wojny światowej. Analogicznie w obiekcie *Zegar III* z 2003 Jana Szczyпка jego górna partia przypomina obracające się śmigło, po którym jakby turlały się bilardowe kulki, wskazujące na przypadkowość losu i migotliwą chwilowość wpisaną w naturę życia.

Podobne sensory, jak szept przenikają kompozycję *Astrolabium* (2006), którą Jan Szczyпка eksponuje w stałej kolekcji Coalbrookdale Museum of Iron w Anglii, w naturalnej przestrzeni tamtejszego parku. *Wodolot* reprezentuje strategię kolażowania, pojawia się swoisty pęd oraz bogata orkiestracja faktur, kolorów, lśnienia i matów.

Malarskość to cecha do dziś charakteryzująca liczne kompozycje Jana Szczyпка. W *Parze królewskiej II* pleć różnicuje nasycenie kolorystyczne: kobieta (drobniejsza) lśni miedzianą aurą, mężczyzna o pięknej, brodatej, zapatrzonej w nią twarzy – jest niemal czarny. *Para Królewska III* wydaje się odnosić do kultur hinduskich bądź rytuałów władzy niektórych plemion afrykańskich. Jan Szczyпка czerpie tu z pradawnych koncepcji nagrobków, szczególnie etruskich wyobrażeń małżonków na łożach typu *kline*, natomiast dodane przez rzeźbiarza kółeczka, korba, elementy potencjalnie kinetyczne wiążą władców z współczesnością, z lunaparkowo-bricołażową przaśnością „peryferii”, tych niedoinwestowanych miejscowości, borykających się z czynnikami ekonomicznymi – jak dadaści, w tym Schwitters – budujący swoje otoczenie z przedmiotów z drugiej ręki. Profesor Szczyпка dopowiada, że w technice powoływania form sięga nie tylko po szlachetne materiały, jak metal, patyny, kamień, szkło czy drewno, ale też po tekturę falistą, bryty styropianowe, drobne *objet trouvé* i *ready made*, a nawet przypominający nieco fakturę drzewa dawny typ zgrzebnego papieru toaletowego⁴. To przewrotnie buduje też konteksty z manifestacjami antyszuki: *Fontanną* Duchampa czy obrazoburczymi wystąpieniami Manzonia, wreszcie z *performance* Tadeusza Kantora, owijającego Marię Stangret serpentynami tego materiału. *Para królewska III* Jana Szczyпка poprzez dodane elementy obrotowe prowokuje do partycypacji, stając się potencjalnym mobilem.

Nadrealność ujmuje w cyklu wizjonerskich interpretacji postaci pod tytułem *Dżin*, odnoszącej do dalekowschodnich podań i baśni oraz estetyki średniowiecznych relikwii. Pojawia się w nim ponownie ważna dla współczesności estetyczna kategoria manieryzmu, manieryczności, „lamentacyjnej” wyrazistości, zarazem konotacja z rzemiosłem artystycznym (na przykład relikwiarzami i kielichami mszalnymi). W *Jeźdźcach* strategia manierystycznych przeskalowań (przeogromnienie centrum, wysmuklanie kończyn) łączy się z momentami naturalizmu czy wręcz weryzmu, czytelnymi szczególnie w partiach końskich, „rozańczonych” nóg.

4 Opowieść Jana Szczyпка w trakcie wernisazu jego wystawy indywidualnej 8 lipca 2016 roku w Galerii Refektarz w Kartuzach.

Los zwierząt w relacjach z człowiekiem jest tematem cyklu delikatnych reliefów zatytułowanych *Rozwarstwienie*, w których dominantą kolorystyczną staje się transparentny błękit pozwalający emanować też naturalnym odcieniom metalu. W niektórych odbiorcy rozpoznają motyw wzburzonego, stojącego na tylnych nogach konia bądź cierpienia zwierząt, przypominają słynny tekst *Pociągi pod specjalnym nadzorem* Bohumila Hrabala, pisarza w czasie wojny II wojny światowej pracującego na kolei w charakterze dyżurnego ruchu, co stało się kluczowym doświadczeniem dla zbudowania tej dramaturgicznej narracji.

Wystawa w Galerii Refektarz zaaranżowana przez Jana Szczypkę łączy w sobie piękno szlachetnej ekspozycji z gestami zamieniającymi jej instytucjonalny charakter w przestrzeń „prywatnego gestu”. Należą do niej wkomponowane jakby nieoficjalnie, niczym odłożone na pracowniane stoliki różne warianty projektów medali i plakiet nagradzanych w mnogich konkursach. Na wprost wejścia do galerii, wobec gotyckiego wspornika rzeźbiarz rozdysonował dwa białe zwycięskie modele na temat organizowanego na zamku malborskim międzynarodowego biennale exlibrisu współczesnego (2007). Powstał w ten sposób niejako domowy ołtarzyk do „adoracji” sztuki, w tym gotyku.

- **Kandelabr**, 2004
śnieg, 300 × 300 × 300 cm
III Festiwal Rzeźby w Śniegu, Galeria EL, Elbląg (praca w zespole)

- *******, 2006
śnieg, 300 × 300 × 300 cm
V Festiwal Rzeźby w Śniegu „Terytorium bieli”,
Galeria EL, Elbląg (praca w zespole)

Także w nieoczekiwanych miejscach, na przykład nieopodal witrażowej czerwonej bordiury wschodniego okna, pojawiły się kameralne płaskorzeźby z motywem samolotu, uzupełniane właśnie czerwoną, niebieską bądź zieloną monochromią (przypominającą stosowaną również w średniowieczu technikę barwnych emalii). Są to reliefowe kompozycje, które Jan Szczypka zaczął tworzyć w trakcie sympozjum medalierskiego w Telsiai na Litwie w 2013 roku. W pracach tych polski rzeźbiarz upamiętnił historię ofiarniczego projektu przelecenia samolotem „Lituanica” bez lądowania z Nowego Jorku do Kowna, który podjęli w 1933 roku wybitni lotnicy: Stasys Girėnas i Steponas Darius. Decyzja pokonania 7186 kilometrów, dedykowana niepodległości ich ojczyzny Litwy, okupiona była ogromnym wysiłkiem. Jak pisał Jan Szczypka: „Po udanym przelocie nad północnym Atlantykiem, po 37 godzinach i 11 minutach lotu, samolot rozbił się o godz. 0.36 w nocy w lesie w Niemczech (obecnie miejsce katastrofy znajduje się w Polsce, koło wsi Pszczelnik, pod Myśliborzem). Przyczyną katastrofy były najprawdopodobniej warunki pogodowe, [...] choć nie została ona wyjaśniona. Obaj lotnicy zginęli, pokonując 6411 kilometrów, będąc jedyne 650 kilometrów od celu”⁵.

- **Conection**, 2010
 śnieg, 300 × 300 × 300 cm
 Snow Sculptures – International Competition,
 Livigno, Włochy (praca w zespole)

5 J. Szczypka, *Dokumentacja twórczości*, Gdańsk 2016. Praca wydana w związku z przewodem profesorskim, egzemplarz limitowany, dla Wydziału Rzeźby i Intermediów ASP w Gdańsku.

Strategia badania źródeł historycznych i ikonograficznych, które następnie zostają poddane przez artystę wieloaspektowym interpretacjom, jest wartością w dorobku Jana Szczypki. Ważnym elementem jego twórczości pozostają nie tylko nagradzane medale, ale i właśnie formy monumentalne, jak wzmiankowane wcześniej, zachwycające pomysłowością i współczesną energią rzeźby ze śniegu, które „dopowiadają” różnobarwne światła, w staranny sposób montowane bądź wobec tych rozległych, pozwalających odbiorcom na wejście do wnętrza. Wśród sukcesów Jana Szczypki należy przypomnieć również realizację zwycięskiego projektu pomnika Jana Heweliusza przed Ratuszem Staromiejskim w Gdańsku (na zieleńcu między ulicą Korzenną a Rajską), nieopodal miejsca słynnego w Europie autentycznego obserwatorium Jana Heweliusza. Pomnik został zrealizowany przez Jana Szczypkę w 2005 roku⁶ i ustawiony na miejscu wcześniej istniejącego pomnika astronoma autorstwa zakopiańskiego artysty Michała Gąsienicy-Szostaka z 1973 (przeniesionego dziś o kilometr, na tyły modernistycznego budynku dawnego Domu Technika, autorstwa Szczepana Bauma). W historyzującym, figuratywnym monumencie Jan Szczypka połączył odniesienia do rzeźby barokowo-klasycystycznej oraz kategorii patosu, a także do historycznych materiałów ikonograficznych, portretów z epoki Andreasa Stecha, Daniela Schultza oraz najpełniej do pochodzącej z 1673 roku ryciny autorstwa Isaaca Saala pt. *Heweliusz w pracowni według Machina coelestis pars prior* (ryciny ze zbiorów PAN Biblioteki Gdańskiej), z której rzeźbiarz zaczerpnął układ postaci Heweliusza⁷. Reprezentacyjna rzeźba została usytuowana na blisko metrowej wysokości prostopadłościennym, wykutym z granitu postumencie. Jak podkreślił autor: zastosował granit Bohus, który przypluwał do Gdańska jako balast w czasach historycznych. Postument o ściętych narożach (dodatkowo pokryty nieco mniejszą, analogicznie sfazowaną płytą, wysokości około 5 cm), na którym w jednej linii umieszczono nawiązujące stylistyką do antyki, odlane w brązie litery, tworzące podpis: JAN HEWELIUSZ, wprowadzające szlachetny kontrast jasnej tonacji i matu wobec odlanej z brązu, ciemniejszej, miejscami połyskliwej figury.

Pelen elegancji pomnik został uroczystie odsłonięty 28 stycznia 2006 roku, w 395 rocznicę urodzin astronoma. Jan Szczypka dokonał uprzestrzeniającej kompilacji wyobrażenia z ryciny Saala z 1673 oraz innych historycznych wizerunków astronoma, który odziany w długi płaszcz i bogato dekorowany strój, wsparty na siedzisku o oparciu w kształcie wysmukłego trójkąta, podtrzymuje na kolanach księgę oraz okazałej wielkości sekstant, nieco mniejszy niż na rycinie Saala, przybierając zbliżoną do widocznej na rycinie pozę, przypominając układ ciała muzyków grających na violi da gamba (szeroko rozstawione nogi). Wzrok astronoma skierowany został ku górnym partiom sąsiadującego z placem domu, na którym w roku 2008, za sugestią Jana Szczypki, zespół pod kierunkiem Jacka Zdybła i Andrzeja Dyakowskiego zrealizował wielkoformatowe sgraffito *Mapa nieba północnego – w hołdzie Janowi Heweliuszowi* – wzorowane na miedziorycie z drugiej połowy XVII wieku, pokrywa dwie przylegające ściany, jakby otulając motywem budynek⁸. Wyraźniej figuratywna część monumetu oraz sgraffito mają swoje rozwinięcie w szerszym kontekście placu (zarazem Gdańska). Są to wykonane przez Jana Szczypkę elementy tak zwanego szlaku kulturowego „Śladami Jana Heweliusza” umieszczone w murawie placu, w pobliżu osi traktu zachodnio-wschodniego cztery zdobione wgłębnym reliefem płyty. Pierwsza jest kwadratowa z wgłębnym, budowanym antyką napisem: JAN HEWELIUSZ 1611–1687 / WYBITNY NAUKOWIEC / I ASTRONOM / TWÓRCA ATLASU NIEBA / ODKRYWCA WIELU KOMET / I GWIAZDOZBIORÓW / GENIALNY KONSTRUKTOR / I WYNAŁAZCA / ZNANY GDAŃSKI BROWARNIK / oraz podobne dwie tablice w języku angielskim i niemieckim. Elementem zastanym przez artystę była kompozycja wykonana z piaskowca z metalowymi drobnymi inkrustacjami, nawiązująca do formuły zegara słonecznego, współtworzona przez elementy plastyczne i liternicze: zacytowany z rycin Heweliusza szablonowy rysunek słońca (blacha patynowana) oraz ryt wgłębny SCUTUM SOBIESCIANUM (Tarczą Sobieskiego), wywiedziony z *Firmamentum Sobiescianum*⁹, ponadto tak zwana „Tablica poprawek” Jana Heweliusza, dedykacja: *WIELKIEMU / ASTRONOMOWI / JANOWI / HEWELIUSZOWI / GDAŃSZCZANIE; anno domini 2003* i w górnej partii tablicy odniesienie do położenia geograficznego miejsca: *LONGITUDO 18°39' LATTITUDO: 54°21'*.

6 Gdański pomnik Heweliusza Jana Szczypki opisywany jest m.in. w: A. Januszajtis, *Pomniki Heweliusza*, w: tegoż, *Krzyże Farnej Wieży*, Gdańsk 2007, s. 36–37 oraz w: M. Omilanowska, J. Majewski, *Gdańsk i Pomorze Wschodnie. Przewodnik*, Warszawa 2008, s. 28, 45 i in.

7 Z. Prószyńska, *Zegarmistrzostwo XVII i XVIII wieku*, w: *Aurea Porta Rzeczypospolitej. Sztuka Gdańska od połowy XV do końca XVII wieku, Eseje*, red. T. Grzybkowska, Gdańsk 1997, s. 268–269 oraz *Aurea Porta Rzeczypospolitej. Sztuka Gdańska od połowy XV do końca XVII wieku. Katalog wystawy*, red. nauk. T. Grzybkowska, kurator wystawy B. Tuchołka-Włodarska, Muzeum Narodowe w Gdańsku, Gdańsk 1997, s. 268–270, 273.

8 Szczególnie ważny dla percepcji pomnika Jana Szczypki jest kontrast delikatności przeskalowanej na budynku ryciny Jana Heweliusza, a także najbliższego otoczenia miasta i samej architektury – smukłego, kilkupiętrowego, okrytego „mapą nieba” „pódomu” („zapomnianego świadka” dawnego przebiegu zabudowań). W zespole wykonawców sgrafita, obok Andrzeja Dyakowskiego i Jacka Zdybła, znaleźli się Anna Waligórska, Agnieszka Budenko, Anna Kloc, Małgorzata Witschebach, Anna Taut, Justyna Dziechciarska, Zofia Błażko, Sergiusz Powalka, za: Dokumentacja otrzymana od Jacka Zdybła.

9 Dokumentacja Muzeum Historycznego Miasta Gdańska 2010 i m.in.: *Szlak kulturowy „Śladami Jana Heweliusza”*, 2010, <http://www.gdansk.pl/turystyka>, 1135, 17136.html.

- **Moda**, 2010
śnieg, 300 × 300 × 300 cm
centrum miasta Livigno, Włochy (praca w zespole)

- Doktor Zofia Watrak z pozycji teoretyczki sztuki, ale i muzy artystów (by przypomnieć ujmujące i znane jej portrety wykonane przez Alfreda Wiśniewskiego czy Teresę Miszkin) zauważyła u Jana Szczypki niespotykane zaangażowanie w technologie rzeźby w metalach, które praktykował od początku studiów na gdańskiej PWSSP. Pracował pod okiem kilku pedagogów, między innymi wybitnej artystki Janiny Stefanowicz-Schmidt, założycielki pracowni medalierstwa i małych form rzeźbiarskich na Wydziale Rzeźby w latach 80. XX wieku, autorki przejmującej, wykutej w granicie figury Chrystusa Frasobliwego w kaplicy Kapłańskiej kościoła NMP w Gdańsku z 1964 roku (artystki współtworzącej wcześniej pracownie z Alfredem Wiśniewskim) oraz uznanego rzeźbiarza Stanisława Radwańskiego, jak i młodej pedagogażki rzeźby Ludmiły Ostrogórskiej¹⁰.
- Zofia Watrak podkreślała istotną genezę twórczości Jana Szczypki, który pierwsze kroki stawał w słynnym zakopiańskim Liceum Plastycznym im. Antoniego Kenara, wpajającym uczniom szczególny kult drewna i estymę do dokonań kultury ludowej. Jan Szczypka przypominał o ważnym w tym czasie doświadczeniu, gdy do tego liceum przybył tuż po studiach w Warszawskiej ASP świetny rzeźbiarz Bronisław Krzysztof, który dokonał rewolucji, przybliżając młodym adeptom technologie odlewów oraz estetyczne wartości metalu¹¹. Gdański artysta przeszedł więc za sprawą Bronisława Krzysztofa rytuał wtajemniczenia, a doświadczenie to okazało się zaczynem jego indywidualnej, na stałe związanej z metalami i odlewnictwem, do dziś intensywnie rozwijanej drogi twórczej.

- 10 W. Zmorzyński, *Rzeźba*, w: *Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku 1945–2005. Tradycja i współczesność*, red. W. Zmorzyński, Gdańsk 2005, s. 180. Por. też: *Mała Zbrojownia. Rzeźba, ASP w Gdańsku*, red. A. Majdzińska, J. Rudnicka, M. Białecki, Gdańsk 2008, s. 44–45, także: *Jan Szczypka*, w: *Bez korekty, prof. Stanisław Radwański i jego absolwenci*, Gdańsk–Elbląg 2013, s. 170–175, 196, 198.
- 11 J. Szczypka, mowa wprowadzająca do wystawy w Galerii Refektarz w Kartuzach, 8 czerwca 2016.

- *Handcuff*, 2010
śnieg, 300 × 300 × 300 cm
Snow Sculptures – International Competition
Livigno, Włochy (praca w zespole)

- *Snow*, 2010
 śnieg, 300 × 300 × 300 cm
 VI Festiwal Rzeźby w Śniegu – Galeria EL, Elbląg (praca w zespole)

Mistrzostwa Polski w rzeźbie ze śniegu w Słubawce Porębie

W dniach 08 i 09 lutego 2013 roku w Szlubińskiej Porębie odbyły się Mistrzostwa Polski w rzeźbie ze śniegu. Oboje zespołów amatorskich w tym roku do rywalizacji zostały zgłoszone trzy Akademie: Akademia Sztuk Pięknych w Łodzi, Akademia Sztuk Pięknych we Wrocławiu i Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku.

Organizator przygotował z polbitkach łącznie 75 ton śniegu, z którego powstały trójkolorowe sztandary o wymiarach 150 x 150 x 150 cm dla zespołów amatorskich oraz trzy medaliony o wymiarach 300 x 300 x 300 cm dla zespołów zawodowych. Łącznie kosztło to 29 metrów sześciennych śniegu o wartości około 15-20 tys. Po dwóch dniach intensywnej pracy, w sobotę 09 lutego Jury wybrało zwyciężcę konkursu. I miejsce w Mistrzostwach Polski i Krystalinowej puchar zdobył kilkulatowy zespół z ASP w Gdańsku w składzie: Adrianna Szlach, Magdalena Kapeć, Marzanna Włodarczyk, Ben Szczyłka. Nowe grono z tytułu "CZ" należącego do powojennego charakteru młodzi Gdańsk. Pomysłowy geometryczny element postmodernistyczny w kształcie jezaj, nawiązuje nie tylko samemu awangardowemu wyznacznikowi twórczości: pomysłowi pomysłowy tymi słowami podłożony geometryczny obiekt „CZ” to metaforyczna przesłanka rzeźby obiektu, powołująca wiele znaczeń.

Organizatorami imprezy są: Międzyośrodek Kultury, Sportu i Aktywności Ludzkiej w Słubawce Porębie.

- Zofia Watrak pisała o wielkiej, wręcz malarskiej urodzie kompozycji Jana Szczyłki, który odwoływał się do „podejmowanych w literaturze i sztuce motywów, takich jak Pegaz czy Don Kichot, a także postaci inspirowanych fantastyką baśniową. [...] [Artysta] łączy figurę [...] z mechanizmami w jeden fantastyczny organizm. Nie są wolne od możliwych literackich odczytań. [...] Atrakcyjność Don Kichota, [...] z rodowodem «mądręgo błazna» [...] Motyw jeźdźca i konia [...]. Geometryczna stylizacja [...] ma także funkcje kompozycyjne, podkreślające dynamikę ruchu. [...] Źródłem fantastycznych konstrukcji maszyn o najdziwniejszych funkcjach było przeciwstawienie zmiennej, płynnej naturze. Dziwne roboty znane były już starożytnej Grecji i na Wschodzie [...] stanowiły wytwory *imitazione fantastica*. [...] Różnorodne wątki łączy świetny warsztat i [...] wyobraźnia, lokująca jego rzeźbę w poetyckiej aurze i wysublimowanej estetyce”¹².
- Protoplastami poszukiwań Jana Szczyłki wydają się obok Daumiera (pokrewnego przez podejmowanie tematów historii Don Kichota) również między innymi Giacomo Manzù, Kenneth Armitage czy inni mistrzowie powojennej rzeźby egzystencjalno-surrealistycznej, określanej mianem geometrii strachu. Ważnym polem obrazowym dla Jana Szczyłki pozostaje tondo, wcześniej równie mistrzowsko rozwiązywane przez Sandro Botticellego (*Madonny Magnificat*), Michała Anioła (zwiastujące manierizm *Tondo Doni*), Bronzina, Parmigianina czy w XX wieku przez wizualistę Wojciecha Fangora.

12 Z. Watrak, *Jan Szczyłka. Rzeźba*, tekst w folderze okolicznościowym, Galeria Refektarz, Kartuzy 2016, s. 1.

- W dokumentacji profesora Jana Szczypki znajduje się też przemyślany i mądry w formie projekt aranżacji wnętrza, w tym przestrzeni ołtarzowej kościoła św. Bernarda w Sopocie z 1991 roku, ważnego miejsca spotkań artystów, wcześniej skupionych w niezależnych kręgach wystawienniczych, współtworzących świecki i przykościelny obieg kultury. Jan Szczypka pisał: „Kierując się założeniami architektonicznymi, szczególnie zaś uwzględniając wyjątkowość lokalizacji kościoła w środowisku leśnym i integrację tego środowiska z wnętrzem, szukałem w Biblii takich zdarzeń, które mogłyby stać się inspiracją do znalezienia koncepcji rzeźbiarskiej. Jedno z takich zdarzeń, to ukazanie się Boga Mojżeszowi pod postacią gorejącego krzewu. [...] Można znaleźć pewne analogie między górą Horeb, krzewem świętym miejscem, a pagórkami i środowiskiem leśnym, w którym zlokalizowano kościół. [...] Rzeźba znajdująca się w takim wnętrzu może mieć dobre światło tylko w określonej porze dnia, a może tylko w specyficznych warunkach atmosferycznych, na przykład zachmurzonym niebie od strony północnej i rozświetlonym od strony południowej. Należy przypuszczać, że z powodu dużych rozmiarów przestrzennej ramy, światło północne będzie dominujące. Taki rodzaj światła, sprawia, że rzeźba będzie odbierana konturem, sylwetą, tak więc powinna to być forma symboliczna, raczej znak, a nie rzeźba figuralna w tradycyjnym pojęciu. Zaproponowana forma jest próbą znalezienia takiego symbolu. Główne jego znaczenie to oczywiście gorejący krzew, a bardziej ukryte to paląca świeca, płomyk, ogień...”¹³.
- Woda, powietrze, ziemia, ogień przeniknęły do języka sztuki współczesnej, stanowiąc korespondencję między innymi do utopijnych idei architektury żywołów Yvesa Kleina czy licznych interpretacji literackich inspirowanych istotnymi opracowaniami Gastona Bachelarda, jak *Psychoanaliza ognia* (1938), książkami *Ziemia, wola i marzenia* (1948) czy *Ziemia, spoczynek i marzenia*, stopniowo przekładanymi na język polski i od lat 70. szerzej w Polsce dostępnymi. „Bachelard w swoich szkicach pisał o motywach ognia, wody, ziemi i powietrza w literaturze, ale także o roli marzenia w poezji, o sensie i istocie obrazu literackiego”¹⁴.
- Głębokimi korzeniami umocowane w osmozie literatury prace Jana Szczypki, również te najmłodsze, malarskie w wyrazie cykle reliefów, pochodzące z lat 2013–2016, ujmują lekkością przypominającą naturę sztuki efemerycznej, wręcz ulotność, a zarazem intensywność zapisu filmowego, penetrującego morskie głębiny. Dyskretne formy tylko wynurzają się z ciemności, przyjmując semantykę szeptu, znaku, powidoku, śladu.

13 J. Szczypka, *Idea koncepcji plastycznej kościoła św. Bernarda w Sopocie*, archiwum artysty, 1991.

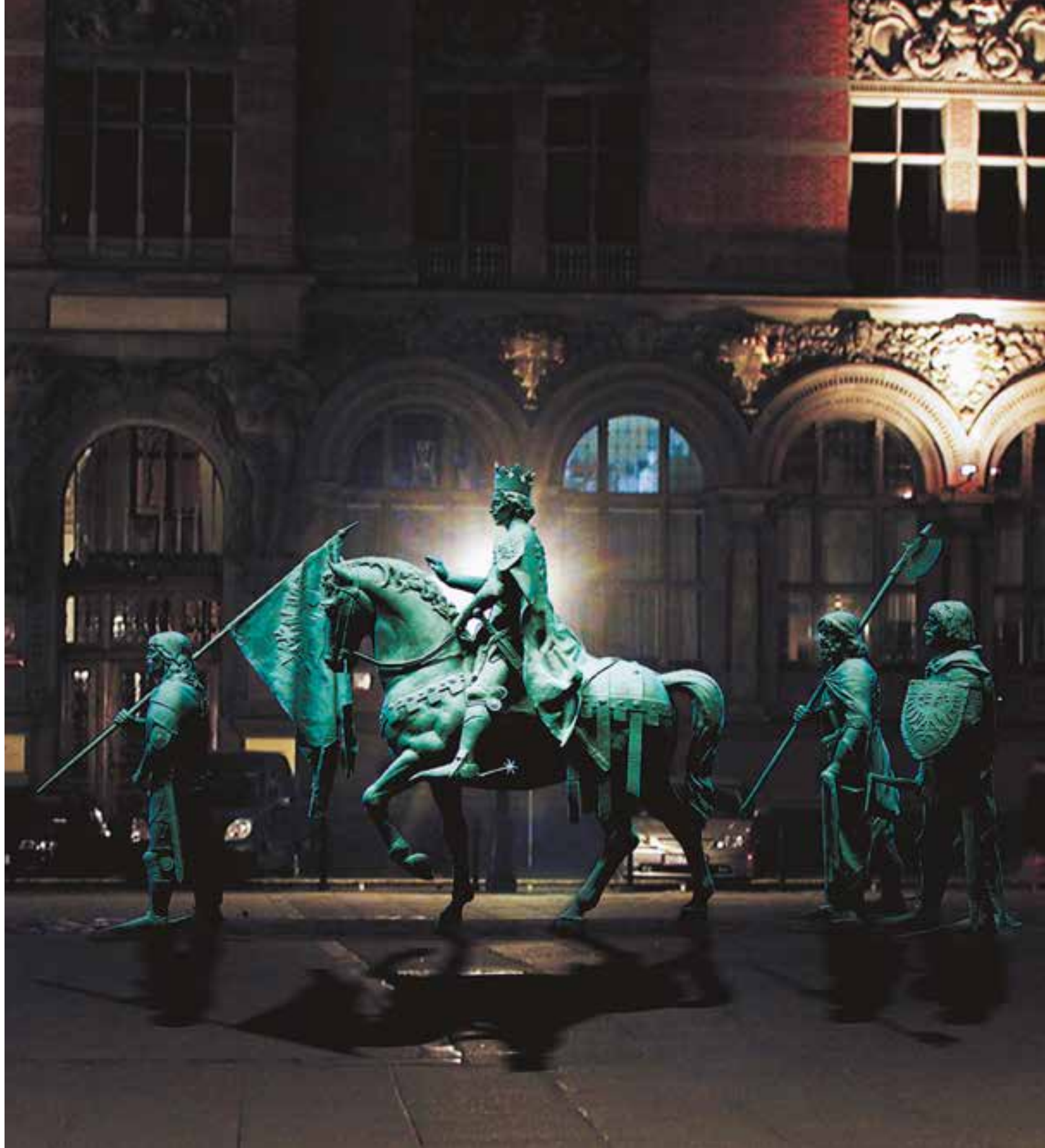
14 Za: http://merlin.pl/Poetyka-marzenia_Gaston-Bachelard/browse/product/1,38706.html.

- Projekt konkursowy pomnika Kazimierza IV Jagiellończyka w Gdańsku, 2009

- Medal XXI Biennale Ekslibrisu Współczesnego, 2007

- Szczególna wrażliwość na swobodę procesu twórczego przy jednoczesnym mistrzowskim wykorzystywaniu albo omijaniu ograniczeń narzucanych przez wybór kreacji w metalu determinuje życie i twórczość Jana Szczypki. W autoreferacie pisze on żartobliwie, że skłonność do pracy w metalu może być skutkiem czynników genetycznych – czy może raczej należałby powiedzieć, że jakąś chorobą zakaźną – gdyż jego dziadek i pradziadek byli kowalami. Nie mogę osądzać, jaką rolę odegrały tu kwestie genetyczne, ale z całą pewnością można stwierdzić, że obserwowanie od najmłodszych lat fascynującego kowalskiego misterium ukształtowało jego wrażliwość. Ta fascynacja zaowocowała niezwykle ważnym przedsięwzięciem, mianowicie międzynarodowymi warsztatami odlewniczymi. [...] W moim odczuciu to przedsięwzięcie za jedno z ważniejszych wydarzeń artystycznych musi uznać współczesny rzeźbiarz szanujący tradycję. To zarazem znane i cenione w ośrodkach akademickich w kraju i za granicą przedsięwzięcie wielowymiarowe. To bowiem nie tylko warsztaty, ale i konferencja, i wydarzenie rozgrywające się w przestrzeni publicznej. Warsztaty łączą w sobie aspekty dydaktyczne, będąc spotkaniem dojrzałych twórców ze studentami, ze szczególnie mi bliską operową wizualnością finału. [...]
- Warto tu wspomnieć, że Jan Szczypka tworzył ciekawe kompozycje rzeźbiarskie w śniegu podczas konkursów organizowanych w kraju i za granicą. Dzięki tej pracy mógł się zmierzyć ze skalą wręcz monumentalną. Moje oceny mogą się już wydać monotonne, ale muszę powtórzyć, że w moim przeświadczeniu poradził sobie z tym świetnie. Mój mistrz, profesor Józef Kopczyński, uczył, że należy tak panować nad materią, w której realizuje się własne prace, aby nie opowiadała o sobie, lecz przenosiła narzucone jej treści, co oznacza, że rzeźba wykonana w drewnie nie ma być drewnianym przedmiotem, lecz narzuconą drewnu formą. Oglądając śniegowe kompozycje Jana Szczypki, widzę kompozycję i posłuszną woli twórcy materię.
- [...] Po wszystkich rewolucjach XX wieku nie jesteśmy ani o krok bliżej zrozumienia siebie i świata. Doskonale tego świadom Jan Szczypka nie interesuje się więc burzeniem i szokowaniem nowością za wszelką cenę. W sztukach plastycznych doszliśmy do tego, że odbiorcy zobojeźnieli na nieustannie powtarzane próby dotknięcia, bulwersowania, obrazy. Nośniejsze wydaje mi się obecnie wyciszenie, koncentracja, co dobitnie uzmysławia nam John Cage, twórca utworu 4'33".
- Zawsze trafne mi się wydawało Heglowskie zdanie, że wolność jest uświadomioną koniecznością. Twórczość Jana Szczypki uważam za doskonałą ilustrację tego pozornego paradoksu. Jan realizuje z pasją swoje artystyczne zamierzenia, a przy tym pieczołowicie dba o najdrobniejszy aspekt tej realizacji. Z powodu mojej odlewniczej pasji natychmiast to przykuwa moją uwagę. Jego prace uważam za absolutną doskonałość odlewu, ten rygor technologiczny po prostu imponuje. Jan pisze, że „pracowałam i pracuję cyklami”. Pierwszy cykl, realizowany w latach 1992–1997, nosi tytuł *Baśnie*. To niewielkie kompozycje wykonane w technice wosku traconego z elementami i przedmiotami zapożyczonymi ze świata rzeczywistego, wkomponowanymi tak, że absolutnie tracą swoją pierwotną funkcję, poddając się kreującej woli artysty. Cyklem ważnym w jego karierze i ukazującym tę niezwykłą wrażliwość na materię żelaza, zakorzenioną w dziecięcej fascynacji kuźnią, są *Zegary*. To kompozycje nieprzedstawieniowe, w których intrygująco zestawiono struktury, masy i kierunki. W tych realizacjach ujawnia się warsztat Jana Szczypki cechujący się świadomością przestrzenną, o której wspominałem w uwagach o pracy studyjnej. Ważniejsze od tego, „co” zostało ukazane, jest to, „jak” to zrobiono, gdyż uzmysławia nam elementarne zasady naszego postrzegania przestrzeni i znajdujących się w niej przedmiotów. Mamy przecież do czynienia z faktami o charakterze wizualnym.
- Podczas realizacji tego cyklu nastąpiła też wyraźna zmiana pod względem preferowanych materiałów, co w istotny sposób wpłynęło na formę dzieł i sposób pracy autora. Zaczynają dominować żeliwo, stal, a nieco później aluminium. [...]
- Najnowszy przestrzenny cykl zatytułowany *Riders 3D* w naturalny sposób wyewoluował z cyklu aluminiowych plakiet zatytułowanych *Riders*. [...] Z niezrozumiałych dla mnie powodów aluminium i żeliwo uważano za materiały niegodne wykorzystania do realizacji artystycznych. Prace Jana świadczą o pewnej oczywistości, mianowicie o tym, że dla artysty dysponującego umiejętnościami warsztatowymi takie ograniczenia nie istnieją. [...]
- Jan Szczypka brał udział w licznych konkursach rzeźbiarskich na realizacje pomnikowe i medalierskie, zdobywając wiele wyróżnień i nagród. Najokazalszą z tych realizacji jest pomnik Jana Heweliusza w Gdańsku. [...] Efektem jego pracy jest świetna realizacja, która stała się trwałym elementem wzbogacającym historię miasta.

- The artwork and the life of Jan Szczypka is guided by some extraordinary receptiveness to the unconstrained ways of a creative process accompanied by his mastery in dealing with technical limitations the chosen medium – metal. In his professional accomplishments summary the artist makes an amusing remark that the inclination to work with metal might have its roots in genetics – or some infectious disease – as his grandfather and great grandfather were blacksmiths. I am unable to address the question of genetics, however, observing the enchanting rites of blacksmith's craft at a very young age must have shaped the creative personality of Jan Szczypka becoming a fascination that was later to serve as a driving force in organizing a very important event – the International Casting Workshops. [...] In my opinion, every modern sculptor with some respect to tradition must recognize this initiative as one of the most important artistic events. This is a complex project - popular and acknowledged by academic centers in Poland and abroad, featuring not solely workshops but also a conference and events in public space. Workshop activities combine didactic aspects, since they provide students with the opportunity to work alongside experienced artists, with the theatrical splendor of the final casting act. [...]
- It is worth mentioning that Jan Szczypka has also created some interesting sculptures in snow during many international competitions. Thanks to this activity he could create works in a scale one finds nearly monumental. My review might already at this point seem monotonously generous, though, I have to admit that to me he managed the task of sculpting in snow perfectly. My mentor, Prof. Józef Kopczyński, taught that an artist should master matter in a way that it would not present itself, but express an idea; so a sculpture made of wood should not be a wooden object, but an artistic form shaped in wood. Observing Jan Szczypka's snow sculpture I can see composition and matter surrendering to the artist's will.
- [...] After numerous revolutions brought by the XX century we are not an inch closer to understanding ourselves and the world around. Hence, Jan Szczypka does not engage himself in disturbance and shocking novelty at all costs. It seems that in visual arts the point was reached when viewers became indifferent to artists' continuous attempts to stir and appall. It is now more important, I gather, to reach a state of piece, concentration so emphasized by John Cage in his 4'33".
- I have always found truth in Hegel's concept that freedom is actually recognized necessity. I consider the artwork of Jan Szczypka a perfect example of this ostensibly paradoxical sentence, since he realizes his artistic aims with utmost freedom, being at the same time meticulously involved in the smallest technical detail. It drew my attention instantly due to my personal passion for casting metal. I find his work absolutely perfect in terms of casting and this technological skill is simply impressive. He writes that he "has always worked in cycles." The first cycle created in years 1992–1997, entitled *Baśnie* [Fairytale], features small compositions casted in lost-wax, complemented with some common objects in a way that their previous 'real' function seems no longer valid, since they surrender to the artist's creative will. *Zegary* [Clocks] form an important cycle in the career of Jan Szczypka revealing his specific relation with cast iron as the material rooted in his childhood experience. These are abstract compositions presenting an intriguing juxtaposition of mass, structures and directions. In these pieces the technical mastery of the artist is unveiled, one can observe his spatial imagination that I mentioned while commenting on his studio work. The question "what" is depicted bares far less importance than the question „how" it was made, since this points out some elementary rules concerning our perception of space and objects within. Indeed we are facing facts of visual character.
- While creating this cycle another change took place and it concerned the preferred material, which undoubtedly influenced the pieces' formal aspects and the artist's working methods. Cast iron, steel and later aluminum became the dominant material. [...]
- The latest cycle of sculptures, entitled *Riders 3D*, evolved naturally from a cycle of aluminum plaques – *Riders*. [...] For reasons that are not clear to me aluminum and cast iron were once claimed to be unsuitable for artistic creation. The artwork of Jan Szczypka proves the obvious point that for an artist who has mastered technical skills such restraints simply do not exist. [...]
- Jan Szczypka has participated in numerous competitions concerning monumental realizations and medals with considerate success. The statue of Johannes Hevelius in Gdańsk may serve as the most splendid example of such realizations created by Jan Szczypka, since it became a permanent element of Gdańsk's landscape referring to the history of the city.

■ projekt Medalu Wdzięczności z okazji 30 rocznicy Solidarności, 2010

- medal z okazji 550 Rocznicy przejęcia Zamku w Malborku przez Kazimierza Jagiellończyka, 2007
Muzeum Zamkowe, Malbork

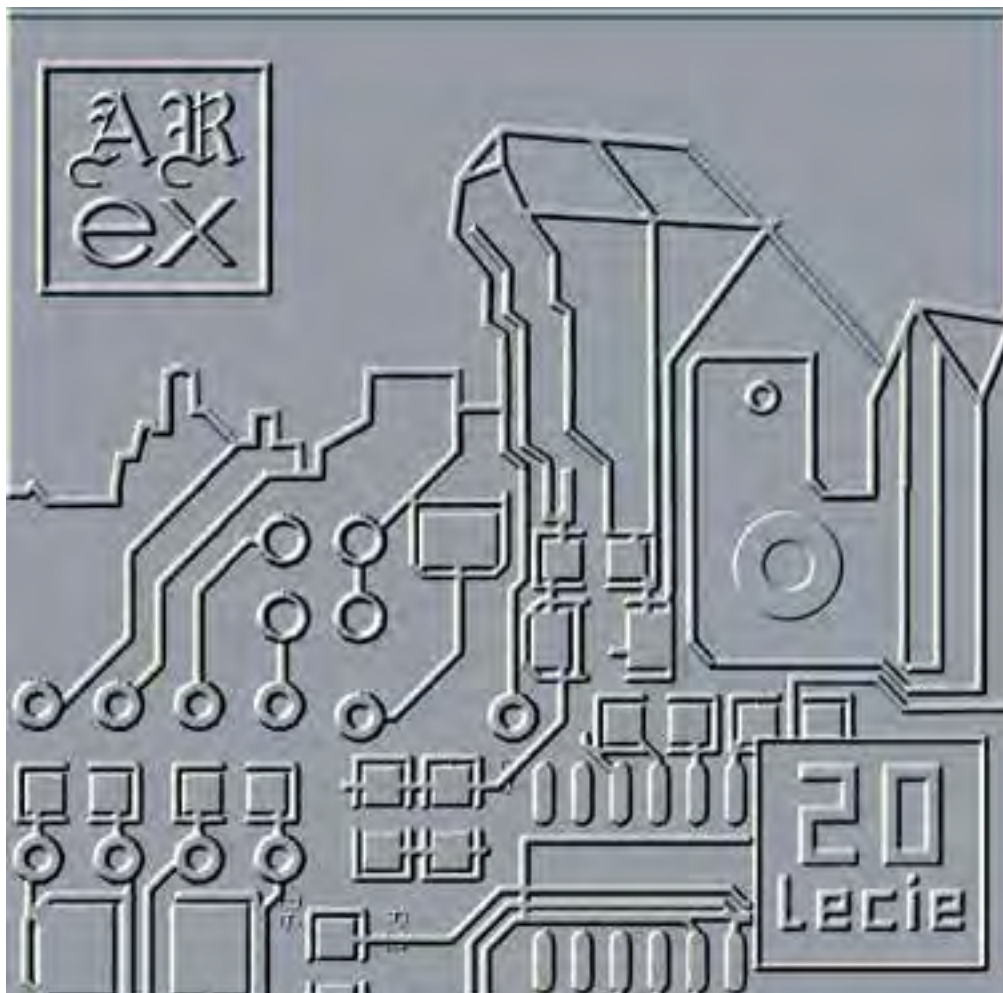

- Dorobek naukowo-dydaktyczny i artystyczny Jana Szczyпки jest bardzo bogaty, imponujący udział w życiu uczelni i środowisku artystycznym Gdańska, kraju i Europy. [...]
- Do ważnych osiągnięć twórczych należą realizacje rzeźbiarskie w przestrzeni publicznej. Od kilku lat Jan Szczyпка uczestniczył wraz z zespołem w Międzynarodowych Festiwalach Rzeźby w śniegu, w Elblągu, w Livigno we Włoszech i w Szklarskiej Porębie, uzyskując pierwsze nagrody i *grand prix*. Rzeźby w śniegu pokaźnych rozmiarów mają charakter monumentalnych brył architektonicznych. Nocą podświetlane, dobrze komponują przestrzeń, w której są umieszczone. Kontrastują z górskim pejzażem Livigno – szkoda, że tylko w okresie zimowym.
- Wysoki poziom pracy artystycznej i pedagogicznej znajduje również swoje potwierdzenie w otrzymanych nagrodach i wyróżnieniach w konkursach rzeźbiarskich i medalierskich, warsztatach i sympozjach, nagrodach uczelnianych. Jan Szczyпка brał udział w 16 konkursach rzeźbiarskich. [...]
- I tak począwszy od roku 1985 już jako student otrzymał wyróżnienie w konkursie na medal z okazji 40-lecia WSSP w Gdańsku, w 1986 – pierwszą nagrodę za rzeźbę w konkursie studenckim „Sopot '86”. Po ukończeniu studiów na wystawie Dyplom 87 otrzymał pierwszą nagrodę za cykl rzeźb w Galerii Zachęta w Warszawie. Lista nagród i wyróżnień jest długa, wymieniam tylko te, które uważam, że mają szczególne znaczenie w twórczości Jana Szczyпки. [...] Lata dwutysięczne przynoszą Janowi Szczyponce szczególne dowody uznania. Pierwsza nagroda i realizacja w konkursie na medal z okazji 550. rocznicy powrotu Gdańska i Pomorza do Rzeczypospolitej. Wielki sukces osiągnął w ogólnopolskim konkursie na projekt pomnika Jana Heweliusza w Gdańsku w 2004 roku. Otrzymał pierwszą nagrodę z przeznaczeniem do realizacji. Pomnik ten zrealizował w roku 2005. [...] Pomnik jest usytuowany w śródmieściu na placu przed Ratuszem Staromiejskim Miasta Gdańska. Odpowiednia skala pomnika, proporcje, kompozycja postaci Heweliusza z cokołem właściwie organizują urbanistyczną przestrzeń placu i otaczającą ją architekturę ratusza miejskiego.

- Rok 2009 – otrzymuje trzecią nagrodę w ogólnopolskim konkursie na projekt pomnika Kazimierza IV Jagiellończyka w Gdańsku. Jest to kompozycja wielofiguralna, Kazimierz IV Jagiellończyk na koniu w otoczeniu historycznych postaci rycerzy. Doświadczenie, jakie zdobył Jan Szczypka, realizując pomnik Jana Heweliusza, pozwoliło mu na podjęcie nowej bardzo trudnej próby zaprojektowania i wyrzeźbienia postaci siedzącej na koniu. Wielu rzeźbiarzy współczesnych z tym problemem sobie nie poradziło – jest to jeden z najtrudniejszych tematów.
- Moim zdaniem Jan Szczypka dobrze sobie z tym poradził, kompozycja pomnika ciekawa, a rzeźba i sposób oddania postaci Kazimierza IV siedzącego na koniu oraz figur rycerzy świadczą o ogromnych możliwościach autora, o umiejętności rzeźbiarskiego kunsztu, z dużą wiedzą podejmującego temat i wzmaganą się z warunkami konkursowymi. [...]
- Dorobek artystyczno-rzeźbiarski Jana Szczypki [...] jest imponująco bogaty. Jest twórcą rzeźby kameralnej, medali, rzeźby plenerowej i pomnikowej. Przeważnie są odlewane w różnych metalach: brąz, żeliwo, aluminium, mosiądz, cynk.
- Recenzując osiągnięcia artystyczne kandydata, nie sposób pominąć okresu pracy twórczej lat dziewięćdziesiątych. W tym czasie zaczyna się tzw. „proces twórczy” autora. Dominują tendencje przedstawiające, przedmioty i figury komponowane są bardzo czytelnie, z dużą wyobraźnią i poczuciem humoru. Odnajduję w nich asocjacje literackie, a baśniowe klimaty nasuwają mi skojarzenia ze światem wyobraźni Hieronima Boscha.
- Te właśnie cechy, jak przedmiotowość czy humorystyczność figury tworzą magiczny świat postaci i przedmiotów. Twórca dzieli się z odbiorcą „radością z zabawy”. [...]
- Moim zdaniem to bardzo ważny okres w twórczości Jana Szczypki, również technologiczny. Baśnie – to cykl rzeźb Śpiący rycerz, Para królewska, Król, Jeździec czy Latarnik. Umiłowanie perfekcji i przedstawiania świata własnej wyobraźni widoczne jest w kolejnym cyklu Zegary. Zegar jako „świadek historii” stał się jego inspiracją. Autor niezwykle konsekwentnie realizuje raz podjętą wizję plastyczną, która jest próbą autokreacji, ukrytym marzeniem, nadając jej naturalną i zarazem nadrealną formę.
- Okresem przełomowym w twórczości Jana Szczypki był pobyt na sympozjum i realizacja rzeźby plenerowej Astrolabium (żeliwo, stal, 210 x 230 cm) w Coalbrookdale Museum of Iron w Ironbridge w Anglii w 2006 roku.
- Autor wyzwala się z nadmiernego opowiadania. Szuka syntezy, płynne – nachodzące na siebie płaszczyznami reliefy, mocne kuliste formy i cyfry, mocne łuki przecięte płaską stalową płaszczyzną metalu. Wizja świata, koncepcja pewnego porządku, świadomego wyboru, próba odnalezienia się w tym świecie. [...]
- Rok 2011 przynosi Janowi Szczypce nowe koncepcje i wizje artystycznych poczynić. Powstają kolejne cykle, które autor uważa za również bardzo ważne w jego twórczości. [...] Cykl I Przejście składa się z siedmiu reliefów. Realizację tych prac zapoczątkował podczas pobytu na sympozjum w Aizpute na Łotwie. Są to reliefy realizowane „autorską technologią” (papier, wosk) spontanicznie, w oparciu o wiedzę i doświadczenie, przyjmują one charakter intuicyjno-wizualny. Emocjonalny, wręcz instynktowny sposób tworzenia materii idzie w parze z wrażliwością kolorystyczną wyszukanej, subtelnej pastelowej palety.
- Jedne odlane w żeliwie, inne w aluminium o wymiarach pomiędzy 35 x 70 cm tworzą cykl kompozycji zgeometryzowanych form prostych, o wysublimowanej, oszczędnej fakturze. Trafną siłą przekazu jest wartość „harmonii i piękna”.
- Rozwarstwienie – na ten cykl składają się prace zrealizowane tą samą metodą co cykl poprzedni, odlewane w metalach kolorowych, patynowane. Powstał on w 2013 roku i składa się z dziesięciu reliefów o wymiarach od 39 x 100 cm. [...] Możliwości kreacyjne autora są nieograniczone. W tym cyklu zaczyna pojawiać się fragmentarycznie motyw jeźdźca, który był realizowany w rzeźbach w latach dziewięćdziesiątych.
- Cykle następne: *Riders* oraz *Riders 3D*.
- Na ekspozycję tego cyklu składają się okrągłe i prostokątne reliefy o zróżnicowanych rozmiarach od 13 do 120 cm, również odlewane w metalach kolorowych. „W głębi duszy jesteśmy wędrowcami”. Autor używa tych słów jako motta do najnowszego cyklu prac.
- [...] Ostatnim cyklem jest *Riders 3D*. 3D to formy przestrzenne, materie przypominające poprzednie niewielkie w skali około 60 cm, odlewane w aluminium. Cykl ten to bardzo interesujące projekty rzeźb, które powiększone mogłyby zaistnieć w przestrzeni publicznej miasta. Mam taką nadzieję, że w przyszłości mu się to uda i potwierdzą celowość poszukiwań Jana Szczypki, „piękna szczęśliwego przypadku”.

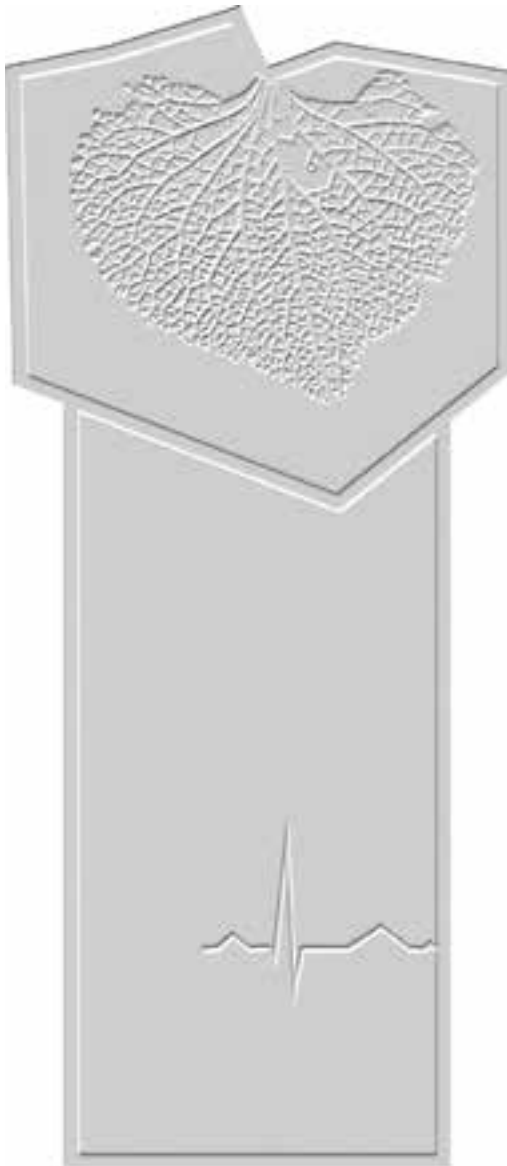

- Medal z okazji 550 rocznicy powrotu Gdańska i Pomorza do Rzeczypospolitej, 2004

- Projekt plakiety z okazji dwudziestolecia firmy Arex, 2009

- Projekt statuetki dla Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego, Nagroda im. prof. Stefana Rywika, 2020

- Jan Szczypka's professional accomplishments, both academic and artistic, are immense and encompass dedication to the affairs of the academy as well as his active participation in artistic initiatives of Gdańsk, Poland and Europe. [...]
- Sculptural realizations in public space remain some of his most important achievements. For several years Jan Szczypka and his team have been taking part in international festivals of snow sculpture in Elbląg, Livigno and Szklarska Poręba receiving first prizes and Grand Prix. Large-scale snow sculptures are of monumental, architectural character and, lit at night, they form splendid compositions with the surroundings – contrasting with mountain landscapes of Livigno – sadly, only in the winter.
- High quality of his artistic and pedagogical activity is also proven by the great number of awards and prizes he has earned while participating in various competitions, symposiums concerning sculpture and medal design, workshops, as well as academic awards. He took part in 16 sculptural events. [...]
- Already as a student, in 1985, Jan Szczypka was awarded in a competition for a medal commemorating the 40. anniversary of the Gdańsk WSSP; in 1986 he received the first prize in the "Sopot '86" student competition. After graduating from the academy he was awarded with another first prize, this time for his diploma piece – a sculptural cycle – during the exhibition *Dyplom 87* at the Zachęta Gallery in Warsaw. There have been many more awards, I am listing only those which I consider the most important in the career of Jan Szczypka. [...] The period that started with the year 2000 was especially rich in recognition for his work. He earned the first prize for his medal commemorating the 550. anniversary of Poland regaining Gdańsk and Pomerania as part of its territory. His major success came in 2004 with the competition concerning the statue of Johannes Hevelius in Gdańsk where Jan Szczypka's design was awarded with the first prize and realized by the artist in 2005. [...] The statue is located in the old town, in front of the Old City Hall. The adequate scale of the statue, proportions and the composition of the Hevelius figure on a pedestal well organize the whole square and the surrounding architecture including the City Hall.

- In 2009 he was awarded as the third best artist in the Polish national competition regarding the statue of Kazimierz IV Jagiellończyk in Gdańsk. It is a multi-figure composition with the king on horseback surrounded by historical figures of knights. The experience gained while realizing the statue of Johannes Hvelius allowed Jan Szczypka to undertake the difficult task of designing and sculpting a figure on horseback. There are many modern sculptors who did not live up to this challenge – it is one of the most demanding motifs.
- In my opinion Jan Szczypka managed this task very well – the composition of the statue was interesting - the manner in which Kazimierz IV on his horse and the knights were modelled proves the immense skill of their author, his great technique, knowledge of the topic and reason in facing the terms of the competition. [...]
- The artistic, sculptural achievements of Jan Szczypka [...] are impressively diverse. He creates small forms, medals, plein-air sculpture and monuments. Metal – bronze, cast iron, aluminum, brass, zinc - is his major material.
- While assessing artistic achievements of the candidate one is compelled to focus also on the nineties as one of the most interesting periods in the artist's career. It is then when the so called "creative process" began. Figurative motifs and objects imaginatively, wittily composed dominated his work. One can have associations with literary subjects, and the fairytale climate of pieces brings to mind the work of Hieronymus Bosch.
- These features – the specific, witty character of figures - indeed form the magical world of creatures and things. The artist seems to share the "joy of the game" with the viewer. [...]
- In my opinion this was a significant period concerning the artwork of Jan Szczypka, also in its technological aspects. The Baśnie [Fairytales] cycle consists of such sculptures as: Śpiący rycerz [Sleeping Knight], Para królewska [Royal Couple], Król [King], Jeździec [Horseman], Latarnik [Lighthouse Keeper]. Perfection in presenting imagined worlds can also be observed in another cycle - Zegary [Clocks]. A clock as "the witness of history" became his inspiration. The author realized his vision in a very consequent way; it remains some sort of self-creation, a concealed dream in its natural and at the same time surreal form.
- A breaking point in the career of Jan Szczypka came in 2006 when he took part in a symposium at the Museum of Iron in Ironbridge where he also realized a large-scale sculpture - Astrolabium (cast iron, steel, 210 × 230 cm) in the landscape of Coalbrookdale.
- The author abandoned complex narration. He sought for synthesis, fluent – overlapping planes of reliefs, powerful spherical forms and digits, stressed arches cut through with a slender steel sheet. A vision of a world, some specific order, a conscious choice, an attempt to find oneself in the surrounding world. [...]
- The year 2011 was abundant in new concepts and artistic visions for Jan Szczypka who then created new cycles which the author finds important in his career. [...] The first cycle Przejście [Transition] consists of seven reliefs. The artist began creating them while participating in a symposium in Aizpute, Latvia. These pieces are made with the use of the author's "own technique" (paper, wax) spontaneously, though basing on his knowledge and experience. Their character is visually intuitive. The emotional, rather instinctive way of the forms' creation is accompanied by sophisticated color palette of the subtle pastel patina.
- Some of them in cast iron, some in aluminum, they form a cycle of some rather simple, geometrical compositions measuring approximately 35 × 70 cm, with a sublime, modest texture; their expressive quality being "harmony and beauty".
- *Rozwarstwienie* [Stratification] is a cycle of pieces made with the same technique as the previous one, cast in non-ferrous metals painted with patina. It was created in 2013 and consists of ten reliefs measuring approximately 39 × 100 cm. [...] The author's creative possibilities seem limitless. In this cycle also one can find a fragmentary recollection of the horseman motif which was present in pieces realized in the nineties.
- Next cycles: *Riders and Riders 3D*.
- The first one consists of round and rectangular reliefs of different formats – from 13 to 120 cm, also cast in non-ferrous metals. "Deep inside we are all wanderers" – the author uses the sentence as a motto of the latest cycle.
- [...] *Riders 3D* is the artist's last cycle. 3D consists of spatial forms resembling the Riders relief-cycle, measuring approximately 60 cm, cast in aluminum. This cycle offers some very interesting solutions to be realized as large-scale sculptures in public space. I do hope that in the future Jan Szczypka will succeed in achieving this, and thus he shall prove the purposefulness of his search for "beauty in a happy coincidence".

WARIANT B

OPIS KONCEPCJI

Koncepcja zaprojektowanej formy architektoniczno-rzeźbiarskiej upamiętniającej obecność i spotkanie z młodzieżą Jana Pawła II na Westerplatte, oparta jest na rozwiązaniu sylwetowym. Sylwety ludzi wycięte z blachy i umieszczone warstwowo na betonowych ścianach mają symbolizować tłumy ludzi, jakie zawsze towarzyszyły wizytom Papieża. Dystans między warstwami sylwet pozwala na wzmocnienie efektu multiplikacji poprzez działanie światła słonecznego i sztucznego. Rzucany cień sylwet powoduje kolejne plany i zagęszcza tłum. Sylwetom tym towarzyszy jedna inna wycięta ażurem w betonowej ścianie i zbudowana przy pomocy powietrza i światła. Prosta i symboliczna, ale absolutnie jednoznacznie kojarząca się sylweta Papieża Jana Pawła II, pielgrzyma z pastorałem w dłoni. Pomysł zbudowania sylwety ażurem odnosi się do Jego nieobecności wśród nas, do przekroczenia granicy życia i śmierci, do ducha. Efekt ten jeszcze bardziej czytelny będzie nocą. Błękitne światło sączące się z wąskiego tunelu zbuduje „niebiańską” sylwetę, przez którą można wejść do wnętrza kompozycji. W momencie wejścia pomiędzy betonowe ściany uruchamia się fotokomórka, która powoduje włączenie oryginalnego nagrania homilii Jana Pawła II, którą wygłosił w tym miejscu 12 czerwca 1987 roku.

- Projekt formy architektoniczno-rzeźbiarskiej upamiętniającej obecność Jana Pawła II na Westerplatte, 2011
praca konkursowa w zespole z córką Aleksandrą

Z RECENZJI NAUKOWYCH

- Świat Jana Szczypki jest niezwykły. Prosty, a zarazem wymagający skupienia i czytania. Szczypka bowiem dba o temat, bo w jego twórczości ma on znaczenie. Rozbudowany, rozdyktowany czasem aż do plotki, tworzy przestrzeń, w której odbiorca może odnaleźć swoje dzieciństwo, zaniedbaną fantazję bądź po prostu sobie pogrzebać w niej jak w starym kufrze. [...]
- Wosk ma swoją specyficzną naturę i widać to dopiero w odlewach. Płaszczyzny klejone są z elementów – jak u krawca. Doklejane, montowane, przytwierdzone stanowią opowieść, rodzaj skrótu myślowego, przy czym często przybierają postać groteskową, błazeńską. Zdaje się, że patrzymy na nie z bliska, tak jakbyśmy patrzyli na kogoś lub coś, co jest bardzo daleko, a widzimy go sylwetowo. Pierwsze fascynacje dotyczą sensu stricto figuracji. Orkiestry, chóry, baśnie. Tam dzieją się opowieści, a zarazem opisy sytuacyjne. Szczypka jest konstruktorem, nie dekonstruktorem. Dlatego też jego rzeźby są miłe dla oczu. [...]
- Przedmiot codzienny uatrakcyjnił formę. Kiedy pojawił się w rzeźbie jako element, łatwo dostrzec, że Szczypka nasycił nim brąz, dopełnił opowieść. Nie gra nim. Szczypka się fascynuje. Napęcza go fascynacja. Jeśli uwiedzie go coś, to reakcją jest rzeźba, a potem cykl, który powstaje u Jana na skutek fascynacji długotrwałej. Tak było z Zegarem I, II, III, IV itd... W tym czasie do głosu, również w wyniku fascynacji, doszło żeliwo. W stosunku do brązu czy miedzi to materiał surowy w strukturze, pospolity, arogancki. W rękach wrażliwego twórcy staje się poezją. Bo Jan jest poetą. W zegarach rządzi czas i precyzja – nie poezja, dlatego wydaje mi się, że cykl Zegary jest wypadkową, skrótem tego świata, który dopiero w głowie odbiorcy kiełkuje wyobraźnią. [...]
- Szczypka od zawsze lubił tworzyć plakiety i medale. Precyzyjne w modelunku, oszczędne w formie stanowią profesjonalny przekaz idei bez zbędnych dekoracji. W latach 2011–2015 powstały trzy cykle prac: Przejście, Rozwarstwienie, Riders. [...]
- Riders (2014) to plakiety szczególnej urody plastycznej. Powrót do pierwszych rzeźb, jakby sentyment tamtych doświadczeń w odsłonie dwuwymiarowej. Z czasem przekształca Szczypka plakietę w formę koła (Riders XVI, XVII, XVIII), żeby za chwilę uwolnić temat z tła i uprzestrzennić formę. Ciekawe doświadczenie. [...]

FROM ACADEMIC REVIEWS

- The world created by Jan Szczypka is extraordinary – simple and at the same time it needs to be carefully read. Szczypka is indeed particular when choosing topics, since these are essential to his artwork. Complex and intensely disputed themes create a space where viewers can find their childhood, their neglected fantasies, or just have a deep dive into these old chest of visions. [...]
- Wax has a character of its own and one can actually see it when wax forms are cast in metal – planes are structured of multiple elements as if tailored. Mended together, assembled – they represent a story, a certain mental shortcut often grotesque or mocking. While observing these forms closely, there is an impression of looking at someone or something from a significant distance, a silhouette. Szczypka's first fascinations concerned figuration sensu stricto. Orchestras, choirs, tales - there we can find stories and characteristic scenes. The artist is the one who constructs not deconstructs. Therefore his sculptures are nice to look at. [...]
- Common objects made his forms even more attractive. It is not difficult to notice that Szczypka chose them carefully to complement bronze compositions. He did not play with their forms, but expressed his fascination. A fascination always drives him to react with a sculpture, and if it occurs long-lasting, with a cycle. That was the reason to create Zegary I, II, III, IV [Clocks I, II, III, IV], etc. In this period a new fascinating material changed the world of Jan Szczypka – cast iron. Compared to bronze or copper it seems coarse, common, arrogant even. Yet, in the hand of the sensitive artist it becomes poetry. For Jan is a poet. Clocks are defined by time and precision, not by poetry, therefore I gather that the Clocks cycle is a resultant, a synthesis of a world which blooms only in the viewers' heads, fueled by their imagination. [...]
- Jan Szczypka has always enjoyed creating plaques and medals. Precisely modelled and modestly formed they express ideas without any excessive decoration. In years 2011–2015 three such cycles were made: Przejście, Rozwarstwienie [Transition, Stratification] and Riders. [...]
- Plaques forming the Riders cycle (2014) are of rare visual beauty. They might seem a comeback to his first sculptures, though in a two-dimensional version. Later compositions in the cycle became round (Riders XVI, XVII, XVIII). Eventually, riders - freed from their flat background - acquired three-dimensional forms (Riders 3D). An interesting experience. [...]

CONNECTING LINE

Daty urodzin:

11 lutego 1841 – Józef Brandt, malarz

11 lutego 1962 – Jan Szczyпка, rzeźbiarz

11 lutego 1973 – Tomasz Sobisz, rzeźbiarz

■ Przeglądając burzliwą, stu pięćdziesięcioletnią historię majątku i dworu Orońsko, gdzie obecnie mieści się Centrum Rzeźby Polskiej, zauważyć należy ogromną rolę, jaką odegrał w dziejach tego miejsca wybitny polski malarz Józef Brandt. W życiorysie artysty przykuła moją uwagę data jego urodzin. Przyszedł na świat 11 lutego 1841 roku w Szczecznym. Sto dwadzieścia jeden lat później, tego samego dnia miałem zaszczyt pojawić się na tym świecie ja – Jan Szczyпка, rzeźbiarz, a sto trzydzieści dwa lata po urodzinach Józefa Brandta również 11 lutego urodził się rzeźbiarz Tomasz Sobisz, z którym razem sprawujemy opiekę nad grupą studentów Wydziału Rzeźby i Intermediów Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku w ramach Międzynarodowej Płaszczyzny Współpracy Akademickiej Gdańsk-Wilno 2019. Ta intrygująca zbieżność dat naszych urodzin stała się dla mnie twórczym impulsem do projektu, który zrealizowałem podczas pleneru w przestrzeni parkowej Orońska.

■ Zestawiając miejsca naszych urodzin, otrzymałem trzy punkty na mapie Polski, które dało się połączyć nie tyle prostą, co raczej umowną linią spinającą północ Polski z południem. To trochę jak wyznaczanie celu podróży z Google Maps, z punktu A do punktu B przez pośredni punkt C. Próbuąc zwizualizować mój projekt, szukałem odpowiedniej formy i przestrzeni dla niego. Na jego realizację wybrałem jeden ze stawów.

■ Projekt polega na umieszczeniu nad lustrem wody, wzdłuż wyznaczonej linii trzech półkolistych, stalowych, płaskich form z wyciętymi po łuku datami naszych urodzin: 11.02.1841, 11.02.1962, i 11.02.1973.

■ Półkola domyka w formę koła efemeryczne, nieco zdeformowane odbicie w wodzie.

Międzynarodowa Płaszczyzna Współpracy Akademickiej 2019

Wilno–Gdańsk

Orońsko 27 marca – 5 kwietnia 2019

11-02-1871

11-05-1871

PRACE STUDENTÓW I PRACOWNIKÓW
WYDZIAŁÓW RZEZBY
AKADEMII SZTUK PIĘKNYCH
W GDANSKU I WARSZAWIE
ZREALIZOWANE W RAMACH
MIĘDZYNARODOWYCH
WARSZTATÓW ODLEWNICZYCH
TRWAJĄCYCH OD 2001 ROKU
DZIĘKI WSPARCIU MATERIALOWEMU
FIRMY HÜTTENES-ALBERTUS POLSKA Z LUBLINA

THE WORKS OF STUDENTS AND ACADEMICS
FROM DEPARTMENT OF SCULPTURE
IN THE ACADEMY OF FINE ARTS
IN GDANSK AND WARSAW
CREATED AS PART OF INTERNATIONAL CASTING
WORKSHOP ORGANIZED SINCE 2001
THANKS TO FINANCIAL SUPPORT OF HA POLAND
FROM LUBLIN.

UCZESTNICY WYSTAWY TOWARZYSZĄCEJ KONFERENCJI – JAWA 2014

ASP GDANSK

 IGA KALKOWSKA
 MICHAŁ SECCZAWA
 MACEJ MUSIAŁ
 ADRIANNA SKIBIAK
 JESSIKA CZARNECKA
 MARTYNA PAPROCKA
 MIKOŁAJ JERCZYŃSKI
 MARGARZATA WISNIEWSKA
 JAN SZCZYPKA

AKADEMIA
SZTUK
PIĘKNYCH
W GDANSKU

ASP WARSZAWA

 EWA DARBOWSKA
 STANISŁAW BALDYGA
 BOGDAN CIENIUCH
 JAN SAIDAK
 JOHANA WYKOSTKIEWICZ
 PAULA WŁAZŁO
 FAUSTYNA MAKARUK
 KORNEŁA DEBKOWSKA
 MŁECZYŚLAW KUZŁOWSKI

HÜTTENES-ALBERTUS Polska **HA**

PRACE STUDENTÓW I PRACOWNIKÓW
WYDZIAŁÓW RZEZBY
AKADEMII SZTUK PIĘKNYCH
W GDANSKU I WARSZAWIE
ZREALIZOWANE W RAMACH
MIĘDZYNARODOWYCH
WARSZTATÓW ODLEWNICZYCH
TRWAJĄCYCH OD 2001 ROKU
DZIĘKI WSPARCIU MATERIALOWEMU
FIRMY HÜTTENES-ALBERTUS POLSKA Z LUBLINA

THE WORKS OF STUDENTS AND ACADEMICS
FROM DEPARTMENT OF SCULPTURE
IN THE ACADEMY OF FINE ARTS
IN GDANSK AND WARSAW
PERFORMED AS PART OF
INTERNATIONAL CASTING WORKSHOP
ORGANIZED SINCE 2001
THANKS TO FINANCIAL
SUPPORT OF HÜTTENES-ALBERTUS POLSKA
FROM LUBLIN.

HÜTTENES-ALBERTUS Polska **HA**

- Udział w międzynarodowych konferencjach organizowanych przez Hüttenes-Albertus Polska oraz koordynacja wystaw pracowników i studentów ASP w Gdańsku, Krakowie, Warszawie i Wrocławiu, towarzyszących konferencjom:

2012 – III Międzynarodowa Konferencja Hüttenes-Albertus, Zakopane

2014 – IV Międzynarodowa Konferencja Hüttenes-Albertus, Iława

2015 – GIFA 2015 Międzynarodowa Konferencja, Düsseldorf, Niemcy

2016 – V Międzynarodowa Konferencja Hüttenes-Albertus, Lublin

2019 – GIFA 2019, Międzynarodowa Konferencja, Düsseldorf, Niemcy

H. Rodin

■ Wybrane prace z dyplomu zrealizowanego w Pracowni Medalierstwa i Małych Form Rzeźbiarskich prof. Janiny Stefanowicz-Schmidt, PWSSP Gdańsk, 1987

■ Wybrane prace z dyplomu zrealizowanego w Pracowni Medalierstwa i Małych Form Rzeźbiarskich prof. Janiny Stefanowicz-Schmidt, PWSSP Gdańsk, 1987

- Wybrane prace z dyplomu zrealizowanego w Pracowni Medalierstwa i Małych Form Rzeźbiarskich prof. Janiny Stefanowicz-Schmidt, PWSSP Gdańsk, 1987

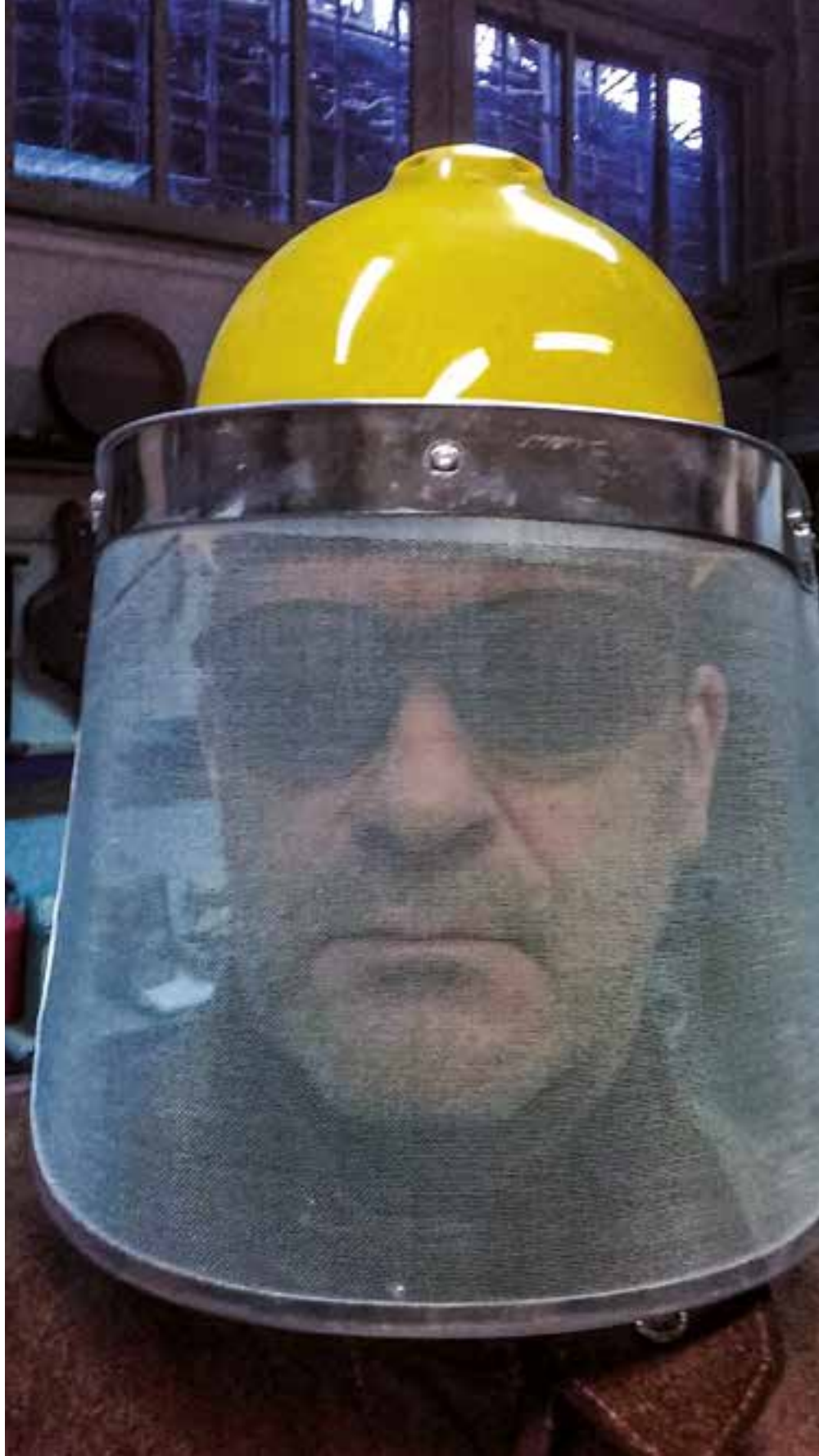

Jan Szczypka

- Absolwent Państwowego Liceum Sztuk Plastycznych im. A. Kenara w Zakopanem i Wydziału Rzeźby Państwowej Wyższej Szkoły Sztuk Plastycznych w Gdańsku. Dyplom w 1987 roku, nagrodzony I nagrodą na ogólnopolskim pokazie dyplomów w warszawskiej Zachęcie. Twórczość z zakresu rzeźby i medalierstwa. Swoje prace realizuje głównie w metalu, wciąż poszerzając swoją wiedzę na temat odlewnictwa i traktując technologię jako dalszy ciąg procesu twórczego. Pracuje w brązie, cynku, aluminium, żeliwie, poszukując własnych rozwiązań formalnych, a także możliwości ekspresyjnych, fakturalnych i kolorystycznych metalu. Sympozja rzeźbiarskie, którym towarzyszą wysokie temperatury związane z odlewnictwem, przeplata sympozjami rzeźby w śniegu, w których uzyskuje prestiżowe krajowe i zagraniczne nagrody.
- Profesor na Wydziale Rzeźby i Intermediów Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku, obecnie prowadzący Pracownię Podstaw Rzeźby dla I i II roku.
- Organizator V Międzynarodowych Konferencji poświęconych problematyce odlewnictwa artystycznego i XIX edycji Międzynarodowych Warsztatów Odlewniczych w latach 2001–2019, w których uczestniczyło ponad pięciuset studentów i pedagogów z Polski, USA, Anglii, Finlandii, Włoch, Grecji, Francji, Portugalii, Łotwy, Litwy, Ukrainy, Czech i Słowacji. Uczestnik kilkudziesięciu wystaw, konkursów i sympozjów krajowych i zagranicznych, laureat wielu nagród.
- Autor pomnika Jana Heweliusza w Gdańsku.

Awanse naukowe:

- Przewód kwalifikacyjny I stopnia (doktorat) uzyskał w 1997 roku. Promotorem w przewodzie była prof. Janina Stefanowicz-Schmidt, a recenzentami byli: prof. Ludmiła Ostrogórska i prof. Piotr Gawron. Stopień doktora habilitowanego otrzymał w 2006 roku. Recenzentami rozprawy habilitacyjnej byli: prof. Ludmiła Ostrogórska, prof. Jacek Dworski, prof. Piotr Gawron, oraz prof. Jan Kucz.
- Tytuł profesora sztuki otrzymał w roku 2017, a recenzentami byli: prof. Joanna Bebarska, prof. Andrzej Szarek, prof. Bogusz Salwiński, prof. Jerzy Nowakowski i prof. Wiesław Koronowski.

- Prace z powstałe w okresie nauki w Państwowym Liceum Sztuk Plastycznych w Zakopanem, 1977–1982

■ Medal z okazji czterdziestolecia PWSSP, 1985,
I wyróżnienie

■ Praca w kamieniu, plener studencki, Pińczów, 1983

Organizacja Międzynarodowych Warsztatów Odlewniczych

Dziewiętnaście edycji zorganizowanych w latach 2001–2019, w których udział wzięło ponad pięciuset uczestników z krajowych i zagranicznych uczelni.

Uczelnie krajowe biorące udział w warsztatach:

- Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku
- Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie
- Akademia Sztuk Pięknych We Wrocławiu
- Akademia Sztuk Pięknych w Krakowie
- Akademia Sztuk Pięknych w Łodzi
- Uniwersytet Artystyczny w Poznaniu
- Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
- Politechnika Gdańska
- Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie

Uczelnie zagraniczne biorące udział w warsztatach:

- University of Kentucky
- University of Minnesota
- University of Georgia
- Northern Arizona University
- Texas A & M University
- Maryland Institute College of Art
- Birmingham School of Art
- Kuvataideakatemia, Helsinki
- Academy of Fine Arts Helsinki
- Anotati Scholi Kalon Technon, Ateny
- Accademia Di Brera, Milano
- Faculty of Arts of Porto University
- Latvian Art Academy, Riga
- Kiev Academy of Arts
- Lviv Academy of Arts
- Vilnius Academy of Arts Faculty of Telsiai
- Akadémia umění Banská Bystrica
- Fakulta umění Ostravska univerzita v Ostravě
- Univerzita Palackého v Olomouci
- Université d'Orléans
- Royal College of Art London

organizacja międzynarodowych konferencji

2012 I Międzynarodowa konferencja poświęcona problematyce odlewnictwa artystycznego

- **Krajowe i zagraniczne uczelnie biorące udział w konferencji:** Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku; Akademia Sztuk Pięknych we Wrocławiu; Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie; Akademia Sztuk Pięknych w Krakowie; Akademia Sztuk Pięknych w Łodzi; Uniwersytet im. Mikołaja Kopernika w Toruniu; Kiev Academy of Arts; Lviv Academy of Arts; Vilnius Academy of Arts Faculty of Telsiai; Maryland Institute College of Art; University of Georgia.
- **Referaty i prezentacje:** Rick Batten - Alabama Art Casting, USA; prof. Terrell Taylor – Maryland Institute College of Art, USA; prof. Krzysztof Nitsch, ASP Kraków; prof. Jacek Dworski, ASP Wrocław; prof. Joanna Bebarska, UMK Toruń; mgr Dobrochna Surajewska, Gdańsk.
- **Prezentacje ponadprogramowe:** Jenna Kriegel, University of Georgia, USA; mgr Michał Staszczak, ASP Wrocław.

2013 II Międzynarodowa konferencja poświęcona problematyce odlewnictwa artystycznego

- **Krajowe i zagraniczne uczelnie biorące udział w konferencji:** Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku; Akademia Sztuk Pięknych we Wrocławiu; Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie; Akademia Sztuk Pięknych w Krakowie; Art Academy of Latvia; Kiev Academy of Arts; Lviv Academy of Arts; Faculty of Arts of Porto University; Vilnius Academy of Arts Faculty of Telsiai.
- **Referaty i prezentacje:** prof. Karlis Alainis – Art Academy of Latvia; dr Norberto Jorge – Faculty of Arts of Porto University; Prof. Krzysztof Nitsch – ASP Kraków; Prof. Remigija Vaitkute – Vilnius Academy of Arts Faculty of Telsiai; Prof. Janusz Kucharski – ASP Wrocław; dr hab. Małgorzata Kręcka-Rozenkranz – ASP Gdańsk

2014 III Międzynarodowa konferencja poświęcona problematyce odlewnictwa artystycznego

- **Krajowe i zagraniczne uczelnie biorące udział w konferencji:** Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku; Akademia Sztuk Pięknych we Wrocławiu; Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie; Akademia Sztuk Pięknych w Krakowie; Akademia Sztuk Pięknych w Łodzi; Kiev Academy of Arts; Lviv Academy of Arts; Vilnius Academy of Arts Faculty of Telsiai; Akadémia umění Banská Bystrica; Maryland Institute College of Art; Rochester Institute of Technology
- **Referaty i prezentacje:** dr Ivana Slavikova – Akadémia umění Banská Bystrica; prof. Remigija Vaitkute – Vilnius Academy of Arts Faculty of Telsiai; ad. Bogdan Wajberg – Akademia Sztuk Pięknych w Łodzi; prof. Antanas Olbutas – Vilnius Academy of Arts; prof. Krzysztof Nitsch – Akademia Sztuk Pięknych w Krakowie; Mya Kerner - Maryland Institute College of Art; mgr Zak Helenske – Rochester Institute of Technology; dr Mieczysław Kozłowski – Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie.

2015 IV międzynarodowa konferencja dotycząca problematyki odlewnictwa artystycznego

- **Krajowe i zagraniczne uczelnie biorące udział w konferencji:** Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku; Akademia Sztuk Pięknych we Wrocławiu; Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie; Akademia Sztuk Pięknych w Krakowie; Akademia Sztuk Pięknych w Łodzi; Uniwersytet Artystyczny w Poznaniu; Kiev Academy of Arts; Lviv Academy of Arts; Vilnius Academy of Arts Faculty of Telsiai; Akadémia umení Banská Bystrica.
- **Referaty i prezentacje:** prof. Juraj Sapara – Akadémia umení Banská Bystrica; prof. Wiesław Koronowski – Uniwersytet Artystyczny Poznań; mgr Volodymyr Semkiv – Lviv Academy of Arts; prof. Eimantas Ludavičius – Vilnius Academy of Arts; artysta rzeźbiarz mgr Zbigniew Frączkiewicz; dr Jarosław Bogucki – Uniwersytet Artystyczny Poznań.

2016 V międzynarodowa konferencja dotycząca problematyki odlewnictwa artystycznego

- **Krajowe i zagraniczne uczelnie biorące udział w konferencji:** Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku; Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie; Akademia Sztuk Pięknych w Krakowie; Akademia Sztuk Pięknych we Wrocławiu; Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu; Pomorski Uniwersytet Techniczny w Szczecinie; Vilnius Academy of Arts Faculty of Telsiai; Akadémia umení Banská Bystrica; Fakulta umění Ostravská univerzita v Ostravě.
- **Referaty i prezentacje:** prof. Alicja Majewska – UMK Toruń; prof. Remigija Vaitkute – Vilnius Academy of Arts, Faculty of Telsiai; prof. Marius Norkus – Vilnius Academy of Arts, Faculty of Telsiai; dr Ivana Slavikova – Akadémia umení Banská Bystrica; prof. Petras Gintalas – Vilnius Academy of Arts, Faculty of Telsiai; mgr Dobrochna Surajewska – Gdańsk; prof. Krzysztof Nitsch – ASP Kraków;

WYSTAWY INDYWIDUALNE / INDIVIDUAL EXHIBITIONS

- 1988** Wystawa rzeźby, Galeria Sobotko, Gdynia
- 1997** Wystawa rzeźby, Akademia Sztuk Pięknych, Gdańsk
- 2005** Wystawa rzeźby, Galeria Nowa Oficyna, Gdańsk
- 2005** Wystawa rzeźby, Międzynarodowe Targi Gdańskie, Gdańsk
- 2006** Wystawa rzeźby, Akademia Sztuk Pięknych, Gdańsk
- 2006** *Baśnie, Zegary*, Galeria Piątek, Nadbałtyckie Centrum Edukacji Oświata Lingwista, Gdańsk
- 2014** *Riders*, Vilnius Art Academy, Galery Faculty in Telsiai, Litwa
- 2015** *Riders on the storm*, Galeria ASP, Gdańsk
- 2015** *Jeźdźcy*, Galeria Warzywniak, Gdańsk Oliwa
- 2016** Wystawa rzeźby, Galeria Refektarz, Kartuzy
- 2017** Reliefy, Garnizon Kultury, Galeria Na miejscu, Gdańsk

WYSTAWY ZBIOROWE / GROUP EXHIBITIONS

- 1987** Wystawa medalierstwa, Galeria ZAR, Warszawa
- 1988** *Dyplom'87*, Zachęta Narodowa Galeria Sztuki, Warszawa
- 1988** *Interart*, pawilony MTP, Poznań
- 1988** *Między Światem i Tajemnicą*, wystawa plenerowa, Gdańsk
- 1989** VII Biennale Małych Form Rzeźbiarskich, BWA, Poznań
- 1990** *Przestrzeń w nowych kościołach*, wystawa poplenerowa, Gdańsk
- 1990** Triennale Sztuki Gdańskiej, Gdańsk
- 1991** VIII Biennale Małych Form Rzeźbiarskich, Poznań
- 1992** *Skala dłoni*, Galeria Triada, Sopot
- 1992** *Między Światem i Tajemnicą*, Bruksela, Belgia
- 1992** *Małe Formy Rzeźbiarskie Ostatniego Dziesięciolecia*, Okręgowe Muzeum Miedzi, Legnica
- 1993** IX Biennale Małych Form Rzeźbiarskich, Poznań
- 1994** *Młoda Rzeźba Gdańska*, Galeria ZAR, Gdańsk
- 1994** *Danziger Avangarde II*, Foyer II in Forum Norderstedt, Niemcy
- 1994** *Zeitgenossische Kunst aus Polen*, Galerie Guth-Maas & Maas, Reutlingen, Niemcy
- 1995** *Salon Zimowy*, Galeria ZAR, Warszawa
- 1996** *Forma i Gotyk*, Galeria Refektarz, Kartuzy
- 1998** Wystawa Rzeźby, Galeria ZAR, Gdańsk
- 1998** XI Biennale Małych Form Rzeźbiarskich, Poznań
- 1999** Wystawa rzeźby i grafiki, Galeria GTPS, Gdańsk
- 1999** *Związki*, wystawa okręgu ZPAP, Gdańsk
- 1999** *Silva Rerum*, Galeria Portal, Gdańsk
- 2000** *Bez tytułu*, wystawa poświęcona prof. K. Ostrowskiemu, Galeria 78, Gdynia
- 2000** *6/6*, Galeria ZAR, Kraków
- 2000** *Oliwa bliżej Gdańska – Gdańsk bliżej sztuki*, Galeria Artystycznej Inicjatywy Dworek, Gdańsk
- 2000** *Malarstwo, grafika, fotografia, rzeźba*, Zamek Oedheim, Niemcy
- 2001** *Trwanie*, Centrum Sztuki Galeria EL, Elbląg
- 2001** *Gdyński Przegląd Artystyczny*, Galeria 78, Gdynia
- 2002** *Absolwenci*, 125-lecie PLSP w Zakopanem, Miejska Galeria Sztuki, Zakopane
- 2003** *Spotkania*, Akademia Sztuk Pięknych, Wrocław
- 2003** Wystawa rzeźby, Festiwal Dobrego Humoru, Galeria ZAR, Gdańsk
- 2004** XIV Międzynarodowe Biennale Rzeźby – *Przestrzeń intuicji*, CK Zamek, Poznań
- 2005** *Wystawa interdyscyplinarna artystów trójmiejskich*, Miejska Galeria Sztuki MM, Chorzów

- 2005** *1945–2005 Tradycja i współczesność*, Pałac Opatów, Gdańsk
- 2006** *Mistrzowie Rzeźby, rzeźba gdańska*, Galeria ZAR, Gdańsk
- 2006** Wystawa rzeźby towarzysząca międzynarodowej konferencji – Ironbridge/Coalbrookdale, Anglia
- 2007** *Pożegnanie Jesieni, Pożegnanie Galerii*, Galeria ZAR, Gdańsk
- 2008** *Dwa wymiary rzeźby*, Galeria BWA, Galeria Ceramiki, Wrocław
- 2008** *Mała Zbrojownia*, Galeria Parter, Akademia Sztuk Pięknych, Łódź
- 2010** *Teren publiczny*, Pomorski Park Naukowo-Technologiczny, Gdynia
- 2011** *Wystawa 100-lecia ZPAP*, Państwowa Galeria Sztuki, Sopot
- 2011** *Artyści Wybrzeża Janowi Heweliuszowi*, Ratusz Głównego Miasta, Gdańsk
- 2012** *Wobec przestrzeni*, Nadbałtyckie Centrum Kultury, Gdańsk
- 2012** Wystawa rzeźby pracowników i studentów Wydziału Rzeźby ASP w Warszawie i Gdańsku, towarzysząca III Międzynarodowej Konferencji Hüttenes-Albertus, Zakopane
- 2013** *Present-Past Future, 29th Camp of Lithuanian medal creator*, Telsiai, Litwa
- 2013** *Refleksje walk wolnościowych w małej formie rzeźbiarskiej i medalierstwie Polski i Litwy*, Muzeum ALKA, Telsiai, Litwa
- 2013** *The 9th Baltic medal triennial*, St John Gallery, Wilno, Litwa
- 2013** *Korelacje*, Wielka Zbrojownia, galeria GTPS, Gdańsk
- 2013** *Bez korekty*, Centrum Sztuki Galeria EL, Elbląg
- 2014** *Biało-szaro-czerwone*, Galeria Neon, ASP Wrocław
- 2014** *Terytorium Dialogu*, Galeria Kobro Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi
- 2014** *Via Baltica*, 30-oji Lietuvos medalio kureju stovykla, Telsiai, Litwa
- 2014** *From numismatic cabinet*, Retrospektywna wystawa medalierstwa, VDA, Telsiai
- 2014** *Via Baltica*, wystawa po sympozjum medalierskim, Muzeum ALKA, Telsiai, Litwa
- 2014** *Via Baltica*, wystawa, St. John Gallery, Wilno, Litwa
- 2014** *W kręgu Mistrzów i Przyjaciół*, Galeria ZPAP, Gdańsk
- 2014** Wystawa sztuki współczesnej, Galeria Mała Klinika, Gdańsk
- 2014** Wystawa rzeźby pracowników i studentów Wydziału Rzeźby ASP w Warszawie i Gdańsku, towarzysząca IV Międzynarodowej Konferencji Hüttenes-Albertus, Ława
- 2015** *Bez korekty*, Duża Aula ASP, Gdańsk
- 2015** *Wątki poboczne*, Fabryka Sztuki, Tczew
- 2015** *Pamięci Grzesia Ostrowskiego, Artyści – Przyjaciele*, Placyk Malczewskiego, Gdańsk
- 2015** Wystawa rzeźby pracowników i studentów Wydziału Rzeźby i Intermediów ASP w Gdańsku, towarzysząca Międzynarodowej Konferencji GIFA 2015, Düsseldorf, Niemcy
- 2015** Telsiai-Lituvos Kultūros sostine 2016 m, 31-oji Lietuvos medalio kureju stovykla, Telsiai, Litwa
- 2015** Telsiai-Lituvos Kultūros sostine 2016 m, wystawa po sympozjum medalierskim, Muzeum ALKA, Telsiai, Litwa
- 2015** *Antynomia*, wystawa pracowników Wydziału Rzeźby i Intermediów ASP w Gdańsku, Galeria Aula, Uniwersytet Artystyczny w Poznaniu
- 2015** Wystawa medalierstwa, Vrublevskių biblioteka, Wilno, Litwa
- 2015** Wystawa medalierstwa, Klaipėdos apskrities viešoji I. Simonaitytės biblioteka, Klaipėda, Litwa
- 2016** Wystawa medalierstwa, Kauno apskrities viešoji biblioteka, Kaunas
- 2016** Wystawa rzeźby pracowników i studentów Wydziału Rzeźby ASP w Warszawie, Krakowie, Wrocławiu i Gdańsku, towarzysząca V Międzynarodowej Konferencji Hüttenes-Albertus, Lublin
- 2016** *Właściwość—Osobliwość*, wystawa pedagogów Wydziału Rzeźby i Intermediów ASP w Gdańsku, Centrum Rzeźby Polskiej, Orońsko
- 2016** *Mała Zbrojownia*, Wystawa pedagogów Wydziału Rzeźby i Intermediów ASP w Gdańsku, Górny Pałac Sztuki, Kraków
- 2016** *Pasaulio žmogus*, 32-oji Lietuvos medalio kūrėjų stovykla, Telsiai, Litwa
- 2016** Wystawa z okazji jubileuszu 140-lecia Zespołu Szkół Plastycznych im. Antoniego Kenara, Galeria Sztuki im. Włodzimierza i Jerzego Kulczyckich, Zakopane
- 2017** Gdańsk-Toruń, Prezentacja Artystów Okręgu Gdańskiego ZPAP, Galeria ZPAP, Toruń
- 2017** *Herbai ir Panegirikos*, 33-oji Lietuvos medalio kūrėjų stovykla, Telsiai, Litwa
- 2017** *Baltic Union—X Baltic Medal Triennial*, St. John Gallery, Wilno, Litwa
- 2017** *Baltic Union—X Baltic Medal Triennial*, The Academic Library of the University of Latvia, Ryga
- 2018** *Baltic Union—X Baltic Medal Triennial*, Tartu kunstimaja Galeriid avatud, Tartu, Estonia
- 2018** *Baltic Union—X Baltic Medal Triennial*, Muzeum Uniwersyteckie Collegium Maximum, Toruń
- 2018** *Lietuvos kelias*. 100 metų, 34-oji Tarptautinė medalio ir mažosios skulptūros kūrėjų stovykla, Telsiai, Litwa
- 2018** Wystawa rzeźby pracowników Katedry Rzeźby, Galeria 18 A, ul. Bracka 20 B, Warszawa
- 2018** *Wolność w sztuce 3 Pokolenia*, wystawa twórców gdańskiego okręgu ZPAP, Forum Gdańsk
- 2019** GIFA 2019, wystawa rzeźby w metalu, Düsseldorf, Niemcy
- 2019** *RE_CON_FIGURATIONS*, Vilnius College of Technologies and Design, Wilno
- 2019** Metal art, Vilniaus Dailes Akademijos Telsiu Galerija, Wilno
- 2019** Žemaitija, Lietuva, Pasaulis, 35-oji Tarptautinė medalio ir mažosios skulptūros kūrėjų stovykla, Telsiai, Litwa

- 2019** Metal art, Art Festival FACT-FORM, Castle Museum, Kłajpeda, Litwa
- 2019** Metal art, St. John Street Gallery, Wilno, Litwa
- 2019** Žemaitija, Lietuva, Pasaulis, 35-oji Tarptinė medalio ir mažosios skulptūros kūrėjų stovykla, St. John Street Gallery, Wilno, Litwa
- 2019** Metal art, Vilnius College of Technologies and Design, Wilno, Litwa
- 2019** *Relokacje*, Fabryka Sztuk, Tczew
- 2019** *Środek widnokregu*, Galeria Uniwersytetu Śląskiego, Cieszyn
- 2020** *Czas ucieka. Wieczność czeka. – Medalierskie rozmowy z Janem Pawłem II –* Muzeum Monet i Medali Jana Pawła II, Częstochowa
- 2020** *Zbiorowy Odruch Tworzenia ZOT1*, Stacja Kultura, Rumia
- 2020** *Medaliui Lenkijoje ir Lietuvoje 500 metų*, 36-toji Tarptautinė medalio ir mažosios skulptūros kūrėjų stovykla, Telsiai, Litwa

INNE REALIZACJE / OTHER PROJECTS

- 1998** Tablica z portretem Aleksandra Humboldta, Długie Pobrzeże, Gdańsk
- 1999** Popiersie Józefa Konrada-Korzeniowskiego, Wojewódzka Biblioteka Publiczna, Gdańsk
- 2005** Pomnik Jana Heweliusza, Gdańsk
- 2007** Tablica z Herbem Wielkim Miasta Gdańska, Ratusz Miasta Gdańska, Gdańsk
- 2010** Tablica z portretem Agnieszki Osieckiej dla III LO, Sopot
- 2011** Tablica w rocznicę katastrofy pod Smoleńskiem, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Warszawa
- 2012** Tablica z portretem prof. Fryderyka Pautscha dla stacji biologicznej Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk
- 2016** Tablica z portretem prof. Jerzego Popinigisa, Sala Kongresowa Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu, Gdańsk
- 2016** Tablica z portretem prof. Jerzego Popinigisa, Gdański Uniwersytet Medyczny
- 2018** Tablica W hołdzie adwokatom, Stocznia Gdańska
- 2018** Tablica W hołdzie Prezydentowi RP, Uniwersytet Gdański

medale bite

- 1987** 300-lecie urodzin Jana Heweliusza, rewers, Gdańsk
- 1988** Kongres Polaków w Niemczech (50 rocznica), awers, Warszawa
- 1989** ks. Bolesław Domański prezes Związku Polaków w Niemczech (w 50 rocznicę śmierci), Warszawa
- 1996** 1000-lecie Gdańska, Urząd Wojewódzki, Gdańsk
- 2002** 25. rocznica Muzeum Hymnu Narodowego, Będzin

- 2004** 550. rocznica powrotu Gdańska i Pomorza do Rzeczypospolitej, Urząd Miejski, Gdańsk
- 2007** XXI Biennale Ekslibrisu Współczesnego, Muzeum Zamkowe, Malbork
- 2007** 550. rocznica przejścia Zamku w Malborku przez Kazimierza Jagiellończyka, Muzeum Zamkowe, Malbork
- 2010** Malbork – Troki, Muzeum Zamkowe, Malbork
- 2020** 50-lecie Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk

udział w konkursach rzeźbiarskich

- 1985** Konkurs na medal z okazji 40-lecia PWSSP w Gdańsku, I wyróżnienie
- 1986** Konkurs „Sopot 86”, I nagroda w dziedzinie rzeźby
- 1988** Plener i konkurs „Między Światem i Tajemnicą”, Gdańsk, I wyróżnienie
- 1990** Plener i konkurs „Przestrzeń w nowych kościołach”, Gdańsk, wyróżnienie i nagroda Dyrektora Muzeum Archidiecezji Warszawskiej
- 1999** Konkurs zamknięty na płytę pamiątkową z okazji nadania tytułu honorowego obywatelstwa Miasta Gdańska Obrońcom Poczty Gdańskiej
- 2003** I ogólnopolski konkurs rzeźby w piasku, Krynica Morska
- 2004** Konkurs na medal z okazji 550. rocznicy powrotu Gdańska i Pomorza do Rzeczypospolitej, Gdańsk, I nagroda, realizacja
- 2004** Ogólnopolski Konkurs na Pomnik Jana Heweliusza w Gdańsku, I nagroda, realizacja
- 2007** Konkurs na projekt tablicy z Herbem Wielkim Miasta Gdańska, Ratusz Główny Miasta Gdańska, realizacja
- 2008** Konkurs na tablicę pamiątkową Jana Kanapariusza, Gdańsk
- 2008** Konkurs na odtworzenie oprawy termometru Fahrenheita, Długi Targ, Gdańsk, realizacja
- 2009** Konkurs na projekt pomnika Kazimierza IV Jagiellończyka w Gdańsku, III nagroda
- 2009** Konkurs na formę przestrzenną „Rozdroża wolności”, Gdańsk, realizacja
- 2010** Konkurs zamknięty na projekt Medalu Wdzięczności z okazji 30. rocznicy Solidarności, Gdańsk, wyróżnienie
- 2011** Konkurs na projekt formy architektoniczno-rzeźbiarskiej, upamiętniającej obecność Jana Pawła II na Westerplatte, Gdańsk
- 2012** Konkurs rzeźbiarsko-architektoniczny na projekt fontanny na skwerze Jana Heweliusza, Gdańsk

udział w sympozjach międzynarodowych

- 2001** Snow Sculptures International Competition, Livigno, Włochy
- 2006** Iron Bridging Art + Technology, Past, Present + Future, 5th International Conference on Contemporary Cast Iron Art, Ironbridge/Coalbrookdaile, Anglia
- 2009** Snow Sculptures International Competition, Livigno, Włochy
- 2010** Snow Sculptures International Competition, Livigno, Włochy
- 2011** 8th International Cast Iron Art Symposium, Aizpute, Łotwa
- 2013** *Present-Past Future, 29th Camp of Lithuania medal creator*, Telsiai, Litwa
- 2014** Via Baltica, 30-oji Lietuvos medaliu kūrėjų stovykla, Telsiai, Litwa
- 2015** Telsiai-Lituvos Kultūros sostine 2016 m, 31-oji Lietuvos medaliu kūrėjų stovykla, Telsiai, Litwa
- 2015** International Workshops of high temperatures in Banska Bystrica Iron Casting Workshop, Słowacja
- 2016** Pasaulio žmogus, 32-oji Lietuvos medaliu kūrėjų stovykla, Telsiai, Litwa
- 2017** Herbai ir panegirikos, 33-oji Lietuvos medaliu kūrėjų stovykla, Telsiai, Litwa
- 2018** Lietuvos kelias. 100 metų, 34-oji Tarptautinė medaliu ir mažosios skulptūros kūrėjų stovykla Telsiai, Litwa
- 2019** Žemaitija, Lietuva, Pasaulis, 35-oji Tarptautinė medaliu ir mažosios skulptūros kūrėjų stovykla Telsiai, Litwa
- 2019** Bio Semantic Memory Space – Międzynarodowa płaszczyzna współpracy akademickiej, Orońsko, realizacja w przestrzeni publicznej
- 2020** 36-toji Tarptautinė medaliu ir mažosios skulptūros kūrėjų stovykla „Medaliui Lenkijoje ir Lietuvoje 500 metų“, Telsiai, Litwa

udział w krajowych i zagranicznych sympozjach rzeźby w śniegu:

- 2001** Snow Sculptures – International Competition, Livigno, Włochy
zespół: Jan Szczypka, Dobrochna Surajewska, Jacek Borcz
- 2004** III Festiwal rzeźby w śniegu, Galeria EL, Elbląg
zespół: Jan Szczypka, Kinga Kosacz, Jacek Borcz – Grand Prix
- 2006** V międzynarodowy festiwal rzeźby w śniegu „Terytorium bieli”, Galeria EL, Elbląg
zespół: Jan Szczypka, Jacek Borcz
- 2009** now Sculptures – International Competition, Livigno, Włochy
zespół: Jan Szczypka, Małgorzata Wiśniewska, Stanisław Nowodworski – Grand Prix; Nagroda Artystów
- 2010** now Sculptures – International Competition, Livigno, Włochy
zespół: Jan Szczypka, Małgorzata Wiśniewska, Stanisław Nowodworski

- 2010** VI Festiwal rzeźby w śniegu, Galeria EL, Elbląg
zespół: Jan Szczypka, Małgorzata Wiśniewska, Jacek Borcz – Grand Prix
- 2013** Mistrzostwa Polski w rzeźbie ze śniegu, Szklarska Poręba
Jan Szczypka, Małgorzata Wiśniewska, Adrianna Skibiak, Magdalena Kopeć – I miejsce
- 2015** Mistrzostwa Polski w rzeźbie ze śniegu, Szklarska Poręba
zespół: Jan Szczypka, Małgorzata Wiśniewska, Adrianna Skibiak, Mariusz Burdek – I miejsce
- 2017** Mistrzostwa Polski w rzeźbie ze śniegu, Szklarska Poręba
zespół: Jan Szczypka, Dariusz Sitek, Natalia Gwiazdowska, Edyta Szalewska – III miejsce
- 2018** Mistrzostwa Polski w rzeźbie ze śniegu, Szklarska Poręba
zespół: Jan Szczypka, Dariusz Sitek, Zofia Kledzik, Joel Młynarski – III miejsce
- 2019** Mistrzostwa Polski w rzeźbie ze śniegu, Szklarska Poręba
zespół: Jan Szczypka, Dariusz Sitek, Katarzyna Gliwa, Julia Skolasińska – III miejsce

udział w konferencjach

- 2003** Konferencja rysunku, ASP Wrocław
- 2004** Konferencja dotycząca programu ERAZMUS – Europejski System Transferu i Akumulacji Punktów, Warszawa
- 2006** Iron Bridging Art + Technology: Past, Present + Future, 5th International Conference on Contemporary Cast Iron Art - Ironbridge/Coalbrookdaile, UK
- 2006** Odlewanie precyzyjne, konferencja, Instytut Odlewnictwa w Krakowie
- 2009** Model Funkcjonowania Studiów Doktoranckich w Polsce. Dobre praktyki na studiach doktoranckich Ogólnopolska Konferencja Doktorantów, Warszawa
- 2012** III Międzynarodowa Konferencja Hüttenes-Albertus – Materiały formierskie i rdzeniarskie – teoria i praktyka, Zakopane
- 2012, 2013, 2014, 2015, 2016** Międzynarodowa Konferencja poświęcona problematyce odlewnictwa artystycznego, ASP Gdańsk
- 2013** Konferencja towarzysząca Festiwalowi Wysokich Temperatur, ASP Wrocław
- 2014** IV Międzynarodowa Konferencja Hüttenes-Albertus – Materiały formierskie i rdzeniarskie – teoria i praktyka, Ława
- 2015** International Conference of high temperatures in Banska Bystrica, Słowacja
- 2016** V Międzynarodowa Konferencja Hüttenes-Albertus – Materiały formierskie i rdzeniarskie – teoria i praktyka, Lublin

otrzymane nagrody i wyróżnienia

- 1985** I wyróżnienie w konkursie na medal z okazji 40-lecia PWSSP w Gdańsku
- 1986** I nagroda w dziedzinie rzeźby w konkursie studenckim „Sopot 86”

- 1987** Nagroda Techno-Service dla najlepszych absolwentów PWSSP
- 1988** I nagroda za cykl rzeźb na wystawie *Dyplom 87* Zachęta, Warszawa
- 1988** Nagroda Fundacji Kultury Polskiej
- 1988** I wyróżnienie na plenerze „Między Światem i Tajemnicą, Gdańsk (praca zespołowa)
- 1989** Brązowy medal na VII Biennale Małych Form Rzeźbiarskich, Poznań
- 1990** Wyróżnienie i nagroda Dyrektora Muzeum Archidiecezji Warszawskiej na plenerze „Przestrzeń w nowych kościołach”, Gdańsk
- 1990** Pozaregulaminowa nagroda Prezydenta Miasta Gdańska na Triennale Sztuki Gdańskiej
- 1991** Wyróżnienie na VIII Biennale Małych Form Rzeźbiarskich, Poznań
- 1994** Wyróżnienie na wystawie *Młoda Rzeźba Gdańska*
- 2004** Grand prix z zespołem w III edycji konkursu rzeźby w śniegu, Galeria EL, Elbląg
- 2004** I nagroda w konkursie na medal z okazji 550. rocznicy powrotu Gdańska i Pomorza do Rzeczypospolitej, Gdańsk
- 2004** I nagroda w ogólnopolskim konkursie na pomnik Jana Heweliusza w Gdańsku
- 2009** III nagroda w konkursie na projekt pomnika Kazimierza IV Jagiellończyka w Gdańsku
- 2009** Grand Prix z zespołem – Art in ice – Concorso Internazionale di Sculture di Neve, XIV Edycja, Livigno, Włochy
- 2009** Nagroda Artystów – Art in ice - Concorso Internazionale di Sculture di Neve, XIV Edycja, Livigno, Włochy
- 2010** Grand Prix z zespołem na VI Festiwalu rzeźby w śniegu, Galeria EL, Elbląg
- 2010** Wyróżnienie w konkursie zamkniętym na projekt Medalu Wdzięczności z okazji 30. rocznicy Solidarności, Gdańsk.
- 2013** I miejsce z zespołem w Mistrzostwach Polski w rzeźbie ze śniegu, Szklarska Poręba
- 2015** I miejsce z zespołem w Mistrzostwach Polski w rzeźbie ze śniegu, Szklarska Poręba
- 2017** III miejsce z zespołem w Mistrzostwach Polski w rzeźbie ze śniegu, Szklarska Poręba
- 2018** III miejsce z zespołem w Mistrzostwach Polski w rzeźbie ze śniegu, Szklarska Poręba
- 2019** III miejsce z zespołem w Mistrzostwach Polski w rzeźbie ze śniegu, Szklarska Poręba

nagrody rektorskie

- 1996** Nagroda Rektora
- 1998** Nagroda Rektora II stopnia

- 2002** Nagroda Specjalna Rektora
- 2004** Nagroda Rektora I stopnia
- 2008** Nagroda Specjalna Rektora
- 2009** Nagroda Rektora III stopnia (zespołowa)
- 2014** Nagroda Rektora II stopnia

stypendia

- 2009** Stypendium twórcze Samorządu Województwa Pomorskiego dla twórców kultury
- 2015** Stypendium Marszałka Województwa Pomorskiego dla twórców kultury
- 2017** Stypendium Kulturalne Miasta Gdańska
- 2017** Nagroda Prezydenta Miasta Gdańska w Dziedzinie Kultury
- 2017** Odznaczenie Zasłużony dla Kultury Polskiej

działalność badawcza

- 2010** Zakończenie projektu badawczego „Optymalne wykorzystanie techniki traconego wosku w celu uzyskania 100% odlewów artystycznych w jednorazowym procesie twórczym”
- 2012, 2013, 2014, 2015, 2016** Cykl międzynarodowych konferencji dotyczących problematyki odlewnictwa artystycznego.
- 2019** Polskie i litewskie techniki rzeźby w metalu – cykl wystaw, Telsze, Kłajpeda, Wilno, Gdańsk

realizacje dzieł artystycznych w przestrzeni publicznej

- 2001** *Planetarium*, śnieg, wymiary 300 × 300 × 300 cm; Snow Sculptures–International Competition, Livigno, Włochy
- 2002** *Dwie wieże*, żeliwo, stal, wymiary 45 × 100 × 250 cm; Plac Wałowy 15, Gdańsk
- 2004** *Kandelabr*, śnieg, wymiary 300 × 300 × 300 cm; III Festiwal rzeźby w śniegu, Galeria EL, Elbląg
- 2005** *Jan Heweliusz* – pomnik, brąz, wys. 350 cm; Gdańsk
- 2006** ***, śnieg, wymiary 300 × 300 × 300 cm; V Międzynarodowy festiwal rzeźby w śniegu „Terytorium bieli” – Galeria EL, Elbląg
- 2006** *Astrolabium*, żeliwo, stal, 220 × 60 × 230 cm; 5th International Contemporary Cast Iron Art, Ironbridge/Coalbrookdale, UK
- 2009** *Brama, rozdroża wolności*, płyta mdf, plexi, wys. 350 cm; Most Krowi, Gdańsk

- 2009** *Conection*, śnieg, wymiary 300 × 300 × 300 cm;
Snow Sculptures–International Competition, Livigno, Włochy
- 2010** *Moda*, śnieg, wymiary 300 × 300 × 300 cm;
centrum miasta Livigno, Włochy
- 2010** *Handcuff*, śnieg, wymiary 300 × 300 × 300 cm;
Snow-Sculptures-International Competition – Livigno, Włochy
- 2010** *Snow*, śnieg, wymiary 300 × 300 × 300 cm;
VI Festiwal rzeźby w śniegu, Galeria EL, Elbląg
- 2013** *K2*, śnieg, wymiary 300 × 300 × 300 cm;
Mistrzostwa Polski w rzeźbie ze śniegu, Szklarska Poręba
- 2015** *Pomiędzy*, śnieg, wymiary 300 × 300 × 300 cm;
Mistrzostwa Polski w rzeźbie ze śniegu, Szklarska Poręba
- 2017** *Węzeł Prawdy*, śnieg, wymiary 300 × 300 × 300 cm;
Mistrzostwa Polski w rzeźbie ze śniegu, Szklarska Poręba
- 2018** *Wóz*, śnieg, wymiary 300 × 300 × 300 cm;
Mistrzostwa Polski w rzeźbie ze śniegu, Szklarska Poręba
- 2019** *Czwarty wymiar*, śnieg, wymiary 300 × 300 × 300 cm;
Mistrzostwa Polski w rzeźbie ze śniegu, Szklarska Poręba
- udział w międzynarodowych wydarzeniach artystycznych**
- 1992** *Między Światem i Tajemnicą*, wystawa zbiorowa, Bruksela, Belgia
- 1994** *Gdańska Awangarda II*, wystawa zbiorowa, Norderstedt, Niemcy
- 1994** *Współczesna Sztuka Polska*, galeria Guth-Maas & Maas, Reutlingen, Niemcy
- 2000** Malarstwo, grafika, fotografia, rzeźba, wystawa zbiorowa, Zamek Oedheim, Niemcy
- 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019** Międzynarodowe warsztaty odlewnicze, ASP Gdańsk
- 2001, 2009, 2010** Snow Sculptures–International Competition, Livigno, Włochy
- 2004** *Przestrzeń intuicji*, XIV Międzynarodowe Biennale Rzeźby, Poznań
- 2006** *White Territory*, V Międzynarodowy Festiwal Rzeźby w śniegu, Galeria EL, Elbląg
- 2006** 5th International Conference on Contemporary Cast Iron Art Ironbridge/Coalbrookdale, Anglia
- 2011** 8th International Cast Iron Art Symposium, Aizpute, Łotwa
- 2012** Wystawa zbiorowa towarzysząca III Międzynarodowej konferencji Hüttenes-Albertus, Zakopane
- 2012, 2013, 2014, 2015, 2016** Udział w Międzynarodowej Konferencji dotyczącej problematyki odlewnictwa artystycznego, ASP Gdańsk
- 2013** 29th Camp of Lithuanian medal creator Present-Past Future, Telsiai, Litwa
- 2013** Wystawa zbiorowa po sympozjum medalierskim, Muzeum Alka, Telsiai, Litwa
- 2013** Refleksje walk wolnościowych w małej formie rzeźbiarskiej i medalierstwie Polski i Litwy wystawa zbiorowa, Muzeum Alka, Telsiai, Litwa
- 2013** The 9th Baltic medal triennial, Sant John Galery, Wilno, Litwa
- 2014** 30-oji Lietuvos medalio kureju stovykla Via Baltica, Telsiai, Litwa
- 2014** *Riders* – indywidualna wystawa rzeźby, Vilnus Art Academy, Galery Faculty in Telsiai, Litwa
- 2014** Retrospektywna wystawa medalierstwa VDA Telsiu fakulteto galerija, Kestucio g.3 Telsiai, Litwa
- 2014** Wystawa zbiorowa po sympozjum medalierskim VIA BALTICA, Muzeum Alka, Telsiai, Litwa
- 2014** Wystawa zbiorowa towarzysząca IV Międzynarodowej Konferencji Hüttenes-Albertus, Ława
- 2015** GIFA 2015, wystawa zbiorowa towarzysząca Międzynarodowej Konferencji, Düsseldorf, Niemcy
- 2015** 31 oji Lietuvos medalio kureju stovykla „Telsiai-Lituvos Kulturos sostine 2016“, Telsiai, Litwa
- 2015** „Telsiai-Lituvos Kulturos sostine 2016“, wystawa po sympozjum medalierskim, Muzeum Alka, Telsiai, Litwa
- 2015** International Conference of high temperatures in Banska Bystrica, Słowacja
- 2015** International Iron Casting Workshop of high temperatures in Banska Bystrica, Słowacja
- 2016** Wystawa zbiorowa towarzysząca V Międzynarodowej Konferencji Hüttenes-Albertus, Lublin
- 2016** 32-oji Lietuvos medalio kūrėjų stovykla „Pasaulio žmogus“, Telsiai, Litwa
- 2017** 33-oji Lietuvos medalio kūrėjų stovykla, „Herbai ir panegirikos“, Telsiai, Litwa
- 2018** 34-oji Tarptautinė medalio ir mažosios skulptūros kūrėjų stovykla „Lietuvos kelias. 100 metų“, Telsiai, Litwa
- 2019** 35-oji Tarptautinė medalio ir mažosios skulptūros kūrėjų stovykla „Žemaitija, Lietuva, Pasaulis“, Telsiai, Litwa
- 2019** GIFA 2019, wystawa zbiorowa towarzysząca Międzynarodowej Konferencji, Düsseldorf, Niemcy
- 2020** 36-toji Tarptautinė medalio ir mažosios skulptūros kūrėjų stovykla „Medaliui Lenkijoje ir Lietuvoje 500 metų“, Telsiai, Litwa

KATALOGI DO WYSTAW INDYWIDUALNE I ZBIOROWE

- *Dyplom '87*, Narodowa Galeria Sztuki Zachęta, Ministerstwo Kultury i Sztuki, Warszawa 1988
- *VII Biennale Małych Form Rzeźbiarskich*, Biuro Wystaw Artystycznych, Galeria Miejska Arsenał, Poznań 1989
- *VIII Biennale Małych Form Rzeźbiarskich*, Biuro Wystaw Artystycznych, Galeria Miejska Arsenał, Poznań 1991
- *Małe Formy Rzeźbiarskie Ostatniego Dziesięciolecia*, Okręgowe Muzeum Miedzi, Legnica 1992
- *IX Biennale Małych Form Rzeźbiarskich*, Galeria Miejska Arsenał, Poznań 1993
- *Młoda Rzeźba Gdańska*, Gdańska Galeria Rzeźby, Gdańsk 1994
- *Salon Rzeźby Zima—Wiosna*, Galeria Związku Artystów Rzeźbiarzy, Warszawa 1995
- *XI Biennale Małych Form Rzeźbiarskich*, Galeria Miejska Arsenał Poznań, Biuro Wystaw Artystycznych, Gorzów Wielkopolski 1998
- *Oliwa bliżej Gdańska — Gdańsk bliżej sztuki*, Galeria Artystycznej Inicjatywy Dworek, Gdańsk 2000
- *Wydział Rzeźby Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku 2002—2003*, ASP Gdańsk, ISBN 83-918739-5-1
- *Absolwenci, 125-lecie Państwowego Liceum Sztuk Plastycznych w Zakopanem*, Miejska Galeria Sztuki, Zakopane 2002, ISBN 83-917839-1-X
- *Autograf nr 5* Gdańsk, Słupsk 2004, ISSN 0860-80-91
- *XIV Międzynarodowe Biennale Rzeźby — Przestrzeń intuicji*, Centrum Kultury Zamek, Poznań 2004, ISBN 83-89313-33-2
- *Mistrzowie Rzeźby*, Gdańska Galeria Rzeźby ZPAR, Galeria Żak, Gdańsk 2005
- *Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku 1945—2005 Tradycja i współczesność*, Pałac Opatów, Gdańsk 2005, ISBN 83-88669-91-5
- *Mała Zbrojownia*, Rzeźba Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku, Gdańsk 2008, ISBN 978-83-926816-1-8
- *Pomniki, tablice, rzeźby... w Sopocie*, Urząd Miasta Sopotu 2008, ISBN 83-920935-1-8
- *Rozdroża wolności, Formy przestrzenne*, Gdańsk—Gdynia, Fundacja Wspólnota Gdańska 2010, ISBN 978-83-927471-2-3
- *Teren Publiczny, Festiwal Sztuk Wizualnych*, Pomorski Park Naukowo-Technologiczny, Gdynia 2010
- *Wystawa 100-lecia Związku Polskich Artystów Plastyków, Okręg Gdański*, Państwowa Galeria Sztuki, Sopot 2011, ISBN 978-83-928978-9-7
- *Wobec przestrzeni, Centrum św. Jana Gdańsk*, Nadbałtyckie Centrum Kultury, Gdańsk 2012, ISBN 978-83-931394-6-0
- *Techne, Katedra Specjalizacji Artystycznych Wydziału Rzeźby i Intermediów Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku*, Centrum Hewelianum, Galeria Strzelecka Gdańsk 2013, ISBN 978-83-62759-27-9
- *Present-Past Future, 29th Camp of Lithuanian medal creator*, Vilniaus Dailes Akademijos Telsiai, Litwa 2013, ISBN 978-609-447-098-1
- *Korelacje Gdańsk—Wrocław*, Wielka Zbrojownia Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku, galeria GTPS, Gdańsk 2013, ISBN 978-8362759-41-5
- *The 9th Baltic Medal Triennial*, St. John Gallery, Wilno, Litwa 2013
- *Bez korekty, Prof. Stanisław Radwański i jego absolwenci*, Centrum Sztuki Galeria EL, Elbląg 2013, Aula Akademii Sztuk Pięknych 2014, ISBN 978-83-62759-62-0
- *Via Baltica, 30-oji Lietuvos medaliu kureju stovykla*, Vilniaus Dailes Akademijos Telsiai, Litwa 2014, ISBN 978-609-447-160-5
- *Jan Szczypka. Jeźdźcy*, Galeria Sztuki Warzywniak, Gdańsk Oliwa, Fundacja Wspólnota Gdańska, 2015
- *Antynomia*, wystawa pracowników Wydziału Rzeźby i Intermediów ASP w Gdańsku i Wydziału Rzeźby i Działań Przestrzennych Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu, Galeria Aula, Uniwersytet Artystyczny w Poznaniu 2015, ISBN 978-83-63533-56-4
- *Telsiai-Lituvos Kulturos sostine 2016 m*, 31-oji Lietuvos medaliu kureju stovykla, Vilniaus Dailes Akademijos Telsiai, Litwa 2015, ISBN 978-609-447-201-5
- *Gdańsk—Toruń*, Prezentacja Artystów Okręgu Gdańskiego Związku Polskich Artystów Plastyków, Galeria ZPAP Toruń 2017, ISBN 978-83-942026-5-1
- *Lietuvos kelias. 100 metų*, 34-oji Tarptautinė medaliu ir mažosios skulptūros kūrėjų stovykla, Vilniaus Dailes Akademijos Telsiai, Litwa 2018, ISBN 978-609-447-309-8
- *Wolność w sztuce 3 Pokolenia*, Wystawa Twórców Gdańskiego Okręgu Związku Polskich Artystów Plastyków, Forum Gdańsk, 2018, ISBN 978-83-951857-1-7
- *Baltic Unity - X Baltic Medal Triennial*, Vilnius 2019
- *Międzynarodowa Plaszczyzna Współpracy Akademickiej 2018—2019*, Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku, Orońsko 2020, ISBN 978-83-64653-24-7

PUBLIKACJE WARSZTATÓW ODLEWNICZYCH

- *Warsztaty Odlewnicze*, Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku 2003, ISBN 83-918739-3-5
- *8 Międzynarodowe Warsztaty Odlewnicze*, Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku, Wydział Rzeźby, Gdańsk 2008, ISBN 978-83-926816-5-6
- *10 Międzynarodowe Warsztaty Odlewnicze*, Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku, Wydział Rzeźby, Gdańsk 2010, ISBN 978-83-62759-00-2

TEKSTY WŁASNE W PUBLIKACJACH

- *Dariusz Sitek. Rzeźba*, Gdańsk 2012
- *Techné*, Katedra Specjalizacji Artystycznych Wydziału Rzeźby i Intermediów Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku, Centrum Hewelianum, Galeria Strzelecka Gdańsk 2013, ISBN 978-83-62759-27-9
- *Karol Szostak, prace wybrane 1988–2018*, Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku, Orońsko 2019, ISBN 978-83-64653-18-6
- *Międzynarodowa Płaszczyzna Współpracy Akademickiej 2018–2019*, Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku, Orońsko 2020, ISBN 978-83-64653-24-7

ARTYKUŁY

- *Między Światem a Tajemnicą*, Gwiazda Morza, 21.10.1988
- *Finissage der Danziger Avantgarde – Kunstler*, Norderstedter Anzeiger nr 22, 21.05.1994
- *Twórca przy warsztacie – Jan Szczypka artysta rzeźbiarz*, Dziennik Bałtycki, 4.09.1994
- *Hestia Forum*, wydanie specjalne ISSN 1232-6763, 1998
- *Mysł zamieniona w bryłę*, Tygodnik Trójmiasto 25.03–31.03.1998
- *Pamięci Józefa Konrada Korzeniowskiego, Rok Conrada*, Dziennik Bałtycki, 19.02.1999
- *Gdańska grafika i rzeźba*, Dziennik Bałtycki, 19.03.1999
- *Czytelnicy i Kapituła*, Dziennik Bałtycki, 2001
- *W hołdzie ofiarom zamachu*, Dziennik Bałtycki, 24.10.2001
- *Gdańskie wieże*, Głos Wybrzeża, 31.07.2002
- *Wieże WTC w Gdańsku, Artystyczna instalacja w ASP*, Głos Wybrzeża, 31.07.2002
- *Śnieżny lampion*, Dziennik Bałtycki, 5.02.2004
- *Rzeźbili w śniegu, abstrakcyjne formy w blasku świateł*, Dziennik Bałtycki, 2.02.2004
- *Potęgowanie form i przestrzeni – o rzeźbach i projektach Jana Szczypki*, Autograf nr 5, wrzesień 2004
- *Dwa pomniki Heweliusza*, Głos Wybrzeża, 22.12.2004
- *Astronomiczne dzieła sprzed stuleci*, Dziennik Bałtycki, 31.01.2005
- *Jan Heweliusz, Na skwerze przy Wielkim Młynie*, Głos Wybrzeża, 27.01.2005
- *Z sekstantem w dłoni*, Głos Wybrzeża, 27.01.2005
- *Żelazna ręka czasu*, Gazeta Wyborcza. Trójmiasto, 27.07.2005
- *Gdańska Rzeźba we Wrocławiu*, KWARTALNIK nr 19, OKO, ASP Wrocław
- *Pod gwiazdami*, Dziennik Bałtycki, 28.01.2006
- *Bliżej nieba, Jan Heweliusz wraca na swoje miejsce*, Dziennik Bałtycki, 28.01.2006
- *Astronomiczna feta*, Dziennik Bałtycki, 28.01.2006
- *Dwa pomniki*, Dziennik Bałtycki, 30.01.2006
- *Pomniki Heweliusza*, Gazeta Wyborcza. Trójmiasto, 03.02.2006
- *Connection vince la XVI edizione di Art in ice*, Art In Ice Livigno, 2009
- *Dalyviai – zinomi ir jauni kurejai*, Žemaitija nr 88, 2013
- *Teatr Wybrzeże uhonorowany*, Expres Biznesu/Kultura nr 33, kwiecień, maj 2015

Wsparcie finansowe publikacji
Wydział Rzeźby i Intermediów Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku
Dotacja podmiotowa na finansowanie podstawowej działalności statutowej przyznana przez
Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego
Hüttenes-Albertus Polska sp. z o.o.
Hania i Wojtek Olejniczak

Składam serdeczne podziękowanie Dziekan Wydziału Rzeźby i Intermediów
prof. **Katarzynie Józefowicz**
za wsparcie realizacji wydawnictwa monograficznego.

Wydawca: Wydział Rzeźby i Intermediów
Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku

Redaktor naukowy: prof. **Jan Szczypka**
Recenzent naukowy: prof. **Mariusz Kulpa**

Redakcja i korekta: **Daria Majewska**
Tłumaczenie: dr **Katarzyna Podpora, Richard Batten**
Opracowanie graficzne: **Jacek Zdybel**
Fotografie z archiwum autora

Autorzy zdjęć:

Witold Węgrzyn, Leszek Krutulski, Bartosz Żukowski, Jacek Zdybel, Marcin Pazio, Paulina Borysewicz, Małgorzata Wiśniewska, Antanas Olbutas, Dariusz Sitek, Jan Szczypka oraz uczestnicy Międzynarodowych Warsztatów Odlewniczych

Druk:
Zapol Sobczyk sp. j.
Nakład: 400 egz.
ISBN: 978-83-66271-45-6

AKADEMIA
SZTUK
PIĘKNYCH
W GDAŃSKU

ISBN: 978-83-66271-45-6